

Kommunstyrelsen

Tid

08:30-12:00

Plats

Sottern, kommunhuset Hallsberg

Beslutande ledamöter

Magnus Andersson (S)
Ulf Ström (S), vice ordförande
Torbjörn Appelqvist (M), 2:e vice
ordförande
Veronica Wallgren (S)
Siw Lunander (S)
Conny Larsson (S)
Theres Andersson (S)
Tryggve Thyresson (V)
Andreas Tranderyd (MP)
Anders Lycketeg (C)
Lennart Pettersson (M)
Martin Pettersson (KD)
Erik Storsveden (L)
Benny Albertsson (SD)
Jimmy Olsson (SD)

Ej tjänstgörande ersättare

Christina Johansson (S)
Hans Karlsson (S)
Thomas Larsson (S)
Birgitta Kumblad (S)
Christel Forsberg (S)
Börje Andersson (S)
Towe Jegeros (V)
Lotta Öhlund (MP)
Gösta Hedlund (C)
Erik Teerikoski (C)
Ulrika Björklund (M)
Rikard Arveden (M)
Ingela Hagenfors (KD)
Oscar Lundqvist (SD)
Jane Svedhjelm (SD)

Övriga

Lena Fagerlund, Kommundirektör
Maria Almquist, Tf Kommunsekreterare

1 – Sammanträdets inledning

Föredragande

Ärendebeskrivning

1. Öppnande av sammanträdet
2. Tjänstgörande ersättare
3. Val av justerare. Justering föreslås äga rum torsdagen den 5 september, kl. 13:00
4. Fastställande av föredragningslistan

2 – Information från Arbetsmiljöverket

Föredragande

Ärendebeskrivning

Representant från Arbetsmiljöverket informerar muntligt om arbetsgivaransvaret.

3 - Strategi för kompetensförsörjning (19/KS/140)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Strategin syftar till att tydliggöra styrning, viljeinriktning och utvecklingsbehov när det gäller det strategiska arbetet med kompetensförsörjning.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att anta Strategi för kompetensförsörjning i Hallsbergs kommun

Beslutsunderlag

- TS - kompetensförsörjning
- Kompetensförsörjningsstrategi Hbg 2019

4 - Svar på motion: Transparent politik genom utsändning av kommunfullmäktige (19/KS/85)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Moderaterna har i en motion yrkat att Hallsbergs kommun utreder en lösning vad gäller utsändning av kommunfullmäktiges sammanträden och att aktuell lösning kommer till beslut 2019

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige bifaller till motionen och uppdrar åt kommunstyrelsen att utreda kostnader och möjligheter vad gäller utsändning av kommunfullmäktiges sammanträden.

Beslutsunderlag

- Motions svar - Transparent politik genom utsändning av kommunfullmäktige
- Motion Transparent politik genom utsändning av Kommunfullmäktige

5 - Beslut om att ingå i en gemensam arkivorganisation (19/KS/139)

Föredragande

Ärendebeskrivning

För att möta lagkrav och behov av att arkivera och långsiktigt bevara information digitalt, har kommunerna Hallsberg, Askersund, Laxå, Lekeberg, Kumla och Sydnärkes kommunalförbund påbörjat ett arbete med att göra en gemensam upphandling av ett e-arkiv. Till följd av detta så behöver kommunstyrelseförvaltningen ta ställning till frågor som behov av resurser för drift och underhåll av e-arkiv och framtida kompetensförsörjning. Sydnärkes kommunalförbund och de övriga kommunerna, förutom Kumla, har redan tagit ställning till de frågorna genom att samverka i en gemensam arkivorganisation. Vid tidpunkten när avtalssamverkan om gemensam arkivorganisation skulle genomföras valde Hallsbergs kommun att inte ingå i samarbetet, utan ville avvakta. Detsamma gjorde Kumla kommun.

Nu är frågan aktuell igen för samtliga sydnärkekommuner inklusive Sydnärkes kommunalförbund och Sydnärkes utbildningsförbund att tillsammans bilda en gemensam arkivorganisation. Med bakgrund av det behov som framkommit ser kommunstyrelseförvaltningen samverkan som en möjlighet att gå mot ett säkert långsiktigt digitalt bevarande, säkra framtida kompetensförsörjning och minska sårbarheten.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta uppdra till kommundirektören att ingå avtalssamverkan med Askersunds kommun, Kumla kommun, Laxå kommun, Lekebergs kommun, Sydnärkes kommunalförbund samt Sydnärkes utbildningsförbund om en gemensam arkivorganisation, att börja gälla från 2020-01-01.

Beslut gäller under förutsättning att övriga kommuner och kommunalförbund också ingår avtalet.

Beslutsunderlag

- TS - Beslut om gemensam arkivorganisation
- Förstudierapport_earkiv_2016-02-17
- Samarbetsavtal om gemensam organisation för arkivverksamheter i Sydnärke.._

6 - Tillägg i reglemente för drift- och servicenämnden (19/KS/92)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Nytt reglemente för drift- och servicenämnden antogs 2019-06-01. I det reglemente som antogs saknades uppgifter om vem som ska utöva tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer, vilket på kallats av kommunens miljöenhet. Detta har nu lagts till som punkt 4 under 1 §. I övrigt har inga ändringar gjorts.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar godkänna tillägg om punkt 4, 1 § gällande tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer.

Beslutsunderlag

- TS-Revidering av reglemente för Drift- och servicenämnden
- Reglemente för drift- och servicenämnden

7 - Risk- och sårbarhetsanalys för Hallsbergs kommun, 2019-2022 (19/KS/134) *Föredragande*

Ärendebeskrivning

Förslag till beslut om att anta Risk- och sårbarhetsanalys för Hallsbergs kommun, 2019-2022.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att anta Risk- och sårbarhetsanalys för Hallsbergs kommun, 2019-2022.

Beslutsunderlag

- TS - Risk- och sårbarhetsanalys för Hallsbergs kommun 2019-2022
- Slutlig Risk- och sårbarhetsanalys Hallsbergs kommun 2019-2022

8 - Årsredovisning 2018 Hallsbergs bostads AB (19/KS/120)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Hallsbergs bostads AB har inkommit med årsredovisning för år 2018.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisningen och bevilja ansvarsfrihet för styrelsen samt för de enskilda ledamöterna i densamma.

Beslutsunderlag

- TS - Årsredovisning 2018 Hallsbergs bostads AB
- Årsredovisning 2018 Hallsbergs bostads AB

9 - Taxa för kommunens arbete enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter (19/KS/135)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Den 1 juli träder en ny tobakslag ikraft som kräver försäljningstillstånd för den som detaljhandlar med tobaksvaror och liknande produkter.

Kommunerna får ta ut avgift för sin handläggning och sin tillsyn enligt den nya lagen.

Övergångsregler säger att den som idag detaljhandlar med dessa produkter senast den 1 november måste ansöka om ett försäljningstillstånd hos kommunen. Föreslagen taxa lyder som följer:

Ansöknings- och prövningsavgifter

Ansökan permanent tillstånd: 7000kr

Väsentligt ändrade ägarförhållanden: 5000kr

Ansökan tillfälligt tillstånd: 2000kr

Ansökan om säsongstillstånd: 5000kr

Tillsynsavgifter

Årlig tillsynsavgift permanent tillstånd: 5000kr

Extra tillsynsavgift vid återbesök: 2000kr

Tillsynsavgift för institutioner per besök: 1500kr

Tillsynsavgift för elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare: 2000kr

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar anta föreslagen taxa i riktlinjerna.

Beslutsunderlag

- TS - Taxa tobakslag
- Riktlinjer och taxa tobakslag

10 - Sammanträdeskalender 2020 (19/KS/136)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Sammanträdeskalender år 2020 med inlämning- och utskicksdatum för kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att anta sammanträdeskalendern för år 2020.

Beslutsunderlag

- TS - Sammanträdeskalender 2020
- Sammanträdeskalender 2020 med inlämning

11 - Strategiska investeringar, Köksinventarier till tillagningskök Knuten (19/KS/14)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Ett tillagningskök planeras byggas i Knuten för att avlasta Sydnärkes Utbildningsförbunds tillagningskök. Byggnationen planeras ske i Hallbos regi och kostnaderna kommer att läggas på hyran. Kommunen ansvarar och äger den maskinpark som behövs och kostnaderna för detta uppskattas till 2 mkr

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att godkänna investering av köksinventarier till tillagningsköket på Knuten som beräknas kosta 2 mkr.

Beslutsunderlag

- TS - Strategiska investeringar, Köksinventarier till tillagningskök Knuten

12 - Strategiska investeringar, Stocksätterskolan etapp 3 (19/ks/14)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Stocksätterskolan genomgick 2016/2017 en ombyggnation på delar av skolan för att anpassa lokalen utefter dagens arbetssätt och läroplan. En del kvarstår dock då förskolan Stocksätter haft sin verksamhet där.

I och med att förskoleverksamheten nu flyttar till den nybyggda förskolan Äppellunden från hösten, frigörs plats för skolan som just nu är mycket trångbodda på grund av ökat elevunderlag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att godkänna ombyggnation, etapp 3 på Stocksätterskolan, som beräknas kosta 10 mkr inklusive inventariekostnaden.

Beslutsunderlag

- TS - Strategiska investeringar, Stocksätterskolan etapp 3

13 - Strategiska investeringar, Förskolan Gullvivan (19/KS/14)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Barnantalet växer och håller en jämn takt uppåt i Pålsboda. Under de två år som gått har två provisoriska förskolor skapats i skolans lokaler. Statistiken påvisar att så fortsatt kommer att vara under en några år framåt. Dessa lokaler är idag inte anpassade för små barn och dess verksamhet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att godkänna investeringen på Förskolan Gullvivan som beräknas kosta 900 tkr.

Beslutsunderlag

- TS - Strategiska investeringar, Förskolan Gullvivan

14 - Nytt vård- och omsorgsboende (19/KS/146) *Föredragande*

Ärendebeskrivning

Utifrån avsiktsförklaringen mellan Region Örebro län, Länsgården Fastigheter AB och Hallsbergs kommun har arbetet med att planera för ett nytt vård- och omsorgsboende genomförts. Efter att en upphandling genomförts avseende totalentreprenör för byggnationen ska erforderligt beslut tas för igångsättning såsom projektavtal och entreprenörskontrakt.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om att entreprenörskontrakt och överlåtelseavtal tecknas samt att projektavtal med Länsgården Fastigheter AB tecknas.

Beslutsunderlag

- TS - Nytt vård- och omsorgsboende

15 - Firmatecknare för bankgiro (19/KS/137)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Firmatecknare för bankgiro

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att firmateckning för bankgiro sker enligt följande:

1. Lena Axelsson, Yvonne Berglund, Roger Edström, Ann-Charlotte Korff, Marie Hellgren, två i förening, liksom de förtroendevalda politikerna Magnus Andersson, Siw Lunander, Veronica Wallgren, Conny Larsson samt Torbjörn Appelqvist, två i förening, får på kommunens vägnar utfärda anvisningar på bankgiro, samt kvittera u teller överlåta checker och postväxlar som är ställda till kommunen eller något av dess förvaltningsorgan.

2. Tidigare beslut från 2019-01-22 om rätt att teckna firma enligt 1. upphör att gälla från och med den dag då detta beslut vunnit laga kraft.

Beslutsunderlag

- TS - firmatecknare för bankgiro

16 - Firmatecknare i samband med fastighetsförvärv, avtal, borgensförbindelser, låneförbindelser, fullmakt m.m. (19/KS/144)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Firmatecknare i samband med fastighetsförvärv, avtal, borgensförbindelser, låneförbindelser, fullmakt m.m.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Magnus Andersson, eller vid förhinder för honom Siw Lunander, Veronica Wallgren, Conny Larsson eller Torbjörn Appelqvist, i samtliga fall med kontrasignering av antingen Lena Fagerlund, Marie Hellgren, Clas-Göran Classon eller Marianne Christiansen, får i Hallsbergs kommuns namn med bindande verkan underteckna köpehandlingar, kontrakt, låne- och borgensförbindelser, fullmakter, avtal och liknande handlingar, såvida inte kommunstyrelsen i det enskilda fallet beslutar annat.
2. Som ett undantag från 1 gäller i de fall där kommunstyrelsen har delegerat beslutanderätten till en tjänsteperson eller då det ingår i dennes tjänst att fatta bindande beslut, att tjänsteperson ensam får underteckna avtal, kontrakt, lånehandlingar och liknande handlingar.
3. Tidigare beslut om rätt att teckna firma enligt ovan, upphör att gälla omedelbart.

Beslutsunderlag

- TS - Firmatecknare avtal mm KF september 2019

17 - Förslag till försäljning av fastighet Ålsta skola (19/KS/150)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Hallsbergs kommun har sedan flera år tillbaka bedrivit ett aktivt arbete med att avyttra fastigheter där ingen kommunal verksamhet bedrivs eller som inte fyller någon funktion i den kommunala fastighetsförvaltningen. Ålsta skola är en av de fastigheter som länge varit under utredning inom kommunen. I fastigheten bedrivs ingen kommunal verksamhet varvid den faller under det beslut som talar om avyttring. I huset finns idag två hyreslägenheter vilka är uthyrda till trogna hyresgäster. Undervåningen nyttjas sedan länge av Ålsta bordtennisclubb, detta sker dock utan vare sig något avtal eller ersättning. Tillika nyttjas lokalen av Ålsta byalag som använder lokalen som sin samlingspunkt. Under våren 2019 har Fastighetsavdelningen bedrivit en aktiv dialog med berörda parter som nyttjar Ålsta Skola för att undersöka och diskutera förutsättningarna för en eventuell försäljning.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att utlysa Ålsta skola till öppen försäljning samt att uppdra åt fastighetsavdelningen och fritidsavdelningen att vara föreningarna behjälpliga i arbetet att finna andra lokaler för deras verksamheter.

Beslutsunderlag

- TS - Försäljning Ålsta skola

**18 - Kommundirektörens rapport 2019
(19/KS/9)**

Föredragande

Ärendebeskrivning

Kommundirektören informerar muntligt på sammanträdet.

19 - Delegationsbeslut 2019 (19/KS/8)

Föredragande

Beslutsunderlag

- Delegationsbeslut 2/19, krislägesavtal, enligt punkt 4.3.1 och 4.3.2
- Delegationsbeslut 3/19 enligt punkt 1:1. Detaljplan Norrort 5.3 och del av Norrort 5.1 i Kumla kommun

20 - Meddelanden till kommunstyrelsen 2019 (19/KS/82)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Handlingarna finns tillgängliga på kommunstyrelseförvaltningen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att redovisningen läggs till handlingarna.

Beslutsunderlag

- Meddelanden till kommunstyrelsen 2019-09-03

21 – Övrigt

Föredragande

22 – Sammanträdet avslutning

Föredragande

Strategi för kompetensförsörjning

3

19/KS/140

Strategi för kompetensförsörjning

Ärendebeskrivning

Strategin syftar till att tydliggöra styrning, viljeinriktning och utvecklingsbehov när det gäller det strategiska arbetet med kompetensförsörjning.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar att anta Strategi för kompetensförsörjning i Hallsbergs kommun

Ärendet

En väl fungerande kompetensförsörjning är avgörande för Hallsbergs kommuns framtid. Målsättningen är att alla medarbetare har rätt kompetens för sina uppdrag och att verksamheterna har rätt antal medarbetare anställd för att klara sitt verksamhetsuppdrag och mål. Strategin är tänkt att vara ett stöd och ge vägledning i hur kompetensförsörjningsarbetet kan bidra till att nå verksamheternas mål.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Förvaltningschef

Maria Neander Karebo
Personalchef

Bilagor

Strategi för kompetensförsörjning i Hallsbergs kommun

Beslutad av: --
Datum: 2019-06-04
Reviderad:
Dokumentet gäller för: --
Dokumentansvarig: Personalavdelningen
Ärendenummer:

Strategi för kompetensförsörjning i Hallsbergs kommun

Syftar till att tydliggöra styrning, viljeinriktning och utvecklingsbehov när det gäller det strategiska arbetet med kompetensförsörjning i Hallsbergs kommun.

Program

Anger övergripande prioriteringar som kommunen ska uppnå inom ett visst område.

**HALLSBERGS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Syfte.....	3
3	Övergripande mål.....	4
4	Begrepp.....	4
5	Ansvar.....	5
6	Arbetet med kompetensförsörjning.....	6
	Bilagor.....	9
	Bilaga 1 – ARUBA.....	9

1 Inledning

Utvecklingen av medarbetarnas kompetens är viktig för att kunna anpassa och utveckla verksamheterna till den föränderliga omvärlden. Möjlighet till kompetensutveckling, stimulans och tillvaratagande av befintlig kompetens är tillsammans med goda arbetsmiljöer grunden för Hallsbergs kommuns attraktivitet som arbetsgivare.

Samtidigt som befolkningen växer och behoven av välfärdstjänster ökar, uppnår många medarbetare pensionsålder i våra verksamheter de närmaste åren vilket innebär en utmaning i att ha tillräckligt många medarbetare med rätt kompetens. Om inga förändringar görs i arbetssätt, organisation och bemanning innebär det stora rekryteringsbehov.

Kompetensförsörjning innebär att på kort och lång sikt planera för den kompetens som behövs i organisationen genom att analysera behovet, planera aktiviteter, genomföra aktiviteterna och kontinuerligt följa upp dem för att vid behov förändra aktiviteterna. Arbeta med kompetensförsörjning ger goda förutsättningar för att säkerställa att samtliga medarbetare i Hallsbergs kommun har rätt kompetens och rätt förutsättningar att utföra sina arbetsuppgifter med god kvalitet för att i förlängningen uppnå verksamhetens mål.

Eftersom kompetens tar tid att bygga behövs redan nu en bild av vilken kompetens som vi tror kan behövas i framtiden. Arbetet med kompetensförsörjning måste utvecklas parallellt med övriga strategier och ingå som en naturlig del i verksamhetsplaneringen.

I detta dokument är andra personalstrategiska områden såsom lön, ledarförsörjning, bemanning och inte minst arbetsmiljö avgränsade.

2 Syfte

Syftet med denna strategi är att tydliggöra kommunens viljeinriktning, utvecklingsbehov och styrning när det gäller det strategiska arbetet med kompetensförsörjning i Hallsbergs kommun. Strategin ska även vara ett stöd och ge vägledning i hur kompetensförsörjningsarbetet kan bidra till att uppnå verksamheternas mål.

3 Övergripande mål

Hallsbergs kommuns övergripande mål är att alla medarbetare har rätt kompetens för sina uppdrag och att verksamheterna har rätt antal medarbetare anställda för att klara sitt verksamhetsuppdrag och mål.

Arbetsgivarpolitiken ska leda till att Hallsbergs kommun kan säkra sin kompetensförsörjning och uppfattas som en attraktiv arbetsgivare för både befintliga och potentiella medarbetare. Hallsbergs kommun ska vidare i allt arbete aktivt främja allas lika rättigheter och möjligheter.

4 Begrepp

Kompetens

Begreppet kompetens beskrivs som en individs förmåga och vilja att utföra en uppgift genom att tillämpa kunskaper och färdigheter.

- Förmåga är förståelse, erfarenheter och förmåga att omsätta färdigheter och kunskap.
- Kunskap är fakta och metoder.
- Färdighet är att kunna utföra något i praktiken
- Vilja är attityder, engagemang, ansvar och mod.

Kompetensförsörjning

Med kompetensförsörjning menas att styra organisationens och medarbetarnas kompetens i rätt riktning för att uppnå verksamhetsmålen. Det är också ett förhållningssätt som innebär systematik, medvetenhet och proaktivitet. Viktiga frågor är hur organisationen kan attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avsluta medarbetare genom ett medvetet och långsiktigt kompetensförsörjningsarbete.

Kompetensutveckling

Med kompetensutveckling menas olika former av lärande eller aktiviteter som syftar till att öka förmågan för den enskilde, gruppen och enheten att uppnå verksamhetens mål. Exempel på detta är utbildningar och kurser såväl som lärande i det dagliga arbetet såsom nya arbetsuppgifter och arbetsrotation.

Personalförsörjning

Personalförsörjning lägger fokus på antal. Personalförsörjning handlar om kvantitet medan kompetensförsörjning förenar både kvalitet och kvantitet med fokus på kvalitet.

ARUBA

I kompetensförsörjningsprocessen jobbar vi med modellen ARUBA som står för Attrahera – Rekrytera – Utveckla - Behålla – Avsluta. För att sammanfatta och avgränsa områdena.

I planerings- och genomförandefasen i kompetensförsörjningsprocessen behöver alla delar i ARUBA beaktas. Beroende på var förvaltningen eller verksamheten befinner sig i processen är det olika vilka delar i ARUBA som är fokus. När förvaltningarna och verksamheterna jobbar med kompetensförsörjande aktiviteter bör de sorteras in i ARUBA. Detta för att ge en tydlig överblick i vilka typer av insatser som planeras och pågå och säkra att alla delar arbetas med. Modell på ARUBA finns i bilaga 1.

5 Ansvar

För att hålla ihop kompetensförsörjningsarbetet och uppnå önskade effekter av åtgärder behövs både en gemensam kompetensförsörjningsstrategi och en tydlig intern ansvars- och uppgiftsfördelning.

Kommunstyrelse

Beslutar om vilka mål och vilken inriktning kompetensförsörjningsarbetet ska ha.

Kommundirektör

Ansvarar för att leda kommunens arbete med kompetensförsörjning kopplat till förvaltningarnas mål och beslutar om kommungemensamma åtgärder för att uppnå målen i Hallsbergs kommuns strategi för kompetensförsörjning. Dialogen kring kompetensförsörjning förs i kommundirektörens ledningsgrupp.

Personalchef

Ansvarar för att ta fram strategier och stöd för arbetet med kompetensförsörjning. Ansvarar för stöttning till verksamheterna för genomförande av kompetensförsörjningsarbete.

Förvaltningschef

Leder arbetet med kompetensförsörjning i förvaltningen. Ansvar för att leda förvaltningens arbete med att identifiera kompetensbehov, förvaltningens efterfrågan, kopplat till verksamhetens mål med utgångspunkt i strategin för kompetensförsörjning. Ansvar för att behoven av kompetensutveckling och andra kompetensförsörjningsaktiviteter finns med i arbetet med förvaltningens verksamhetsplanering och budget.

Chefer

Bedömer, åtgärdar och följer upp den egna verksamhetens behov av kompetens.

Leder och följer upp den egna verksamheten utifrån att använda medarbetarens kompetens rätt och effektivt.

Planerar, genomför och följer upp kompetensutvecklingsinsatser i sin verksamhet utifrån kompetensförsörjningsstrategin.

6 Arbetet med kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är ett samlingsbegrepp för arbete med att säkerställa medarbetarnas förmåga att lösa de uppgifter de står inför, på kort och lång sikt. I kompetensförsörjning finns två aspekter, befintliga medarbetare (utveckla och behålla) och potentiella medarbetare (attrahera och rekrytera).

Kompetensförsörjningsprocess

Kompetensförsörjningsprocessen ska genomföras som en naturlig del i arbetet med verksamhetsplanering, budget och uppföljning.

Påverka utbudet av kompetens

Utbudet av kompetens påverkas bland annat av hur många som är utbildade i ett visst yrke och i förlängningen hur många som söker sig till och fullgör en utbildning men också av om både kvinnor och män attraheras av yrkena. Utbudet kan arbetsgivare i viss mån påverka.

Bredda rekryteringsunderlaget

Förändrade normer och en strävan efter jämnare könsfördelning och större mångfald breddar rekryteringsunderlaget. Kommunens yrken och arbetsuppgifter behöver attrahera och formas för alla kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Om vi rekryterar kompetensbaserat och inte utgå från olika normer när vi söker nya medarbetare ges tillgång till hela arbetsmarknadens arbetskraft. Exempel på detta är att rekrytera män till kvinnodominerade yrken och tvärtom, att erbjuda heltidstjänster, att bryta normerna när det gäller utbildningsval genom att synliggöra kommunens olika uppdrag och arbetsuppgifter till exempel genom praktik. Genom att bättre tillvarata nyanländas kompetens till exempel genom att underlätta validering, genomföra språk- och språkstödjarutbildningar och uppmuntra till kompletterande utbildning breddas rekryteringsunderlaget vilket i sin tur ger en ökad mångfald i organisationen. Att erbjuda alla medarbetare heltidstjänster är ytterligare ett sätt att bredda rekryteringsunderlaget.

Lyfta fram goda verksamhetsresultat

En verksamhet som är framgångsrik och strävar efter att utvecklas upplevs som attraktiv av både befintliga och potentiella medarbetare. Om vi därför i olika sammanhang lyfter fram goda exempel, berättar om pågående utvecklingsprojekt, deltar i regionala och nationella satsningar osv så bidrar det till en positiv bild av Hallsbergs kommun som arbetsgivare. Om det finns ett driv att vara i framkant bidrar det även till goda möjligheter till utveckling för medarbetarna och känslan av att verka i en framgångsrik organisation vilket i sin tur gör Hallsbergs kommun till en attraktiv arbetsgivare.

Påverka efterfrågan av kompetens

Utöver demografin finns det andra faktorer som påverkar efterfrågan av kompetens. Till exempel konjunkturförändringar, ökad rörlighet på arbetsmarknaden, globalisering och politiska beslut och reformer. Det vi som arbetsgivare själva kan påverka är framför allt storleken på vår egen efterfrågan och vilken kompetens vi efterfrågar. Detta är särskilt viktigt inom områden där efterfrågan generellt är större än utbudet, det vi ibland kallar "bristyrken".

Använd kompetensen rätt

En genomlysning av varje arbetsplats behöver göras för att se över vilka olika arbetsuppgifter som ska utföras för att nå verksamhetsmålen och sedan matcha rätt kompetens till respektive arbetsuppgift. Att skapa nya roller genom renodling av arbetsuppgifter ger möjlighet till att skapa andra, i vissa fall nya, kompetenser och kan minska efterfrågan på viss kompetens.

Genom att organisera arbetet annorlunda och utveckla fördelningen av arbetsuppgifter mellan olika yrkesgrupper kan alla medarbetare som arbetar inom organisationen och verksamheten utvecklas och resurserna användas mer effektivt. Det ger en ökad trygghet i uppdraget att få jobba med det man är utbildad för eller med de arbetsuppgifter man kan bäst. På så sätt skapas stolthet och bidrar till upplevelsen av en attraktiv arbetsgivare.

Teknik och digitalisering

Den digitalisering som just nu sker och all ny teknik kommer på sikt att medföra stora förändringar i arbetslivet. Med detta kommer nya arbetsuppgifter och nya yrken att skapas. Men många av de yrken vi har idag kan också komma att försvinna och vissa arbetsuppgifter kommer ersättas av ny teknik.

Alla medarbetare och chefer behöver utveckla den kompetens som behövs för att hantera en alltmer digital arbetsplats. Genom att automatisera arbetsuppgifter kan behovet av viss kompetens minska, genom nya innovativa hjälpmedel och lösningar kan verksamheten utvecklas och effektiviseras. På en modern och attraktiv arbetsplats förväntar sig medarbetare också att det finns digitala verktyg och mobila lösningar, det är därför viktigt att vi håller oss uppdaterade med ny teknik.

Förläng arbetslivet

Tiden i arbetslivet behöver bli längre. Många både kan och vill jobba längre men det ska vara under rätt förutsättningar. Vi behöver ta tillvara våra äldre medarbetare, öppna upp för olika lösningar på anställningsvillkor, fortsätta kompetensutveckla äldre medarbetare och signalera att medarbetare som är på väg mot eller uppnått pensionsålder är en viktig resurs. Exempel på uppdrag där seniormedarbetares kompetens är värdefull är mentor/vid introduktion, handleda studenter, vikarie. Vi behöver även skapa bra rutiner för medarbetares anställning efter 67-68 år.

Kompetensutveckling

Utveckling av medarbetarnas kompetens är viktig för att kunna anpassa verksamheten till omvärlden som ständigt förändras. Möjlighet till kompetensutveckling, stimulans och tillvaratagande av befintlig kompetens är viktiga faktorer för att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. Ansvaret för att planera och genomföra kompetensutvecklingsinsatser ligger i första hand på medarbetarens närmaste chef vars uppgift är att se till att medarbetarna har rätt förutsättningar för att utföra sitt arbete.

Karriär- och utvecklingsmöjligheter

Karriär- och utvecklingsmöjligheter är en viktig del i att behålla befintliga medarbetare. Hallsbergs kommun behöver både synliggöra de karriärvägar som finns och skapa nya. En bred syn på karriär ger medarbetare chansen att utveckla både sig själva och verksamheten.

Vi behöver också utveckla en kultur där chefer skapar möjligheter för medarbetare att utvecklas och att röra sig mellan olika roller och uppdrag i organisationen.

Ersättningsplanering

Ersättningsplanering handlar om en strukturerad process där organisationen planerar för hur nyckeltjänster ska kunna ersättas. Sårbarhet och personberoende minskar och möjligheter ges till nya medarbetare att utvecklas. När rörligheten i arbetslivet ökar, både internt och externt, behöver vi som arbetsgivare se det som naturligt att en medarbetare inte stannar hela sitt arbetsliv och ha en beredskap för detta. Ersättningsplaneringen behöver finnas för alla former av avslut, inte bara för pensionsavgångar. Regelbundna medarbetar- och uppföljningssamtal, där intern utveckling är en naturlig del lägger grunden för ersättningsplanering.

Kompetensutveckling på övergripande nivå

Genom att jobba systematiskt och strukturerat med kompetensförsörjningsprocessen på alla nivåer i organisationen kan gemensamma kompetensbehov identifieras. En samordning av vissa kompetensutvecklande insatser kan leda till effektivisering och ökad målluppfyllelse.

Förvaltningarnas arbete med kompetensutvecklingsfrågor och det arbete som sker inom HR bör samordnas så kompetensfrågor som är aktuella och gemensamma kan diskuteras och vid behov samordnas. Samordning sker i kommundirektörens ledningsgrupp vid minst två tillfällen per år.

Bilagor

Bilaga 1 – ARUBA

ARUBA står för Attrahera – Rekrytera – Utveckla - Behålla – Avsluta och beskriver delar för aktiviteter inom kompetensförsörjning.

Attrahera handlar bland annat om att vårda varumärket, skapa meningsfulla och intressanta arbeten, ha attraktiva anställningserbjudanden och bra kommunikationer och boendemiljöer. Det gör vi genom att erbjuda en god arbetsmiljö, bra arbetsvillkor och förmåner. Vi vill få anställda att känna sig stolta över att vara anställda hos oss och locka potentiella nya medarbetare till oss.

Rekrytera handlar om att ha en professionell rekryteringsprocess där alla som är i kontakt med oss som arbetsgivare blir behandlade lika, får en positiv upplevelse av vår organisationskultur och värderingar. Rekryteringsprocessen ska också vara ett tillfälle då vi proaktivt marknadsför oss i syfte att stärka varumärket. Målet är att även de sökande som inte får ett jobberbjudande återkommer när vi rekryterar igen samt talar gott om vår rekryteringsprocess och kommunen som arbetsgivare. Det gör vi genom att kvalitetssäkra rekryteringsprocessen med riktlinjer, rutiner och mallar och genom vårt bemötande av varje sökande och potentiell medarbetare. I detta steg bör också introduktionen ta stor plats så att den nya medarbetaren på en gång känner sig viktig för arbetsgivaren, knyter an till organisationen och får en kortare startsträcka när hen väl kommer på plats.

Utveckla och Behålla handlar om att ta hand om de medarbetare och den kompetens vi redan har i vår organisation. Det gör vi genom att om att förflytta kompetens som inte tas till vara idag, men som behövs på ett annat ställe i organisationen. Det gör vi också genom att skapa karriärmöjligheter och intern rörlighet i organisationen. Det gör vi genom att systematiskt arbeta mot en god arbetsmiljö, gott ledarskap och medarbetarskap, god löneutveckling, att erbjuda attraktiva förmåner samt kompetensutveckling och lärande i vardagen.

Avsluta handlar om att ha en planering och förberedelse inför att medarbetare av olika orsaker lämnar organisationen. En vanlig orsak är pensionsavgångar och dessa går enkelt att förutse och därför behöver organisation sträva efter att ersättningsplanera och växla kompetens till någon som utsetts i god tid att ta över rollen och att kontinuerligt fundera över vilken kompetens verksamheten behöver ha framöver i en kompetensanalys som ligger till grund vid eventuell ersättningsrekrytering. Bra avslutssamtal är också viktigt att genomföra med medarbetare som väljer att sluta i organisationen. Dessa samtal ger ofta förslag på förbättringar i verksamheten och ökar kunskapen kring en förbättrad verksamhet. Goda avslut gör vi genom att nyttja den sista tiden i anställningen till kunskapsöverföring från den som ska sluta till andra i verksamheten, genom att planera in och genomföra avslutssamtal och genom att ta tillvara synpunkter och förslag till förbättringar på ett konstruktivt sätt.

Svar på motion: Transparent politik genom
utsändning av kommunfullmäktige

4

19/KS/85

Svar på motion: Transparent politik genom utsändning av kommunfullmäktige

Ärendebeskrivning

Moderaterna har i en motion yrkat att Hallsbergs kommun utreder en lösning vad gäller utsändning av kommunfullmäktiges sammanträden och att aktuell lösning kommer till beslut 2019

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige bifaller till motionen och uppdrar åt kommunstyrelsen att utreda kostnader och möjligheter vad gäller utsändning av kommunfullmäktiges sammanträden.

Svaret

Motionärerna framställer att det är sannolikt att intresset för de politiska debatterna och besluten ökar om kommunfullmäktiges sammanträden direktsänds eller går att streama i efterhand. På grund av det samhälstempo som råder anser motionärerna att det är sannolikt att medborgaren inte avsätter tid för att söka protokoll eller besöka mötena och därmed även missar debatten i sakfrågor och den politiska viljeinriktningen.

En direktsändning av kommunfullmäktiges sammanträden innebär, förutom inköp av tjänst eller teknisk utrustning, att kommunen måste säkerställa att vissa lagkrav uppfylls. Det bör även på politisk nivå diskuteras kring frågor som på vilket sätt webbsändningarna förväntas öka det politiska intresset för allmänheten, finns det en risk att webbsändningarna leder till oönskad själv censurering och därmed hämmar debatterna, och hur troligt är det att målgruppen nås via webbsändningarna, eller finns det andra aktiviteter som kan vara mer effektiva att satsa på när det gäller att öka intresset för politiken och framhäva den politiska viljeinriktningen?

Några av kommunerna i Sydnerke har valt att webbsända sina sammanträden för kommunfullmäktige och de har samma leverantör som utför tjänsten. Leverantören erbjuder ett så kallat totaluppdrag kring utförandet av webbsändningarna. Ett totaluppdrag innefattar allt från montering av utrustning, projektering, produktion, distribution och publicering. Detta sker till en startkostnad, en ytterligare fast månadskostnad samt en möteskostnad per tillfälle.

De nya webbtillgänglighetsdirektiven ställer krav på att webbsändningar som ska finnas tillgänglig mer än två veckor måste textas. För nya webbplatser såsom Hallsbergs kommuns gäller direktiven från 23 september 2019 och för webbplatser som offentliggjorts innan 23 september 2018 gäller detta från 23 september 2020.

Kommuner som har webbsändning måste också beakta reglerna i den nya dataskyddsförordningen som trädde i kraft förra året. En kommun kan inte åberopa grundlagsskydd i yttrandefrihetsgrundlagen utan ska följa reglerna i dataskyddsförordningen för webbsändning. En webbsändning av kommunfullmäktiges sammanträden kan inte anses vara nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse men den kan anses vara ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning genom att den för allmänheten visar på åsikter, värderingar och fakta som ligger till grund för kommunfullmäktiges beslutsfattande, myndighetsutövning och styrning av kommunstyrelsen och de olika nämnderna. Personuppgiftsansvarig för myndighetsutövningen i detta fall är kommunstyrelsen.

Dataskyddsförordningens regler innebär bland annat att det måste finnas tydliga instruktioner för alla närvarande att filminspelning pågår och tydliga rutiner för hur hantering ska ske när närvarande inte vill vara med på inspelning. Det behöver också säkerställas att inga kränkningar sker i direktsändning och att det som kan upplevas kränkande redigeras från inspelningen.

För att kunna avgöra nyttan i förhållande till kostnader och konsekvenser föreslås kommunfullmäktige att ge bifall till motionen och uppdra till kommunstyrelseförvaltningen att utreda kostnader och möjligheter vad gäller utsändning av kommunfullmäktiges sammanträden.

Transparent politik genom utsändning av Kommunfullmäktige

Vårt samhälstempo har ökat genom åren, och tiden för medborgaren att fördjupa sig i de politiska debatterna och besluten i kommunen har i samma takt minskat. Med största sannolikhet avsätter man inte tid att söka efter protokoll på kommunens hemsida eller att besöka ett av våra kommunfullmäktigesammanträden som åhörare eller för ställa en fråga.

Därmed missar medborgarna även debatten i sakfrågor och den politiska viljeinriktningen.

Däremot ökar sannolikt intresset och tillgängligheten om vi serverar möjligheten till att direkt eller i efterhand streama kommunfullmäktigesammanträden.

I och med detta breddar vi även den demokratiska insynen i kommunpolitiken vilket på sikt kan generera att fler medborgare vill vara med och påverka politiken i Hallsbergs Kommun.

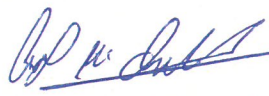
Vi yrkar på att Hallsbergs kommun

Utreder en lösning vad gäller utsändning av KF-sammanträden.

Att aktuell lösning kommer till beslut under 2019

2019-04-25

Rikard Arveden (M)

Calin McQuillan (M)

Lennart Pettersson (M)

Beslut om att ingå i en gemensam
arkivorganisation

5

19/KS/139

Beslut om att ingå i en gemensam arkivorganisation

Ärendebeskrivning

För att möta lagkrav och behov av att arkivera och långsiktigt bevara information digitalt, har kommunerna Hallsberg, Askersund, Laxå, Lekeberg, Kumla och Sydnärkes kommunalförbund påbörjat ett arbete med att göra en gemensam upphandling av ett e-arkiv. Till följd av detta så behöver kommunstyrelseförvaltningen ta ställning till frågor som behov av resurser för drift och underhåll av e-arkiv och framtida kompetensförsörjning. Sydnärkes kommunalförbund och de övriga kommunerna, förutom Kumla, har redan tagit ställning till de frågorna genom att samverka i en gemensam arkivorganisation. Vid tidpunkten när avtalsamverkan om gemensam arkivorganisation skulle genomföras valde Hallsbergs kommun att inte ingå i samarbetet, utan ville avvakta. Detsamma gjorde Kumla kommun.

Nu är frågan aktuell igen för samtliga sydnärkekommuner inklusive Sydnärkes kommunalförbund och Sydnärkes utbildningsförbund att tillsammans bilda en gemensam arkivorganisation. Med bakgrund av det behov som framkommit ser kommunstyrelseförvaltningen samverkan som en möjlighet att gå mot ett säkert långsiktigt digitalt bevarande, säkra framtida kompetensförsörjning och minska sårbarheten.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen uppdrar till kommundirektören att ingå avtalsamverkan med Askersunds kommun, Kumla kommun, Laxå kommun, Lekebergs kommun, Sydnärkes kommunalförbund samt Sydnärkes utbildningsförbund om en gemensam arkivorganisation, att börja gälla från 2020-01-01.

Beslut gäller under förutsättning att övriga kommuner och kommunalförbund också ingår avtalet.

Ärendet

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet och ansvarar för kommunens slutförvaring av de handlingar som ska bevaras för all framtid. Slutförvaringen sker i största del i kommunens centralarkiv, dock har platsbrist medfört att även andra arkiv behöver användas.

För att möta lagkrav och behov av att kunna arkivera och långsiktigt bevara information digitalt, har kommunerna Hallsberg, Askersund, Laxå, Lekeberg, Kumla och Sydnärkes kommunalförbund påbörjat ett arbete med att göra en gemensam upphandling av ett e-arkiv. Till följd av detta så behöver kommunstyrelseförvaltningen ta ställning till frågor som behov av resurser för drift och underhåll av e-arkiv och framtida kompetensförsörjning. Sydnärkes kommunalförbund och de övriga kommunerna, förutom Kumla, har redan tagit ställningen till de frågorna genom att samverka i en gemensam arkivorganisation, som började gälla 1 januari 2018. Förarbetet till den avtalsamverkan var bland annat en förstudie kring e-arkiv som samtliga Sydnärkekommuner tillsammans med Karlskoga kommun tog fram 2014. Förstudien visar på att även om e-arkiv är en nödvändig och självklar lösning att gå mot så finns det många utmaningar i både implementering och förvaltning av sådant system. Att vara e-arkivarie kräver också en specifik specialistkompetens vilket medför att en ensam kommun kan få svårigheter att bemanna och bekosta sådan organisation.

Vid tidpunkten när frågan om avtalssamverkan skulle genomföras valde Hallsbergs kommun inte ingå i samarbetet, utan ville avvakta. Detsamma gjorde Kumla kommun.

Nu är frågan aktuell igen för samtliga sydnärkekommuner inklusive Sydnärkes kommunalförbund och Sydnärkes utbildningsförbund att tillsammans bilda en gemensam arkivorganisation. Med bakgrund av det behov som framkommit ser kommunstyrelseförvaltningen samverkan som en möjlighet att gå mot ett säkert långsiktigt digitalt bevarande, säkra framtida kompetensförsörjning och minska sårbarheten.

Samverkan gäller främst att samla ihop de personella resurserna under en gemensam arkivorganisation. Kommunstyrelsen är fortfarande arkivmyndighet och ansvarar för sina arkiv. Arkivorganisationen kommer arbeta på uppdrag av arkivmyndigheterna i respektive kommun och kommunalförbund och i enlighet med det som beskrivs i samarbetsavtalet.

När det gäller e-arkiv så ska det ingå i arkivorganisationens uppgifter att utveckla och förvalta e-arkiv och formerna med e-arkivering. Med ett samarbete inom dessa frågor kan det upphandlas ett e-arkiv för samtliga som ingår i samarbetet, vilket medför fördelar när det gäller drift och underhåll och integrationer med samverkande verksamhetssystem.

Lekebergs kommun föreslås vara värdkommun och anställningsmyndighet för den gemensamma arkivenheten.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Evelyn Boström
Administrativ chef

Bilagor

Samarbetsavtal om gemensam organisation för arkivverksamheter i Sydnärke
Förstudie E-arkiv

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 1

E-Arkiv

Förstudie

Ett samarbetsprojekt mellan
Kumla Kommun, Askersunds Kommun, Laxå Kommun, Lekebergs
Kommun, Hallsbergs Kommun och Karlskoga Kommun

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 2

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Arkiv	4
1 Kommunarkivet.....	4
2 Kommunarkivets och arkivmyndighetens roll	4
3 Varför E-arkiv?	5
4 Vad är E-arkiv	5
5 Definition av e-arkivssystem.....	6
6 Vad händer om vi inte inför E-arkiv?	7
7 Skillnader.....	7
8 E-arkivets roll	8
9 Organisation.....	9
10 (E-)arkivorganisationens ansvar och arbetsätt.....	9
11 Nyttor	10
2 Viktiga aspekter	11
1 PUL, personuppgiftslagen	11
2 Signaturer.....	11
3 Här och nu (Nulägesanalys)	11
1 Status kommunarkiven	11
2 Systeminventering	12
3 Processgenomgång	13
4 Omvärld	13
1 Den digitala agendan	13
2 Riksarkivet.....	13
3 SKL.....	14
4 Knytgruppen	15
5 Sydarkivera.....	15
6 Övrigt	15
5 Leveranser till E-arkivet	15
1 Systemvärdering	16
2 Leveransprojekt	16
3 Enstaka leveranser	16
4 Kontinuerliga leveranser.....	16
5 System för leveranser	17
6 Finansiering.....	17
6 Alternativ för samverkan	17

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 3

1	Vilka ska vi samverka med?	17
2	I vilken formell form ska vi samverka?	17
3	Hur ska samverkansformen finansieras?	18
7	Vad händer nu?.....	19
1	Införandeprojekt.....	19

Sammanfattning

Det har gått fort. Bara under de senaste 10 åren har information och hur vi ser på och förhåller oss till information förändrats dramatiskt. Och hur vi än väljer att förhålla oss till de informationskanaler och informationsproducenter som omger oss kvarstår det faktum att majoriteten av den information som produceras idag är digital. I samhället såväl som inom våra kommunala verksamheter.

Att i denna verklighet ta steget till att även arkivera och bevara informationen digitalt är egentligen varken stort eller omvälvande utan snarare självklart och naturligt.

Det självklara och naturliga är dock inte alltid enkelt, när det gäller elektronisk arkivering finns ett antal frågor att ta ställning till. Vissa av dessa frågor är tydliga, andra har vi ännu inte förstått eller ens fått syn på.

I denna förstudie vill vi lyfta de frågeställningar som finns. Vi vill förstå de bakomliggande faktorerna och konsekvenserna av framtida vägval och strategier.

Vi tror att det bästa sättet att nå dit är att samverka, mellan kommuner, mellan förvaltningar och mellan människor. Genom att dela med oss av kunskaper och erfarenheter samtidigt som vi är öppna och lyhörda för omvärlden får vi de bästa förutsättningar att se i vilken riktning vi bör gå. På så sätt säkerställer vi att vi på bästa sätt tar tillvara den digitala teknikens möjligheter till säker och tillgänglig informationsförsörjning för all framtid.

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 4

1 Arkiv

1 Kommunarkivet

I Sverige har alla medborgare rätt att ta del av de handlingar som inkommer till eller upprättas inom en offentlig förvaltning. Detta är en viktig del i tryckfrihetsförordningen, en av våra grundlagar. Kommunens samtliga handlingar utgör dess arkiv och styrs därför av arkivlagen. Detta omfattar såväl arkivering ute hos förvaltningarna som arkivering hos arkivmyndigheten, dvs kommunarkivet.

Handlingarna i kommunarkivet ska enligt arkivlagen bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser inte bara rätten att ta del av allmänna handlingar utan också behovet av information för rättsskipningen och förvaltningen och forskningens behov.

Vidare säger lagen att arkivet ska ansvara för att:

1. organisera arkivet på ett sådant sätt att rätten att ta del av allmänna handlingar underlättas,
2. upprätta dels en arkivbeskrivning som ger information om vilka slag av handlingar som kan finnas i myndighetens arkiv och hur arkivet är organiserat, dels en systematisk arkivförteckning,
3. skydda arkivet mot förstörelse, skada, tillgrepp och obehörig åtkomst,
4. avgränsa arkivet genom att fastställa vilka handlingar som skall vara arkivhandlingar, och
5. verkställa föreskriven gallring i arkivet.

Arkivlagen säger också tydligt att kommunarkivets handlingar ska bevaras för all framtid vilket är utmanande nog för ett pappersarkiv. Där har man genom åren arbetat fram såväl material som metoder som tillsammans ska garantera bevarande för all framtid. Till exempel skrivs viktiga handlingar ut på arkivbeständigt papper med arkivbeständigt bläck. Handlingarna förvaras i speciella arkivkartonger och placeras i speciellt framtagna arkivskåp. Dessa är i sin tur placerade i rum med väl avvägd luftfuktighet och temperatur, allt för att vara säkra på att handlingarna bevaras utan att förlora viktig information. Vi är idag duktiga på att vårda våra pappersarkiv ur bevarandeperspektivet och i sak kan man säga att pappersarkivering är det enda helt säkra sättet att säkerställa ett långsiktigt bevarande.

Detta sammantaget ställer höga krav på kommunarkivet och värdet av god arkivkunskap inom kommunen ska inte underskattas. I arbetet med e-arkiv blir detta än viktigare då gamla frågeställningar kommer att kräva nya svar utan att tumma på arkivvården. Ett exempel är hur arkivlagen ska tolkas utifrån bevarandet av broschyrer. Enligt arkivlagen är det inte tillåtet att förändra ett originaldokument. Men gäller det också färgsammansättningar, typsnitt och bildplacering? Eller är det enbart broschyrens text och information som ska bevaras i "originalskick"?

2 Kommunarkivets och arkivmyndighetens roll

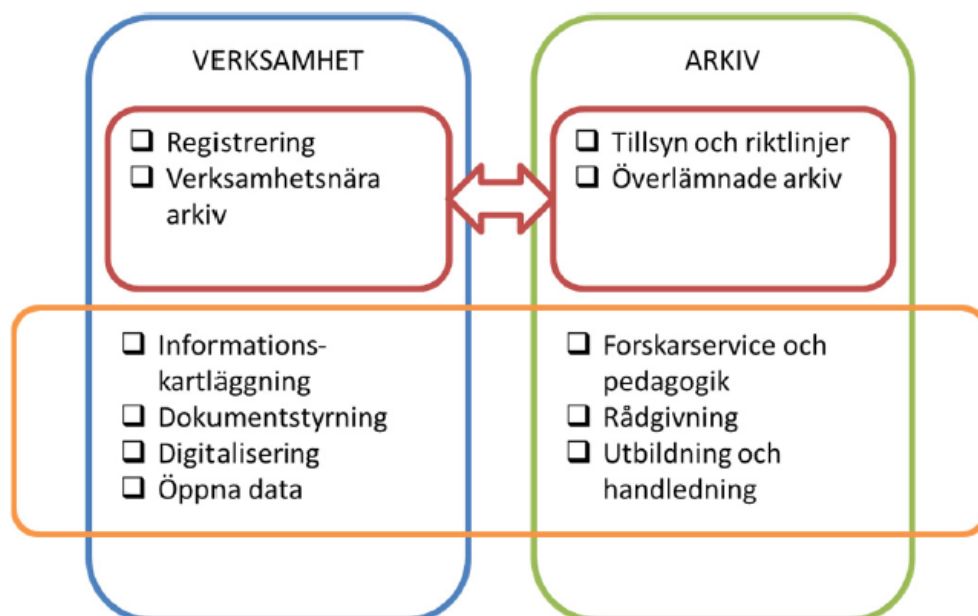
Bilden nedan illustrerar ansvarsfördelningen mellan verksamheten och arkivet när det handlar om informationshantering.

Inom de övre ramarna är gränsen tydlig. Verksamheten ansvarar för registrering och mellanarkivering av information samt de system som används för att hantera detta.

Arkivet i sin tur ansvarar för att utöva tillsyn samt sätta upp riktlinjer för verksamhetens informationshantering.

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 5

Inom den nedre ramen är gränsen mer flytande. Verksamhet och arkivmyndighet äger respektive uppgift/aktivitet men genomförandet bör ske gemensamt.

3 Varför E-arkiv?

Idag sker den största delen av kommunikation, ärendehantering och xx inom såväl kommunal som privat sektor digitalt. Vi skapar information, arbetar med information och kommunicerar med hjälp av våra datorer. Detta gör att informationsmängden ökar för varje år. Inom några år ska denna information överlämnas till arkivmyndigheten för långsiktigt bevarande. I dagsläget kan inte våra kommunarkiv säkerställa långsiktigheten i bevarandet av informationen, varför man tvingas ta emot informationen i pappersformat. Det är också här den stora utmaningen ligger, att garantera det långsiktiga bevarandet. Informationen i arkivet ska kunna läsas och förstås *för all framtid*.

Hur ska detta gå till? Vem ska skriva ut, sortera och leverera informationen? Idag ligger detta arbete på verksamheterna och ska det fortsätta ligga där tvingas man utöka detta manuella arbete för varje år.

Vissa av kommunerna i förstudien tar redan idag emot digital information i sina arkiv, hur säkerställer vi bevarandet av denna information?

4 Vad är E-arkiv

Ett E-arkiv består av ett eller flera IT-system som i samverkan med en dedikerad organisation är att jämföra med ett pappersarkiv. Systemets funktionalitet möter kraven på återsökning och urval, gallring utan möjlighet till återskapande, skydd mot otyllåten förändring eller förlust (eg. skydd av original), krav på sekretess etc.

Skillnaderna mot pappersarkivet ligger i de fysiska förutsättningarna, där pappersarkivet består av fysiskt material och där återsökning, gallring och dylikt sker manuellt medan dessa funktioner sker digitalt i E-arkivet. Detta medför att E-arkivet kan hantera betydligt större mängder information samtidigt som sökning och gallring kan ske betydligt mer effektivt än idag.

Eftersom informationsmängden i samhället ökar dramatiskt kommer det inom en snar framtid att krävas både mer utrymme och större effektivitet.

Rapport	Diarienum KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 6

Lagkravet ger också att de allmänna handlingarna ska bevaras *för all framtid*.

Inom funktionaliteten för E-arkivet ligger också frågan om bevarandet. Idag sparar vi information i olika format såsom .doc, PDF, .xls och liknande. Dessa format har det gemensamt att de kräver specifik programvara för att kunna visas såsom de sparats. Vi kan i dagsläget inte säkerställa att den specifika programvaran finns tillgänglig för all framtid.

Om vi dessutom lägger till kriterier så som programvarornas versioner samt operativsystem förstår vi snart att vi med dessa format inte kan möta kravet på långsiktigt bevarande.

Detta är en internationell fråga och man jobbar i hela världen med att hitta format som kan lösa denna problematik. I dagsläget finns endast två format som är godkända av Riksarkivet för långsiktigt bevarande, PDF/A och XML.

De E-arkivsystem som idag finns på marknaden klarar enbart av att hantera format som godkänts för långsiktigt bevarande.

Dessutom ger E-arkivet möjlighet att möta det lagkrav som ställs på verksamheten, att redan vid skapandet av information välja material och metoder med hänsyn till långsiktigt bevarande.

Systemet ensamt klarar dock inte av att möta alla de krav som ställs. Det krävs en dedikerad organisation med väl utbildad personal för att hantera arkivet. Arkivariens specialistkunskap kommer att behövas i stor utsträckning även i den nya organisationen om än i en förändrad roll.

5 Definition av e-arkivssystem

Det är inte helt enkelt att särskilja ett fullödigt e-arkivssystem från ett verksamhetssystem med anpassad funktionalitet för (när-)arkivering. Dock finns ett antal kriterier ett fullödigt e-arkivssystem ska leva upp till. Dessa kriterier är bland annat att systemet ska ha funktionalitet för:

- Säkert långsiktigt bevarande
- Återsökning och urval
- Möjlighet till uppbyggnad av e-tjänster
- Krav på inleveransmed hjälp av "FGS:er"
- Att kunna hantera Metadata ang elektronisk signatur
- OAIS
- Att klara av kontinuerliga leveranser, periodvisa leveranser, enstaka leveranser, manuella leveranser
- Kontroller av leveranser
- Automatisk komplettering av metadata
- Manuell komplettering av metadata
- Skydd mot otillåten förändring eller förlust
- Integrering med redovisningssystem
- Att definiera och automatiskt utföra gallring
- Manuell gallring
- Att förhindra återläsning av gallrat material från back-up:er
- Sekretess
- Migrering och konvertering av arkivredovisningsstruktur
- Export av hela eller delar av arkivet
- Spårbarhet

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 7

6 Vad händer om vi inte inför E-arkiv?

Eller snarare: Hur säkerställer vi det långsiktiga bevarandet utan ett väl fungerande E-arkiv? För det är just här problematiken ligger.

Att den digitala informationen kommer att öka har vi redan konstaterat. I dagsläget ligger den mesta av den digitala informationen i olika verksamhetssystem ute i kommunerna. Detta i sig medför inga problem så länge verksamhetssystemen är aktuella, väl uppdaterade och med genomtänkta supportavtal. Långsiktigt bevarande kräver dock mer än så. Långsiktigt bevarande kräver ett standardiserat arbetssätt med IT-system som är utvecklade med fokus på bevarande. På internationell nivå har man arbetat fram en standard för detta, OAIS (Open Archival Information System). De IT-system som finns på den svenska marknaden säger sig alla uppfylla denna standard. Dock innefattar OAIS även regleringar för organisation och ledning kring arkivet, vilket inte ett IT-system ensamt kan uppfylla.

Så igen, vad händer om vi inte inför ett E-arkiv? Vi får svårt att garantera det långsiktiga bevarandet med mindre än att skriva ut samtlig information och arkivera denna i pappersarkivet. Pappersarkivet är utomordentligt när det gäller bevarande, men med den ökande informationsmassan kommer de befintliga pappersarkiven att kräva större fysiskt utrymme och mer personal. Mer personal i arkivet för att hantera den information som levereras in, men också mer personal ute i verksamheten för utskrift och packning av informationen. Med det ökade trycket från medborgarna på tillgänglighet av offentligt material kommer förmodligen ytterligare personal att behövas för att hantera detta.

Ovanpå detta ligger PSI-lagen som säger att samtliga myndigheter och kommuner ska tillgängliggöra sin information digitalt och utan kostnad.

7 Skillnader

Teoretiskt finns ingen större skillnad mellan ett E-arkiv och ett pappersarkiv. Samma lagar gäller och samma arkivkompetens krävs. En handling definieras på samma sätt oavsett om den är i pappersformat eller i digital form.

Praktiskt innebär det dock en större skillnad. Eftersom samhällets kunskap om långsiktigt, digitalt bevarande är begränsad krävs att varje E-arkivorganisation själv sätter sig in i problematiken och bygger den kompetens som krävs. Antingen i syfte att själv bygga en miljö eller för att kravställa en miljö som en leverantör kan erbjuda.

Ett E-arkiv kräver också mer av den levererande verksamheten. Förhoppningen är att informationen på sikt ska levereras till arkivet per automatik. Detta gör att informationen redan från början måste förses med korrekt metadata

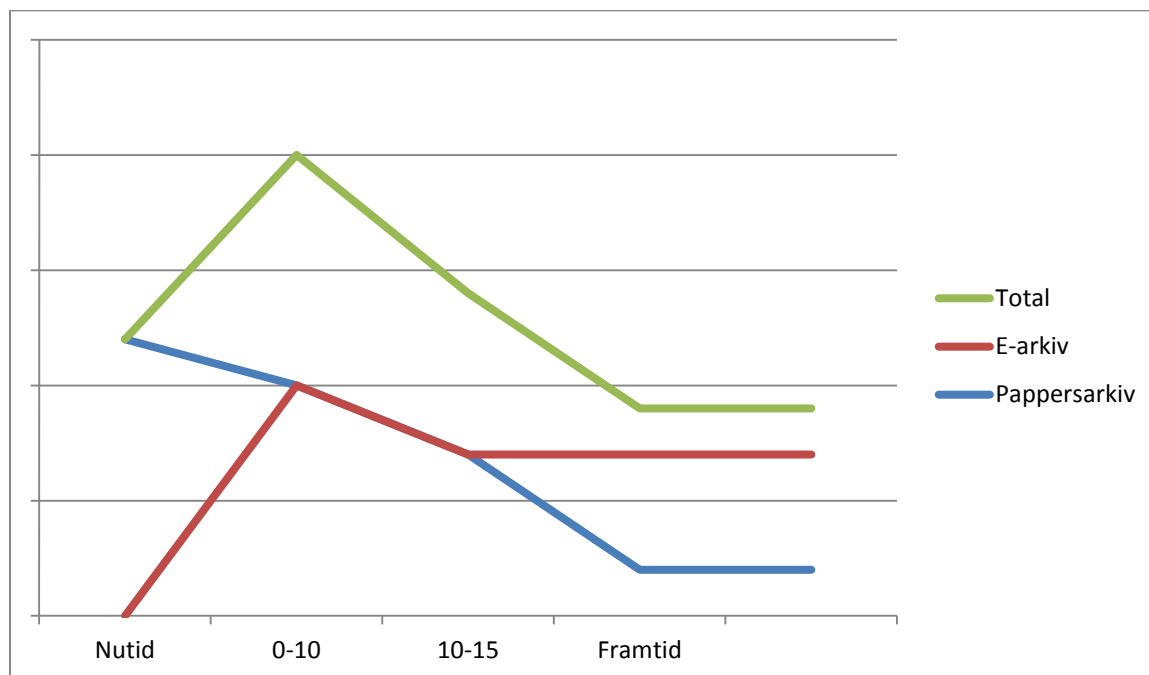
Att informationen är helt väsentlig för varje verksamhet, offentlig såväl som privat, torde vara underförstått. Utan tillförlitlig information kan inget värde tillföras. I kommunerna finns också, som påtalat, kravet på långsiktigt bevarande.

Detta ställer i sin tur krav på tillförlitlig informationssäkerhet. En av de grundläggande faktorerna när man pratar informationssäkerhet är att bibehålla informationskedjan, dvs ju färre avbrott i kedjan desto säkrare.

I dagsläget, när merparten av det som arkiveras är i pappersformat, kan man lätt se att informationskedjan brister.

Om man ser generellt på hur arbetsbördan i ett pappersarkiv kontra ett E-arkiv kan komma att utvecklas över det tid ser det ut såhär:

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 8

Från nationellt håll finns också ett starkt
Sedan 2010 finns också Lagen om vidarenyttjande av handlingar (PSI-lagen).

8 E-arkivets roll

Huruvida E-arkivet ska vara en del av varje kommuns arkivfunktion eller en egen organisation är i huvudsak en praktiskt fråga. Att ha en och samma arkivorganisation oavsett informationens format är att föredra, men då våra pappersarkiv finns i fysiska lokaler skulle detta kräva resurser som på intet sätt är ekonomiskt försvarbara.

Det alternativ som förespråkas är en kombination där en gemensam arkivorganisation ansvarar för såväl pappersarkiv som E-arkiv samtidigt som pappersarkiven fysiskt finns kvar i varje kommun. I en sådan organisation skulle kommunerna kunna hyra in en arkivarie på regelbunden basis för att vårda pappersarkivet samtidigt som det långsiktiga digitala bevarandet skulle bevaras. Konsekvensen av en sådan lösning skulle vara att kommunerna måste utse en ansvarig på plats i kommunen som hanterar förfrågningar under de tidpunkter arkivarien inte finns på plats.

Den stora anledningen till att en gemensam (e-)arkivsorganisation är att föredra är den specialistkompetens som efterfrågas för att förvalta ett E-arkiv. En ensam kommun skulle få svårighet att bemanna och bekosta en sådan organisation.

Kostnaden är den andra stora anledningen till samverkan. Förutom kostnad för kompetens tillkommer kostnader för IT-system samt förvaltning av dessa. Beroende på hur man väljer att finansiera leveranser till E-arkivet tillkommer även denna kostnad.

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 9

9 Organisation

I en kommande (E-)arkivsorganisation är det kompetenserna som är det avgörande. Dessa kompetenser bör samtliga inom organisationen besitta:

1. Övergripande kunskaper kring arkivlagen, dokumentets autenticitet och dylikt
2. Övergripande kunskap om långsiktigt bevarande av digital information.
3. Övergripande informations säkerhetskompetens.
4. Övergripande teknisk förståelse för överföring av information mellan system
5. Övergripande förståelse för kommuners verksamhet

Dessutom bör några/någon i organisationen eller i nära samarbete med organisationen ha mer djupgående kunskaper inom ovanstående områden.

Antingen så djupgående att man själv kan bygga/förvalta/supporta de lösningar som behövs eller så pass djupa att man kan upphandla/förhandla och kravställa den kompetens som köps in.

För att organisationen ska fungera på ett smidigt sätt krävs också en uttalad ledare för verksamheten. Detta kan vara en förvaltningsledare/projektledare som leder såväl organisation som de projekt som organisationen ska hantera.

Framhävas bör naturligtvis att en eller flera av dessa roller kan innehas av en och samma person.

Som beskrivits ovan kan det vara svårt för en enskild kommun att bygga samt bekosta en organisation med dessa kompetenser. Där är samverkan en bra lösning på problemet.

10 (E-)arkivsorganisationens ansvar och arbetssätt

En E-arkivsorganisationens främsta uppgifter är att:

- Garantera det långsiktiga bevarandet av den digitala informationen. Detta görs genom att välja system och digitala miljöer som är beprövade och standardiserade för att hantera detta.
- Garantera informationens autenticitet, att dess kontext finns dokumenterad och bevarad samt att informationen inte har eller kan förändras.
- Garantera att den bevarade informationen görs tillgänglig på ett lättillgängligt och förståbart sätt vid behov eller via ett publikt gränssnitt
- Hantera inkommande förfrågningar till E-arkivet
- Driva leveransprojekt, från fördjupad informationsvärdering till godkänd levererad information till E-arkivet.
- Råd och stöd till verksamheten gällande arkivering och hantering av digital information. Detta kan gälla allt från kravställning vid upphandling av nya verksamhetssystem till val av metadata på enskilda dokument.

Man kan också välja att erbjuda kommunerna hjälp med pappersarkiven. Ett sådant tillval skulle kunna innefatta:

- Råd och stöd till verksamheterna gällande hantering och mellanarkivering av information i hela kedjan

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 10

- Tillsyn av verksamheternas arkiveringslösningar
- Vård av kommunernas pappersarkiv, dvs vårda den befintliga informationen samt hantera såväl inkommande leveranser till arkivet som förfrågningar

Detta skulle ge mindre kommuner möjlighet att till en mindre kostnad säkerställa sin arkivvård.

Kommuner med en anställd arkivarie kan välja att inte lägga till denna tjänst och jobba vidare med sina pappersarkiv som vanligt.

11 Nyttor

De nyttor som identifierats är främst:

Bevarande

Som läget ser ut idag kan vi inte garantera det långsiktiga bevarandet. Därför blir detta den främsta nyttan med ett E-arkiv, att vi med rätt verktyg, organisation och strategi kan garantera att den information som skapas digitalt idag även kommer att finnas tillgänglig för all framtid.

Tillgänglighet

Idag kan vi hitta i stort sett vilken information vi vill på internet. Vid alla tidpunkter på dygnet och var vi än befinner oss.

Vi inte bara kan, vi förväntar oss att informationen ska finnas tillgänglig, och det enda sättet för kommunen att möta denna förväntan är att bevara informationen digitalt. Med andra ord, ett E-arkiv är en förutsättning för att kunna bygga ett framtida 24-timmarssamhälle.

Men ökad tillgänglighet handlar inte bara om att möta medborgarens behov av snabb information, det handlar lika mycket om att tillgängliggöra säker och tillförlitlig information till våra anställda. Både inom verksamheterna och på arkivet. När informationen finns bevarad på en och samma plattform och i ett begränsat antal format skapas förutsättningar för sökningar och sammanställningar som idag inte är möjliga.

Detta är dessutom bara en bråkdel av vad E-arkivet kan ge i framtiden, vi kan idag inte föreställa oss vilka möjligheter som kommer att finnas i framtiden. Vad som blir mer och mer tydligt är dock att information i alla dess former kommer att ha en stor betydelse och värderas högt.

Effektivitet

Ökad effektivitet är en logisk följd av de två ovanstående. När vi vet att vi har verktyg för att säkra bevarandet kan vi fokusera vårt kunnande åt andra håll. Våra verksamheter kan fokusera på sina kärnverksamheter samtidigt som man lätt hittar den information man behöver när man behöver den. Våra arkivarier kan fokusera på att ge råd och stöd till de verksamheter de har tillsyn över. De får dessutom möjlighet att söka information och att sammanställa den på ett mer effektivt sätt. Något som idag kan ta dem flera dagar.

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 11

2 Viktiga aspekter

Vid ett framtida införande av e-arkiv finns det ett antal viktiga aspekter att ta hänsyn till. Såväl juridiska som organisatoriska. De flesta av dessa aspekter förstår vi ännu inte men de vi hittills kommit fram till är dessa:

1 PUL, personuppgiftslagen

Om en e-arkivsorganisation etableras i samverkan med ett flertal andra kommuner kommer det att ställas krav på tydliga ansvarsgränser för personuppgifter. Det kommer att bli viktigt att klargöra vem som äger ansvaret för att personuppgifterna hanteras korrekt i systemet. Om systemet ska delas med andra kommuner kan PUL kräva att systemets användare begränsas från att ha tillgång till den information som innefattas av personuppgifter.

PUL hindrar inte på något sätt kommunerna från att dela system men man måste ta hänsyn till och vidta åtgärder för att förhindra felaktig hantering.

2 Signaturer

Även om vi anser att pappershantering är det enda sättet att säkerställa bevarandet av allmänna handlingar använder vi inscannade handlingar i vårt dagliga arbete. Detta för att underlätta såväl tillgänglighet som effektivitet. Detta har man i många kommuner valt att hantera genom att behandla pappershandlingen som original och den inscannade handlingen som kopia.

Detta förhållningssätt kan man inte använda sig av vid e-arkivering då det inte kommer att finnas någon pappershandling. Detta kan ställa till problem om handlingen kräver någon form av signatur.

Om handlingen skapas i ett verksamhetssystem med personlig inloggning kan inloggningen ses som garanten, dvs signaturen, för handlingens riktighet.

Om handlingen däremot upprättats i pappersformat med en signatur blir det mer problematiskt.

Frågan man juridiskt måste ställa sig är huruvida en inscannad signatur är att betrakta som giltig? Och på vilka handlingar anser vi att en juridiskt riktig signatur är såpass viktig att det kan ställa till problem om vi enbart bevarar den i inscannat format?

Även digitala signaturer skapar frågeställningar. En digital signatur kräver speciell programvara för såväl producent som mottagare och kan därför bli svår att hantera.

3 Här och nu (Nulägesanalys)

1 Status kommunarkiven

Kommun	Verksamhet	Dokument- (Informations)- hanteringsplan (Reviderad (år))	Intervall revidering	Statistik Antal leveranser (/år)	Digital information i kommunarkivet	Övrig info
Laxå				N/A	Ja, hemsidan. Format och plats okänt.	
	Kommunstyrelsen:					
	Arbetsmarknadspolitiska program	Finns (2010)	-			
	Bostadsanpassning	Finns (2002)	-			
	Budget- och skuldrådgivning	Finns (2002)	-			
	Datadokument	Finns (2002)	-			
	Personal- och löneservice	Finns (2002)	-			
	Projekt	Finns (2002)	-			
	Lotterier	Finns (2002)	-			
	Kassa och ekonomi	Finns (2002)	-			
	Konsumentrådgivning	Finns (2002)	-			
	Socialtjänsten	Finns (2002)	-			
	Överförmyndarverksamheten	Finns (2005)	-			
	Barn- och utbildningsnämnden	Finns (2005)	-			
	Sydnärkes miljönämnd	Finns (2011)	-			
	Övriga	Enligt samrådsgruppens gallringsråd. Beslutat 2003-08-26	-			
Karlskoga				100 IN 400-450 UT	Nej	
	Valnämnd	Finns (2014)	1 år			

E-arkiv

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 12

	Revision	Finns (2014)	1 år			
	Barn- och utbildningsnämnden	Finns (2014)	1 år			
	Folkhälsönämnden	Finns (2014)	1 år			
	Gymnasienämnden	Finns (2014)	1 år			
	Kultur- och föreningsnämnden	Finns (2015)	1 år			
	Samhällsbyggnadsnämnden	Finns (2015)	1 år			
	Myndighetsnämnden	Finns (2015)	1 år			
	Socialnämnden	Finns (2015)	1 år			
	Kommunstyrelsen	Finns (2013)	1 år			
Hallsberg				200 UT	Socialförvaltningen har levererat XML filer från Procapita, men även i papper. Elevhälsan har digitala akter i PMO, dom levererar inte pappersakter till arkivet. Ekonomiavdelningen drar inte ut bokslut ur ekonomi systemet utan gör en PDF, och lägger den på hemkatalog.	Hallsberg har tagit en för verksamhetsberoende information, den tas i KS och gäller för samtliga nämnder. Detta gäller information/handlingar som finns i de flesta verksamheter t.ex följesedlar, ledighetsansökningar, cookiefiler samt sociala medier, då får man samma gallringsbeslut/bevarande.
	Samtliga	Finns (2014-2015)	1 år			
Askersund				N/A	Nej	
	Samtliga utom nedan	Finns (2008-2013)	-			
	SOC	Finns delvis	-			
	Näringsliv	Finns ej	-			
Kumla				N/A	Ritningar ur Comprima	
	Samtliga	Finns (2004-2014)	-			
Lekeberg				N/A	Nej	I Lekeberg har man beslutat att gallra samtliga pappershandlingar för att istället bevara dem i PDF-format i sitt dokument- och ärendehanteringssystem Platina.
	KS	Finns (2013)	-			
	VON	Finns (2013)	-			
	KUB	Finns (2013)	-			
	Övriga	Finns ej	-			

2 Systeminventering

Under förstudien har en systeminventering genomförts i de deltagande kommunerna. Systeminventeringens syfte har varit att bedöma hur många system som finns i varje kommun, hur många av dessa som är gemensamma samt vilka som kommer att bytas ut under de närmsta åren. Dessa faktorer har betydelse vid prioritering av leveransprojekt (se rubrik Leveranser nedan).

Askersund	Hallsberg	Karlskoga	Kumla	Laxå	Lekeberg
28	51	106	47	34	16

Sammanfattningsvis kan sägas att det finns 152 system totalt i våra kommuner. Hur många av dessa som innehåller information som ska bevaras samt i vilken ordning de ska prioriteras samt tillgängliggöras är i dagsläget svårt att säga. Dock är systeminventeringen en bra utgångspunkt för en kommande informationsvärdering. Informationsvärderingen kommer i sin tur att vara ett värdefullt beslutsunderlag inför kommande beslut.

Vid kommande prioriteringsbeslut kommer det också att bli viktigt att veta vilka system som finns i flera av kommunerna. Tittar vi på våra 6 kommuner ser det ut enligt nedan:

System	Askersund	Hallsberg	Karlskoga	Kumla	Laxå	Lekeberg	Totalsumma
Procapita	x	x	x	x	x	x	6
Site vision		x	x	x	x		4
Platina	x	x		x	x	x	4
Novaschem	x		x	x	x		4
Ecos	x		x		x	x	4
Aditro PersonecP	x	x			x	x	4
PMO	x	x	x			x	4
EDP Future		x		x	x	x	4
WinLAS		x	x	x	x		4
Tekis	x	x	x	x			4

Tabellen visar att ett flertal av våra informationstunga system finns i fler än en kommun. Det tydligaste exemplet är Procapita som finns i alla kommuner. Dock krävs det en mer detaljerad informationsvärdering för att helt säkert kunna säga att en samordning mellan dessa system skulle ge synergieffekter vid ett kommande leveransprojekt.

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 13

3 Processgenomgång

Som en del av förstudien har en processgenomgång genomförts i kommunerna. Processgenomgången har fokuserat på processen Medborgarförslag och har genomförts med fokus på informationshanteringen.

Med detta fokus ser medborgarförslagsprocessen generellt sett likadan ut i samtliga kommuner. Förslaget inkommer i digital form eller digitaliseras vid inkommandet. Därefter registreras förslaget i kommunens dokument- och ärendehanteringssystem där även informationen lagras digitalt. Informationen lagras digitalt i dokument- och ärendehanteringssystemet även om ärendet skickas till olika instanser. Det är alltså viktigt att komma ihåg lagringsytan för originaldokumentet alltid är densamma även om informationen läses i olika läsare, såsom e-mailprogram i datorn, på surfplattan eller i telefonen.

Innan medborgarförslaget levereras till arkivmyndigheten, kommunarkivet, ses dokument- och ärendehanteringssystemet som arkiveringsyta. I stort sett samtliga av dagens dokument- och ärendehanteringssystem klarar av att arkivera information på ett lagenligt sätt under den relativt korta period som informationen lagras där. Dock är det inte ett alternativ att på lång sikt arkivera informationen i ett verksamhetssystem då dessa saknar funktionalitet för att kunna utföra arkivvård på ett lagenligt sätt. Dessutom är dessa system inte heller anpassade för att kunna garantera det långsiktiga bevarandet.

Samma sak gäller den arkiveringsfunktionalitet som exempelvis PMO erbjuder. Denna typ av arkiveringsfunktionalitet är att betrakta som mellanarkivering och kan inte leva upp till kravet om långsiktigt bevarande.

4 Omvärld

1 Den digitala agendan

I It i människans tjänst – en digital agenda för Sverige slår regeringen fast det övergripande målet "Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter"

Vidare slår man i den digitala agendan fast att:

"Öppenheten i offentliga beslutsprocesser, handläggningen av ärenden och tillgängligheten till offentlig information bör öka"

samt

"Offentlig information och e-tjänster är samhällsgemensamma resurser som kan användas av andra aktörer och därigenom bidra till samhällets tillväxt. Genom att förbättra förutsättningarna så att företag och ideella organisationer på ett enkelt sätt kan använda informationen och tjänsterna för utveckling av egna tjänster kan dessa tjänster komplettera förvaltningens utbud av tjänster och tillgodose de olika behov som finns i samhället."

En av förutsättningarna för att möta dessa båda är att införa ett E-arkiv.

2 Riksarkivet

Riksarkivet har en aktiv roll i arbetet med e-arkiv på det nationella planet. Framförallt leder man arbetet med att ta fram nya standarder inom området. Standarder som blivit uppmärksammade inte bara i Sverige utan också internationellt. Det handlar om standarder för att överföra information från ett system till ett annat och man har fram till dags dato arbetat fram standarder för "Paketstruktur för arkiv" och man arbetar just nu med standarder för "Personalsystem", "Ärendehantering" och

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 14

”Arkivredovisning”. Dessa standarder har fått namnet FörvaltningsGemensamma Specifikationer, FGS:er. I det fortsatta arbetet är det av största vikt att följa Riksarkivets arbete med FGS:erna då dessa är centrala i ett kommande e-arkiv.

Dessutom har SKL nyligen i en framställan till regeringen föreslagit att Riksarkivet ska få ett utökat och stärkt uppdrag genom att:

- Ta en ledande roll i utvecklingen av en hållbar digital informationshantering i offentlig sektor.
- Öka takten i utveckling och förvaltning av förvaltningsgemensamma specifikationer.
- Inleda ett nationellt samarbete med landets arkivmyndigheter för gemensam kompetensutveckling och ökad regional samordning

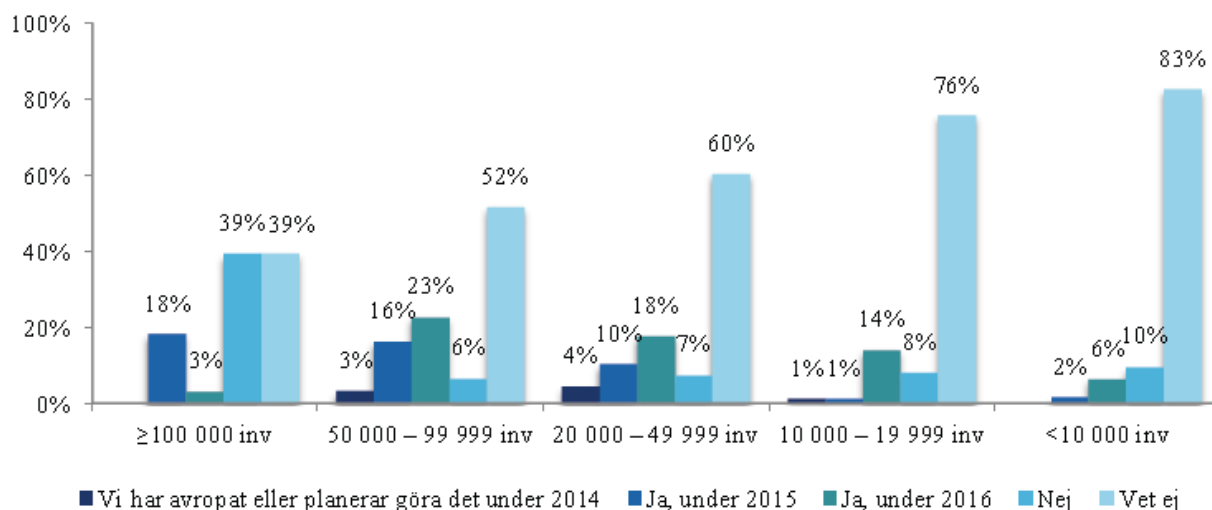
3 SKL

Från SKL’s sida driver man frågan om E-arkiv hårt. Dels har man skrivit den framställan till regeringen som beskrivs ovan, dels har man fram till årsskiftet 2015/2016 anställt en person med ansvar att samordna de nationella initiativ som just nu tagits.

Framförallt har man bidragit genom att upphandla ett ramavtal för e-arkivssystem som de flesta av sveriges kommuner har möjlighet att avropa från. I kravspecifikationen har man bland annat definierat de krav på bevarande, tillgängliggörande och integritet som utgör ett e-arkivsystem.

Dessutom ställs krav på att systemet ska klara av att hantera såväl befintliga som kommande FGS:er.

SKL satsar stora resurser på att förenkla upphandlingsarbetet för kommunerna och i början av 2015 följde de upp sitt arbete i en större enkät. Denna enkät sammanställdes under 2015 och resultatet visade bland annat att drygt 20% av de organisationer som besvarade enkäten kommer att avropa ett e-arkivssystem från ramavtalet senast år 2016. Resultatet bröts sedan ner utifrån invånarantal.

Då andelen ”Vet ej”-svar är såpass hög i de mindre organisationerna utgör dessa inte ett bra statistiskt underlag men det man tydligt kan se är att osäkerheten ökar ju färre invånare organisationen har. Anmärkningsvärt är dock att 39% av de största organisationerna svarar Nej på frågan. Det innebär att dessa organisationer aktivt har valt att inte avropa från SKL’s avtal senast 2016. Huruvida de istället valt att genomföra en egen upphandling eller att avvakta framgår inte.

Anmärkningsvärt är också att det procentuellt sett att de flesta avropen kommer att ske inom organisationer med 20 000-99 999 invånare.

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 15

4 Knytgruppen

Knytgruppen är en löst sammansatt gruppering som bygger på frivilligt deltagande. Sammankallande är SKL's samordnare och alla som inom kommun eller myndighet på något sätt jobbar med e-arkiv är välkomna att delta.

I Knytgruppen delas erfarenheter mellan deltagarna öppet och generöst och man samordnar också ett antal olika aktiviteter på nationell nivå. Bland annat genomförs en systeminventering gällande journalsystem som sedemera kan användas i det vidare arbetet med e-arkiv och kommande leveranser till detta.

Att aktivt följa och delta i Knytgruppens arbete kommer att bli viktigt i det kommande e-arkivsarbetet.

5 Sydarkivera

De e-arkivsprojekt som just nu pågår innefattar såväl enstaka kommuner som ett flertal kommuner i samverkan.

Trots detta har endast 1 formellt samarbete registrerats i Sverige. Kommunförbundet Sydarkivera bildades i januari 2015 och har i dagsläget 10 kommunmedlemmar och en region. Sydarkivera har dock som mål att utöka sina medlemmar. Sydarkivera bygger såväl organisation som framtida teknisk lösning oerhört grundligt och man är idag ledande inom E-arkivsområdet i Sverige. Sydarkivera kommer på sikt att erbjuda sina medlemmar tillgång till en säker miljö för bevarande av digital information. Redan nu ger man dock medlemmarna möjlighet till råd och stöd gällande pappersarkiv. Man erbjuder sina medlemmar utbildningar inom området och man utövar tillsyn. Vidare har man arbetat fram ett gemensamt system för arkivklassificering samt mallar för hur verksamheternas dokument- och informationshanteringsplaner kan se ut.

Sydarkivera har sin verksamhet placerad i Växjö men man planerar att etablera lokalkontor ute hos sina medlemmar för att minska avståndet.

I dagsläget har man 5 heltidsanställda hos Sydarkivera och ytterligare 2 tjänster finns utlysta.

Politiskt styrs Sydarkivera med förbundsfullmäktige och förbundsstyrelse. I fullmäktige är varje medlem representerad med en ledamot och en ersättare.

I styrelsen sitter 7 ledamöter med ersättare.

Politikerna har också valt att dela upp posterna mellan sig som så att i fullmäktige sitter de största medlemmarnas representanter på de högsta posterna medan de högsta posterna i styrelsen innehas av de minsta kommunernas representanter.

Vidare har förbundet nått sådan dignitet att ett flertal av posterna innehas av respektive kommuns kommunalråd.

6 Övrigt

Naturligtvis pågår ett flertal andra projekt inom området runt om i landet. Generellt kan sägas att de stora kommunerna väljer att samverka med andra (stora) kommuner i kravställning och erfarenhetsutbyte medan man väljer att äga och driva e-arkivet enskilt.

5 Leveranser till E-arkivet

En av de stora utmaningarna med ett E-arkiv kommer att bli leveransen av digital information från verksamhetssystem till E-arkiv. Speciellt utmanande kommer det att bli med uttag av information från äldre system.

Utmaningen ligger i att strukturen i verksamhetssystemen ser helt olik ut den i e-arkivsystemet. Dessutom måste informationen i verksamhetssystemen paketeras om för att kunna läggas in i e-arkivsystemet. Det är här som FGS:erna kommer in och har stor betydelse. FGS:erna talar om dels i vilket format informationen ska vara i samt hur den ska paketeras. Nya, stora verksamhetssystem innefattar den typen av funktionalitet från start men det kan vara mycket svårt att tömma och paketera information från äldre system.

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 16

1 Systemvärdering

Varje system måste därför utvärderas utifrån de förutsättningar som finns. Kostnaden för digitalt uttag och paketering måste vägas mot de nyttor man får av att tillgängliggöra och bevara den aktuella informationen. I vissa fall kan resultatet bli att kostnaden relativt nyttan blir alltför stor för ett specifikt system. I dessa fall kan beslutet bli att informationen skrivs ut på papper för att istället arkiveras i pappersarkivet.

På sikt kommer dock all information att kunna överföras och bevaras digitalt.

2 Leveransprojekt

I de fall där man bedömer att nyttan av digitalt bevarande och tillgängliggörande av informationen är högre än kostnaden påbörjar man ett leveransprojekt.

I ett leveransprojekt krävs en mängd olika kompetenser. Från e-arkivsorganisationen bidrar man med kompetens kring projektledning, långsiktigt bevarande, informationssäkerhet och överföring av information mellan system.

Verksamheten bidrar med kunskap om den egna verksamhetens processer samt detaljkunskaper kring informationen.

Det är viktigt att verksamheten inser att man under en kortare period (~6 månader) måste bidra med önskad kompetens och att arbetsbelastningen under denna period kommer att öka.

E-arkivsorganisationen måste vara bemannad för att kontinuerligt kunna genomföra leveransprojekt eftersom leveransprojekten kommer att både följa efter och överlappa varandra. Man räknar med att en organisation bör klara av ca. 3 leveransprojekt/år. Detta är förstas beroende av ett antal olika variabler, bland annat informationsmängden i systemet, utökade säkerhetskrav (ex. sekretess) samt hur viktig informationens autenticitet är. Exempelvis måste man under informationsvärderingen ta ställning till huruvida broschyrers färgsammansättning måste bevaras i exakt original eller om det viktigaste är att bevara informationen. Ju noggrannare bevarandekraven är, desto längre och dyrare projekt.

Generellt sett kan man säga att ett leveransprojekt består av dessa faser:

3 Enstaka leveranser

I e-arkivsammanhang skiljer man på enstaka och kontinuerliga leveranser. Enstaka leveranser sker vid avställning och/eller byte av verksamhetssystem då man tömmer det gamla systemet och levererar informationen till e-arkivet.

I dessa fall är det viktigast att tänka på att överföringen sker så säkert som möjligt med minsta möjliga informationsförlust.

Då det är en leverans som enbart ska ske vid ett enda tillfälle är användarvänligheten inte av så stor betydelse och man behöver därför heller inte lägga så mycket tid eller pengar på detta.

Enstaka leveranser kommer dock främst att ske från äldre system varför fokus istället kommer att vara på uttag och paketering av informationen.

Dessutom måste verksamheten lägga en del tid på att testa och kontrollera den överförda informationen så att inga oönskade förluster eller förändringar skett.

4 Kontinuerliga leveranser

Kontinuerliga leveranser sker regelbundet från ett och samma verksamhetssystem till e-arkivet. Det är oftast från ett informationstungt system, exempelvis ett dokument- och ärendehanteringssystem. I ett första skede i ett sådant projekt måste man förstås fokusera på att ta ut och paketera informationen för att kunna leverera den till e-arkivet. Sedan bygger man en lösning med fokus på användarvänlighet så att användaren själv kan utföra uttag, paketering och överföring genom ett fåtal enkla steg.

Ett sådant projekt blir förstas mer kostsamt men nyttan som uppkommer då arkivering av informationen enkelt kan överföras till e-arkivet kan förhoppningsvis räknas hem relativt snabbt.

Enkelheten bygger på att man gör ett gediget arbete då man utreder hur informationen kan tas ut och paketeras om så att detta kan göras "i bakgrunden" av systemet eller ett annat system.

Rapport	Diarienum KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 17

I större, nya system tror man att denna typ av funktionalitet kommer att finnas med direkt vid inköp, antingen i ett grundpaket eller som option. Det är viktigt att redan vid upphandling av nya verksamhetssystem utreda om den typen av krav är relevanta att ställa.

5 System för leveranser

Idag finns det på marknaden ett antal olika standardsystem som är behjälpliga vid leveranser. Dessa system har olika fokusområden så det är viktigt att man vid varje enskilt leveransprojekt utreder var man behöver stöd från ett system. Vid ett sådant arbete är det viktigt att man har goda kunskaper om de olika systemen och var i processen de kan vara till hjälp. Det är viktigt att komma ihåg att man trots hjälp från ett system måste lägga både tid och pengar i leveransprojektet.

6 Finansiering

Om man tittar nationellt finns det olika lösningar på hur man kan lösa finansieringsfrågan gällande leveransprojektet. Arkivlagen säger tydligt att verksamheten ansvarar för informationen tills den når arkivmyndigheten, dvs fram tills den levererats till arkivet. Med det utgångsläget borde varje leveransprojekt bekostas helt av verksamheten med det givet att arkivet ställer tydliga krav på hur informationen ska vara förpackad vid ankomsten.

Man kan också se arkivfrågan som så pass viktig att man bortser från myndighetsgränser för att säkerställa det som är relevant, dvs att informationen når arkivet och på så sätt kan bevaras på ett riktigt sätt. Med detta synsätt kan leveransen finansieras på ett annat sätt. Till exempel genom att verksamheten och e-arkivsorganisationen delar på kostnaden enligt en utarbetad modell.

Man kan också se en lösning där leveransprojektet ingår som en del av avgiften till en gemensam organisation, exempelvis till en nämnd eller ett förbund.

6 Alternativ för samverkan

Hur kan vi då hitta det bästa sättet att samverka kring denna fråga?

Först och främst finns ett antal frågor att ta ställning till:

1. Vilka ska vi samverka med?
2. I vilken formell form ska vi samverka?
3. Hur ska samverkansformen finansieras?

1 Vilka ska vi samverka med?

Det naturliga är förstas ett fortsatt samarbete med de kommuner som redan nu ingår i förstudien. Det finns dock inget som hindrar att vi överväger samverkan även med de andra kommunerna i länet, eller för den del med fler kommuner i mellansverige.

Fördelen med att vara fler kommuner är, förutom kostnadsfördelningen, att det blir lättare att rekrytera kompetens.

Ett annat alternativ är att söka oss till någon av de samverkansalternativ som redan finns etablerade. Dessvärre är dessa inte så många då de stora kommunerna valt att bygga egna E-arkivsorganisationer. Dock finns i södra Sverige kommunalförbundet Sydarkivera, vilket beskrivits ovan.

2 I vilken formell form ska vi samverka?

Kommunernas formella möjligheter till samarbete har utretts ett flertal gånger varför detta inte gjorts inom ramen för denna förstudie

Däremot har frågan diskuterats med andra kommuner med utgångspunkt i E-arkiv.

Dessa diskussioner har tydligt visat att man i E-arkivsfrågan antingen valt ett löst samarbete eller att man gått ihop och skapat ett förbund.

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 18

I några större svenska kommuner har man valt att samarbeta med kravställning och andra rutinbeskrivningar samtidigt som man byggt en egen organisation kring E-arkivet och upphandlat ett eget system.

Önskas ett mer formellt samarbete är förbund att föredra eftersom kommunerna i ett förbund får samma möjlighet till medbestämmande oavsett kommunstorlek. Ingen kommun behöver heller dra ett tyngre lass än de andra och ingen kommun riskerar att känna sig överkörd.

3 Hur ska samverkansformen finansieras?

Den enklaste finansieringsformen är naturligtvis att budgeterad kostnad för organisationen fördelas ut per kommun baserad på invånarantal. Detta lämpar sig bäst vid lösa och tidsbegränsade samarbeten.

I mer formella och långsiktiga samarbetsformer finns det skäl att överväga andra finansieringsmodeller. Ju mer detaljerad finansieringsmodell desto rättvisare fördelning.

På Sydarkivera har man valt att låta medlemmarna betala en ingångsavgift på 4kr/invånare samt en årsavgift som också den är baserad på invånarantal. Detta ger tillgång till ett fördefinierat baspaket. Vill man lägga till ytterligare tilläggstjänster gör man det till fasta tilläggskostnader. Det finns ytterligare alternativ att köpa tjänster från Sydarkivera vilket då sker till självkostnadspris.

I Stockholms Stad har man till exempel valt att låta verksamheterna köpa projektledning i tex. leveransprojekt.

Det är också viktigt att specificera vad som ska ingå i finansieringsmodellen. Generellt sett ska dessa delar finansieras:

- Organisation
- Investeringar, såväl initiala som löpande
- Löpande drift
- Införandeprojekt
- Integrationer mot andra system
- Konsultkostnader, t ex vid uttag ur befintliga system.
- Användarutbildning
- Teknisk drift
- Licenser
- Support- och uppgraderingsavtal
- Backuphantering
- Avveckling = migrering/konvertering till nytt system

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 19

7 Vad händer nu?

Projektet ser att ett införande av E-arkiv bör ske så fort som möjligt med hänsyn till tillgängliga resurser, SKL's ramavtal och kommunernas nuvarande status.

Med detta i åtanke föreslår vi följande aktiviteter och tidsplan:

Strategiskt	Samarbetspartner Samarbetsform Finansiering	Finansiering	Prioritering	Prioritering
Operativt	Kompetenshöjning - Arkiv - IT - Upphandling Omvärldsbevakning Ny klassificeringsstruktur	Upphandling Avrop Implementering Rutiner/ Styrdokument Informationsvärdering	Leveransprojekt i samarbete mellan E-arkivsorganisation och förvaltning	Leveransprojekt i samarbete mellan E-arkivsorganisation och förvaltning
Finansiellt	Samordning Kurser Konferenser Studiebesök	Samordning Kompetens Inköp system	Organisation Leveranser	Organisation Leveranser
	2016	2017	2018	2019-2025

1 Införandeprojekt

Under 2016 bör ett införandeprojekt påbörjas. Införandeprojektet beräknas pågå under 2016-2017, primärt i samverkan mellan de kommuner som idag samarbetar inom området.

1 Projektorganisation

Projektgruppen bör representeras av en person från varje kommun. Personen bör ha god arkivkunskap och/eller god kunskap om kommunens dokument- och ärendehantering.

Projektgruppens medlemmar bör kunna avsätta tid till projektmöten samt kompetenshöjning såsom egen inläring, konferensbesök, kursbesök, studiebesök och liknande. Den egna inläringen kan bestå av såväl inläsning av material som praktiska övningar i olika IT-verktyg.

Styrgruppen bör, liksom under förstudien, bestå av beslutsfattare för arkivmyndigheten i respektive kommun. Dessutom finns det vinster i att tidigt involvera en IT-resurs med beslutsbefogenhet i styrgruppen, förslagsvis IT-chef, IT-strateg eller E-förvaltningsledare. IT-resursen bör inneha goda kunskaper i informationssäkerhet.

Styrgruppens arbete ska bestå av att styra och följa upp projektgruppens arbete, tillse att efterfrågade resurser frigörs samt besluta om budget.

Projektledning/samordning av aktiviteter bör utföras av en person som får möjlighet att ägna ca 20% av sin arbetstid till detta. Personen bör vara eller ha potential att snabbt bli insatt i e-arkivsfrågan.

Rapport	Diarienum KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 20

Arbetsuppgifterna går ut på att hitta samt samordna utbildningsaktiviteter, omvärldsbevaka samt presentera projektets resultat.

Dessutom bör personen ha goda samordningsegenskaper och förmåga att knyta kontakter såväl inom som utanför kommunen. Personen bör även ha förmåga att vid behov presentera projektet inför såväl kommunledning som politik.

Referensgruppen bör vara sammansatt av personer från olika delar av kommunens verksamhet. Systemadministratörer för de största systemen bör finnas representerade liksom personer från såväl IT som upphandling.

Referensgruppens medlemmar ska ha förmåga att självständigt driva e-arkivsfrågan inom respektive område samt ha förmåga att förstå e-arkivets innebörd samt dess konsekvenser inom området.

Referensgruppens storlek föreslås vara ca. 15 personer. Medlemmarna i referensgruppen ska kunna avsätta tid för egen inläring, konferensbesök, kursbesök, studiebesök och liknande. Den egna inläringen kan bestå av såväl inläsning av material som praktiska övningar i olika IT-verktyg.

2 Tidsplan

Införandeprojektet beräknas pågå under 2016-2017. Under 2016 bör fokus ligga på att öka kompetensnivån för samtliga inblandade i projektet i syfte att bygga så pass hög kompetens att man under 2017 kan avropa ett system för e-arkivering från SKL's ramavtal.

3 Aktiviteter – strategisk nivå

1 Samarbetsform

På strategisk nivå bör fokus ligga på att hitta, besluta om och initiera lämplig samarbetsform. Vilka samarbetsformer som är aktuella för en e-arkivsorganisation samt dess konsekvenser finns beskrivna ovan.

Samarbetsformen bör vara beslutad under 2016 för att kunna initieras och byggas upp under 2017. Samarbetsformen bör vara beslutad när avrop sker för att säkerställa korrekt juridiskt avtal. När e-arkivssystemet implementeras i slutet av 2017/början av 2018 bör samarbetsformen vara etablerad och bemannad. Detta för att organisationen tidigt ska känna ägarskap och snabbt kunna förvalta det implementerade systemet. Det är också viktigt att organisationen vet vad som förväntas av dem så att de snabbt kan utföra sina arbetsuppgifter.

Ett av alternativen är också att ansöka om medlemskap i en annan organisation. Där är just nu Sydarkivera det enda alternativet.

2 Samarbetspartner

På strategisk nivå bör man också besluta sig för vilka man vill samarbeta med. Alternativen ligger från att en kommun väljer att fortsätta på egen hand till att kontakt tas med kommuner och regioner i såväl det egna länet som i angränsande län. I ett initialt skede finns det en poäng med att samarbeta med kommuner inom ett hanterbart geografiskt avstånd. Detta för att förenkla i uppstartsskedet.

Inom ramen för denna aktivitet bör man också besluta sig för om möjligheten att bjuda in ytterligare samarbetspartners ska finnas. Ett alternativ är att man etablerar samarbetsformen tillsammans med ett mindre antal samarbetspartners (5-10 st) medan man på sikt öppnar upp för fler.

3 Finansiering

I nära anslutning till frågorna om samarbetsform och samarbetspartners dyker förstas frågan om finansiering upp. En del av alternativen samt dess konsekvenser finns beskrivna under rubriken "Finansiering" ovan. Det kan förstås finnas andra alternativ varför detta är en fråga som bör ges både tid och eftertanke. Klart är att frågan är viktig då resultatet kommer att påverka e-arkivsorganisationen på olika sätt under lång tid.

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 21

4 Prioritering

När e-arkivssystem och organisation är implementerade går projektet in i förvaltningsfas. Under förvaltningsfasen kommer de strategiska besluten att främst handla om prioritering.

Utifrån olika kriterier ska beslut fattas om vilken information som ska levereras till e-arkivssystemet och i vilken ordning. Prioritering kan ske utifrån kriterier som medborgarnytta, kritiska verksamhets-system eller störst påverkan för flest kommuner.

4 Aktiviteter – operativ nivå

Kompetenshöjning - Arkiv - IT - Upphandling Omvärldsbevakning Ny klassificeringsstruktur	Upphandling Avrop Implementering Rutiner/ Styrdokument Informations- värdering	Leveransprojekt i samarbete mellan E- arkivs-organisation och förvaltning	Leveransprojekt i samarbete mellan E- arkivs-organisation och förvaltning
---	--	--	--

1 Kompetenshöjning

För att säkerställa att upphandling, organisationsuppbyggnad och framtida leveranser sker så effektivt och så kvalitativt som möjligt bör samtliga medlemmar i projektet höja sin kompetens. Det är styrgruppens ansvar att följa upp att målen nås och samordnarens ansvar att hitta och samordna utbildningsinsatserna.

Tabellen visar de mål varje grupp bör nå.

	Mål
Projektgrupp	<ul style="list-style-type: none"> • OAIS <ul style="list-style-type: none"> ○ Förståelse för OAIS ○ Förmåga att förklara OAIS ○ Förmåga att förstå och förklara OAIS med utgångspunkt i arkivlära • Långsiktigt digitalt bevarande <ul style="list-style-type: none"> ○ Kunskap om vilka kriterier som definierar långsiktigt digitalt bevarande ○ Kunskap om de fil-format som garanterar långsiktigt bevarande ○ Värdera IT-system utifrån dess förmåga att bevara långsiktigt • FGS <ul style="list-style-type: none"> ○ Förståelse för FGS:ernas funktion ○ Grundläggande förståelse för hur FGS:erna är uppbyggda • Juridik <ul style="list-style-type: none"> ○ Grundläggande förståelse för hur lagar påverkar det långsiktiga digitala bevarandet. • Leveransprojekt <ul style="list-style-type: none"> ○ Förståelse för hur ett leveransprojekt är strukturerat och vilka aktiviteter som ingår

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 22

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Grundläggande förståelse för hur information migreras mellan två olika system • Arkivkunskap <ul style="list-style-type: none"> ○ Mycket god arkivkunskap
Referensgrupp generellt	<ul style="list-style-type: none"> • OAIS <ul style="list-style-type: none"> ○ Grundläggande förståelse för OAIS • Långsiktigt digitalt bevarande <ul style="list-style-type: none"> ○ Grundläggande kunskap om vilka kriterier som definierar långsiktigt digitalt bevarande • FGS <ul style="list-style-type: none"> ○ Mycket grundläggande förståelse för FGS:ernas användning • Leveransprojekt <ul style="list-style-type: none"> ○ Grundläggande förståelse för hur ett leveransprojekt är strukturerat och vilka aktiviteter som ingår • Arkivkunskap <ul style="list-style-type: none"> ○ Förståelse för vilka krav som ställs på den egna förvaltningens arkiv samt kunskap om hur dessa ska uppnås
Upphandlingsenhet	<ul style="list-style-type: none"> • OAIS <ul style="list-style-type: none"> ○ Grundläggande förståelse för OAIS • Långsiktigt digitalt bevarande <ul style="list-style-type: none"> ○ Grundläggande kunskap om vilka kriterier som definierar långsiktigt digitalt bevarande ○ Värdera IT-system utifrån dess förmåga att bevara långsiktigt • FGS <ul style="list-style-type: none"> ○ Mycket grundläggande förståelse för FGS:ernas användning • Juridik <ul style="list-style-type: none"> ○ Mycket god kunskap angående de lagar som styr upphandling och avropsförfarande inom offentlig sektor ○ God kunskap om hur vilka avtal som förekommer inom IT-branschen samt hur man upprättar dessa • Arkivkunskap <ul style="list-style-type: none"> ○ Grundläggande arkivkunskap
IT-enhet	<ul style="list-style-type: none"> • OAIS <ul style="list-style-type: none"> ○ Förståelse för OAIS

E-arkiv

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 23

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Förmåga att förklara OAIS • Långsiktigt digitalt bevarande <ul style="list-style-type: none"> ○ Kunskap om vilka kriterier som definierar långsiktigt digitalt bevarande ○ Kunskap om de fil-format som garanterar långsiktigt bevarande ○ Värdera IT-system utifrån dess förmåga att bevara långsiktigt • FGS <ul style="list-style-type: none"> ○ Förståelse för FGS:ernas funktion ○ Förståelse för hur FGS:erna är uppbyggda • Leveransprojekt <ul style="list-style-type: none"> ○ Förståelse för hur ett leveransprojekt är strukturerat och vilka aktiviteter som ingår ○ Förståelse för hur information migreras mellan två olika system
--	---

2 Omvärldsbevakning

Eftersom utvecklingen på e-arkivsområdet går så snabbt är det viktigt att samordnaren eller någon i projektgruppen får i uppdrag att följa med i utvecklingen samt uppdatera projektgruppen om vad som händer inom området.

I förekommande fall ska samordnaren föreslå ändringar i projektplan. Omvärldsbevakningen sker förslagsvis genom att:

- Delta i Knytgruppens telefonmöten. Knytgruppen har telefonmöte ca en gång per månad.
- Följa Sydarkiveras arbete via hemsida, twitter och facebook.
- Följa Riksarkivets arbete via nyhetsbrev och hemsida. Specifikt fokus på utveckling av FGS:er och utbildningsinsatser
- Besöka konferenser för att ta del av erfarenheter och nyheter inom e-arkivsområdet. Förslag på konferenser är FALK, FAI och Arkivforum
- Upprätta personlig kontakt med andra kommuner för att följa och dela erfarenheter med dessa

3 Klassificeringsstruktur

Att överge det allmänna arkivschema för att istället övergå till processbaserad arkivredovisning underlättar det framtida arbetet med e-arkiv. Därför bör detta helst genomföras innan eller strax efter att en ny organisation etablerats.

Att övergå till processbaserad arkivredovisning kommer att kräva insatser från såväl verksamhet som arkivorganisation. Dessutom kommer förmodligen även dokument- och ärendehanteringssystemet att kräva viss anpassning.

Förslagsvis är det arkivorganisationen som driver frågan samt upprättar och följer upp budget.

4 Upphandling/avrop

I början av 2017 går införandeprojektet in i nästa fas, upphandling/avrop. Detta görs i nära samarbete med upphandlingsenheten. Eventuellt kan extern kompetens inom e-arkivsupphandling komma att behövas. Det viktiga är att inse att ju bättre förberedelsearbete desto större chans att vi får ett e-arkivsystem som motsvarar våra krav och som kan användas under en längre period.

Rapport	Diariern KS-2014/93	Författare Angelica Jacobo
Förstudie E-arkiv	Version 0.1	Sida 24

Upphandlingsarbetet ska innefatta en ordentlig kravgenomgång där SKL's ramavtalskrav ska jämföras mot de krav vi ställer. Kravgenomgången ska också innefatta viktning av de krav vi kommer fram till. I kravarbetet är det också viktigt att få med projektarbetet, ett bra alternativ är att be leverantören beskriva hur denne brukar driva den här typen av projekt samt göra en tidsuppskattning. Dessutom bör vi definiera ett antal viktiga scenarier som ska användas under bedömningsarbetet. Upphandlingsarbetet ska resultera i ett avrop.

5 Implementering

När avropet är gjort ska e-arkivssystemet implementeras. Implementering omfattar bland annat installation och uppsättning av system, utbildning av nyckelpersoner och testning. Detta görs i projektform och i nära samarbete med systemleverantören.

Implementeringen är tidskrävande och det kommer att behövas resurser från såväl IT som e-arkivsorganisation.

Samarbetsavtal om gemensam organisation för arkivverksamheter i Sydnärke

Innehållsförteckning

1	Bakgrund.....	2
2	Omfattning.....	2
3	Organisation/ansvarig arbetsgivare.....	3
4	Bemanning och organisationsplan.....	3
5	Budget.....	3
5.1	Underlag för kostnadsfördelning.....	3
5.2	Kostnadsfördelning.....	3
5.3	Ersättning.....	4
5.4	Ekonomisk redovisning och överskott.....	4
6	Utökning av verksamhetens omfattning.....	4
7	Utökning av samarbetskommuner.....	4
8	Kontaktperson.....	4
9	Tillägg/ändring.....	4
10	Utvärdering/omförhandling.....	4
11	Insyn i enheten.....	5
12	Överlåtelse av avtal.....	5
13	Tvist.....	5
14	Force Majeure.....	5
15	Avtalstid och uppsägning.....	5
16	Samarbetets upphörande.....	5
17	Avtalets giltighet.....	6
18	Originalavtal.....	6

1 Bakgrund

Detta avtal reglerar samarbetet mellan Askersunds kommun (orgnr 212000-1983), Lekebergs kommun (orgnr 212000-2981), Laxå kommun (orgnr 212000-1918), Kumla kommun (orgnr 212 000-1975) och Hallsbergs kommun (orgnr 212000-1926) och Syd närkes kommunalförbund (orgnr 222000-3095) och Syd närkes utbildningsförbund (orgnr 222000-1180) avseende en gemensam arkivenhet.

Samarbetet syftar till att säkerställa att de kommunala myndigheternas arkiv bevaras, hålls ordnade och vårdade så att de tillgodoser

- Rätten att ta del av allmänna handlingar
- Behovet av information för rättskipning och förvaltning
- Forskningens behov

Den gemensamma arkivenheten ska utföra de uppgifter som krävs för att upprätthålla och utveckla en god arkivverksamhet i kommunerna. Verksamheten ska präglas av hög kompetens, kvalitet, kontinuitet och kostnadseffektivitet. En viktig uppgift är att utveckla och förvalta e-arkiv och formerna för e-arkivering.

2 Omfattning

Verksamheten ska bedrivas enligt de av kommunerna och kommunalförbunden antagna arkivreglementena. Kommunstyrelsen, övriga nämnder och andra kommunala organ med självständig ställning är enligt arkivreglementena egna myndigheter som ansvarar för sina egna arkiv. Vad som sägs om myndigheter gäller också för bolag, ekonomiska föreningar och stiftelser över vilka kommunen har ett rättsligt bestämmande och inflytande. Kommunstyrelserna är utpekade som arkivmyndigheter och kommunalförbundens arkivmyndighet utgörs av direktionen.

Arkivenheten ska på uppdrag av arkivmyndigheterna

- Ansvara för kommunernas respektive centralarkiv, vilket bland annat innebär
 - att upprätta arkivbeskrivningar och arkivförteckningar
 - sekretessprövning i samband med utlämning av handling
- Ge råd, ansvara för samordning och informera angående arkivfrågor till myndigheterna
- Utöva tillsyn över att kommunens myndigheter fullgör sina skyldigheter

Arkivenheten ska, i den utsträckning det är möjligt, vara myndigheterna behjälpliga i arbetet med att

- Upprätta dokumenthanteringsplaner
- Hantera sina närarkiv, vilket bland annat innebär sekretessprövning i samband med utlämning av handling
- Rensa och gallra handlingar
- Iordningställa arkivleveranser

Arkivenheten ansvarar för att leda införandet av e-arkiv. Vad som ovan sägs om arkiv gäller i tillämpliga delar e-arkiv i samma utsträckning som pappersarkiv.

3 Organisation/ansvarig arbetsgivare

Lekebergs kommun är värdkommun för den gemensamma arkivenheten. Anställningsmyndighet för de tjänstepersoner som ingår i den gemensamma arkivenheten är därmed Lekebergs kommun.

Den gemensamma arkivenheten har sitt arbetsställe och säte i Fjugesta.

4 Bemanning och organisationsplan

För att kunna uppnå de fördelar som är syftet med samarbetet erfordras en organisation på tre heltidstjänster. Förändringar i bemanningen regleras i samband med att budgeten fastställs i samråd med de samverkande kommunerna.

5 Budget

Värdkommunen ska för den gemensamma arkivenheten årligen upprätta och fastställa budget i samråd med övriga samverkande kommuner. Förslag till budget ska av värdkommunen lämnas till övriga samverkande kommuner senast sista september varje år.

5.1 Underlag för kostnadsfördelning

Värdkommunen står för arbetsplats, arbetsmaterial och de tekniska hjälpmedel som krävs samt svarar för erforderliga investeringar avseende lös egendom. I underlaget för budget ska de kostnader/investeringar tas upp som ska fördelas mellan samarbetskommunerna.

Detta är följande kostnader:

- Lön och personalkostnader
- Personaladministration
- Ekonomiadministration
- IT
- Telefoni
- Företagshälsovård
- Ansvarsförsäkring
- Lokaler/hyra
- Resor
- Litteratur
- Kompetensutveckling

5.2 Kostnadsfördelning

Kostnaderna (totala faktiska kostnaderna) för den gemensamma organisationen ska fördelas mellan parterna, enligt följande –

- Askersunds kommun 19,1 %
- Hallsbergs kommun 19,1 %
- Kumla kommun 19,1 %
- Laxå kommun 19,1 %
- Lekebergs kommun 19,1 %
- Sydnärkes kommunalförbund 1,5 %
- Sydnärkes utbildningsförbund 3 %

Anser någon av parterna att fördelningen enligt ovan är oskälig äger vederbörande kommun uppta förhandling med de övriga i denna fråga (se punkt 15).

Om överskott/underskott uppstår och samarbetskommun anser att överskott/underskott är orimligt stora gäller vad som stadgas avseende utvärdering/omförhandling i punkt 10.

5.3 Ersättning

Ersättningen ska av vardera kommunen betalas till värdkommunen halvårsvis i förskott. Verksamhetens kostnader ska slutregleras före januari månads utgång året efter verksamhetsåret.

5.4 Ekonomisk redovisning och överskott

Värdkommunen ska årligen till samarbetskommunerna senast före februari månads utgång redovisa föregående års räkenskaper.

Vid överskott överförs detta till kommande år. Vid underskott fördelas kostnaderna enligt vad som anges i detta avtal avseende kostnadsfördelning enligt kap. 5.2

6 Utökning av verksamhetens omfattning

Utökning av omfattningen (kap 1) enligt detta avtal ska ske efter samråd och godkännande av samarbetskommunerna och kommunalförbundet.

7 Utökning av samarbetskommuner

Om utökning med fler samarbetande organisationer aktualiseras ska samtliga befintliga samarbetande parter sammankallas. Det är samarbetsparterna, efter samråd och i samförstånd, som har att besluta om huruvida utökning av antalet ska ske eller inte, samt villkor för utökning.

8 Kontaktperson

Kontaktperson i respektive organisation kring frågor runt den gemensamma arkivenheten är administrativ chef eller motsvarande. Vid behov så är värdkommunen sammankallande.

9 Tillägg/ändring

Tillägg och ändringar av detta avtal ska ske skriftligen för att vara gällande.

10 Utvärdering/omförhandling

Avtalet (inkluderar verksamhet och ekonomi) ska årligen utvärderas. Att särskilt beakta vid utvärdering är att verksamheten bedrivs med hög kvalitet och rättssäkerhet. Verksamheten ska bedrivas så kostnadseffektivt som möjligt. Det är de samarbetande parternas gemensamma ansvar att säkerställa att årlig utvärdering sker. Chefen för arkivenheten tillses att kalla till sammanträde årligen för utvärdering av verksamheten.

Omförhandling av avtalet kan påkallas av samtliga parter efter skriftlig underrättelse till den gemensamma arkivenheten. Beslut om omförhandling eller andra ändringar i fråga som rör avtalet kan endast tas av samtliga parter gemensamt och efter samråd dem emellan.

Om parterna efter omförhandling inte kan enas om ändringar/tillägg, vilka för sin giltighet ska ske enligt kap 9, gäller avtalet på oförändrade villkor intill dess att

avtalet upphör för samarbetsformen enligt vad som stadgas i bestämmelsen uppsägning.

11 Insyn i enheten

Parterna har rätt till löpande insyn i den gemensamma arkivenhetens verksamhet. Förändringar och annan information som är relevant för parterna ska meddelas kontaktpersonerna i respektive organisation av värdkommunen.

12 Överlåtelse av avtal

Detta avtal får inte överlåtas på annan utan skriftligt medgivande från de övriga parterna.

13 Tvist

Tvist ska i första hand lösas genom förhandling mellan parterna. Om detta visar sig ogörligt ska tvist prövas i allmän domstol.

14 Force Majeure

Part är befriad från att fullgöra skyldighet enligt detta avtal endast om utföranden hindras eller oskäligt betungas på grund av händelser utanför partens kontroll samt att dessa händelser ej kunnat förutses. Sådan befrielsegrund kan utgöras av exempelvis naturkatastrofer, krigsutbrott eller strejker bortom partens kontroll.

Befrielsegrund får ej åberopas med mindre än parten kan visa att alla skäliga åtgärder för att undanröja eller begränsa hindrets verkan vidtagits och att part efter att hindret undanröjts försökt fullgöra sitt åtagande.

15 Avtalstid och uppsägning

Avtalet gäller från och med 2020-01-01 till och med 2024-01-01. Om samarbetsavtalet inte sägs upp av parterna senast 18 månader före avtalstidens utgång förlängs avtalet med fyra år för varje gång med 18 månaders uppsägning.

Uppsägning av avtalet gäller endast för den part som säger upp avtalet. För övriga fortsätter samarbetsavtalet att gälla såvida omständigheterna inte är sådana att samarbetet uppenbarligen inte kan fortsätta.

Uppsägningstiden om 18 månader ska ses mot bakgrund av att värdkommunen ska få rimlig tid för att anpassa sina personalomkostnader.

16 Samarbetets upphörande

I det fall den gemensamma arkivenheten upphör fördelas tillgångar och utvecklingskostnader på samma sätt som kostnader för organisationens verksamhet enligt punkt 5.2.

Då arkivenhetens personal är anställda av värdkommunen åligger det övriga samverkande kommuner vid avtalets upphörande, om de avser att anställa personal för arkivverksamhet, att erbjuda handläggare i den gemensamma arkivenheten anställning.

Det åvilar den gemensamma arkivenheten att till respektive part överlämna material som är relevant för respektive kommun.

17 Avtalets giltighet

Detta avtal gäller under förutsättning av beslut om godkännande av behörig instans i samtliga samverkande parter.

18 Originalavtal

Detta avtal upprättas i fyra original varav parterna tagit var sitt.

För Askersunds kommun

För Laxå kommun

Kommunchef

Harry Lundin
Kommunchef

För Kumla kommun

För Hallsbergs kommun

Daniel Jansson-Hammargren
Kommundirektör

Lena Fagerlund
Kommundirektör

För Lekebergs kommun

För Sydnerkes kommunalförbund

Kommundirektör

Leif Welander
Förbundschef

För Sydnerkes utbildningsförbund

Förbundschef

Tillägg i reglemente för drift- och
servicenämnden

6

19/KS/92

Tillägg i reglemente för drift- och servicenämnden

Ärendebeskrivning

Nytt reglemente för drift- och servicenämnden antogs 2019-06-01. I det reglemente som antogs saknades uppgifter om vem som ska utöva tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer, vilket på kallats av kommunens miljöenhet. Detta har nu lagts till som punkt 4 under 1 §. I övrigt har inga ändringar gjorts.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen arbetsutskott föreslår till kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar godkänna tillägg om punkt 4, 1 § gällande tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer.

Ärendet

Kommunen har enligt lag ansvar för tillsynen av sprängämnesprekursorer, det kan till exempel ske genom att tillfråga berörda aktörer om de känner till tillståndskravet och om de upprättat egenkontrollrutiner enligt de krav som finns. Tillståndsmyndighet är MSB (Myndighet för samhällsskydd och beredskap).

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Evelyn Boström
Administrativ chef

Bilagor

Reglemente för drift- och servicenämnden

Beslutad av Kommunfullmäktige: 2019-06-10

Reviderad: 2019-09-XX

Dokumentet gäller för: Drift- och servicenämnden

Dokumentansvarig: Kommunstyrelseförvaltningen, Administrativa avdelningen

Ärendenummer: 19/KS/92

Reglemente för drift- och servicenämnden

Innehållsförteckning

1 § Ansvarsområde	4
Myndighetsutövning	4
Planering, utförande och förvaltning	4
2 § Processbehörighet	6
3 § Uppdrag och verksamhet	6
4 § Organisation inom verksamhetsområdet	6
5 § Personalansvar	6
6 § Behandling av personuppgifter	6
7 § Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige	7
8 § Information och samråd	7
9 § Delegering från fullmäktige	7
10 § Tidpunkt för sammanträden	7
11 § Kallelse	8
12 § Offentliga sammanträden	8
13 § Sammanträde på distans	8
14 § Närvarorätt	9
15 § Sammansättning	9
16 § Ordföranden	9
17 § Presidium	9
18 § Ersättare för ordföranden och vice ordföranden	10
19 § Förhinder	10
20 § Ersättares tjänstgöring	10
21 § Jäv, avbruten tjänstgöring	10
22 § Reservation	11
23 § Justering av protokollet	11
24 § Utskott	11
25 § Utskotts ordförande	11

26 § Utskottens sammanträden	11
27 § Beredning	11
28 § Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.....	12
29 § Delgivningsmottagare.....	12
30 § Undertecknande av handlingar	12

1 § Ansvarsområde

Myndighetsutövning

Nämnden har till uppgift att svara för att:

1. fullgöra de lagreglerade uppgifter enligt trafikförordningen som ankommer på kommunen
2. fullgöra kommunens lagreglerade uppgifter inom Plan- och bygglagen
3. fullgöra kommunens lagreglerade uppgifter inom miljö-, hälso- och livsmedelslagstiftningen
4. tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer
5. fullgöra kommunens uppgifter inom vatten- och avloppsreningsverksamhet
6. tillämpa av kommunfullmäktige fastställda taxor samt allmänna bestämmelser, reglementen och dylikt för de kommunala anläggningar som ingår i nämndens ansvarsområde
7. enligt av kommunfullmäktige fastställda grunder besluta om bidrag till enskilda vägar och till vägsamfälligheter
8. upplåta offentlig plats för särskilda ändamål
9. flytta övergivna fordon som faller under kommunens ansvarsområde
10. bereda och besluta om bostadsanpassningsärenden
11. bereda och besluta om parkeringstillstånd för funktionshindrade
12. bereda och besluta om dispenser och tillstånd gällande trafik och parkering
13. bereda och besluta om ledningsärenden och grävtillstånd samt
14. vid jävssituation överlämna ärendet till myndighetsnämnden

Planering, utförande och förvaltning

Nämnden ansvarar för:

1. att på kommunstyrelsens uppdrag förvalta det strategiska fastighetsinnehavet och ge förslag på förändringar i detta innehav
2. kommunens fastighetsförvaltning
3. att till gagn för en sund fastighetsförvaltning besluta om rivning av byggnad som är olämplig att bevara och där det kulturhistoriska värdet av bevarandet inte överväger
4. kommunens kost- och måltidsverksamhet
5. kommunens lokalvård
6. kommunens fordonsförvaltning

7. trafiksäkerhetsarbete och trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder
8. förvaltning av kommunens gator, vägar, vägbelysning, parker och offentliga platser
9. att inom ramen för av fullmäktige anvisade medel anta entreprenör för byggnads-, reparations-, anläggnings- och underhållsarbeten
10. klimat- och energirådgivning och bevakning av klimat-, miljö- och energifrågor
11. att upprätta förslag till åtgärder för främjande av energihushållning inom nämndens verksamhetsområde
12. försörjning av vatten och avlopp till enskilda förbrukare
13. att efter erforderligt samråd ansöka om stats- och andra bidrag inom nämndens verksamhetsområde
14. att genom avtal eller tillämpning av bestämmelserna i plan- och byggnadslagen, fastighetsbildningslagen, anläggnings- eller ledningsrättslagen bevilja kommunen rätt till servitut, ledningsrätt eller nyttjanderätt i annan tillhörig fastighet och medverka till ändring eller upphävande av sådan rätt till nytta för fastigheter som ligger inom nämndens ansvar samt
15. att genom avtal eller tillämpning av bestämmelserna i fastighetsbildnings- anläggnings- eller ledningsrättslagen belasta kommunens mark med servitut, ledningsrätt eller nyttjanderätt för ledning, rätt till väg, eller rätt till anläggning enligt fastställd detaljplan och medverka till ändring eller upphävning av sådan rätt avseende fastigheter som ligger inom nämndens ansvarsområde

Det åligger särskilt även nämnden att:

1. verka för att samråd sker med de som nyttjar nämndens tjänster samt att information ges till allmänheten om nämndens verksamhet
2. vid fullföljandet av sina uppgifter samverka med kommunstyrelsen och övriga nämnder till exempel genom att ställa personal till förfogande för deltagande i projektgrupper och utredningar
3. inom sitt verksamhetsområde eftersträva samverkan med andra kommuner, regionen, andra offentliga organ, kommunens näringsliv samt föreningar och organisationer
4. följa kommunens fysiska planering och verksamhetsplanering och därvid ta de initiativ som erfordras för att främja ansvarsområdets behov av infrastrukturanläggningar, lokaler och verksamhet
5. verka för bevarande, vård och lämplig användning av byggnader, anläggningar och miljöer av kulturhistoriskt eller estetiskt värde

6. för kommunens räkning sluta upphandlingsavtal inom av fullmäktige anvisat område
7. ansvara för arbetet med reformering av regelbeståndet och utveckling av brukarinflytandet inom nämndens verksamhetsområde samt
8. upprätta och besluta om delegationsordning inom nämndens ansvarsområde

2 § Processbehörighet

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt ansvarsområde.

3 § Uppdrag och verksamhet

Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Nämnden ska följa det fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt att verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och riktlinjer.

4 § Organisation inom verksamhetsområdet

Nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten.

5 § Personalansvar

Nämnden har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde med undantag av de frågor som anges i 24 § i kommunstyrelsens reglemente.

6 § Behandling av personuppgifter

Nämnden är personuppgiftsansvarig för den personuppgiftshantering som sker inom nämndens verksamhetsområde. Ansvaret innebär att genomföra tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa och kunna visa att behandlingen utförs i enlighet med dataskyddsförordningen.

Nämnden utser dataskyddsombud.

7 § Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem i reglemente och genom finansbemyndigande.

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts.

Redovisning ska ske skriftligen enligt riktlinjer som fastställts av fullmäktige. Redovisningen lämnas till styrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar.

Nämnden ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts dem enligt speciallag.

8 § Information och samråd

Styrelsen, nämnderna och kommunalråd respektive oppositionsråd ska i möjligaste mån från nämnd erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör styrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

9 § Delegering från fullmäktige

Det åligger nämnden att tillfälligt uthyra eller annars upplåta fastighet som används för nämndens verksamhet

10 § Tidpunkt för sammanträden

Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Sammanträde ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade på det extra sammanträdet.

Ordförande ska, om möjligt, samråda med vice ordförandena om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordförande se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

11 § Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. När varken ordföranden eller en vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet, senast fyra dagar innan sammanträdesdagen. Kallelse får ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. Ordföranden ska i kallelsen ange om utelämnande av handlingar har skett.

12 § Offentliga sammanträden

Nämnden får besluta om offentliga sammanträden.

13 § Sammanträde på distans

Nämnden får om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast tre dagar i förväg anmäla detta till nämndens sekreterare. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden.

14 § Närvarorätt

Kommunalråd och styrelsens ordförande har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna. Nämnd får därutöver om särskilda skäl föreligger för detta, medge ledamot av styrelsen denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Här utöver får nämnden medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Även anställd i kommunen och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

15 § Sammansättning

Nämnden består 11 ledamöter och 11 ersättare.

16 § Ordföranden

Det åligger ordförande att:

- leda nämndens arbete och sammanträden
- kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente
- kalla ersättare
- inför sammanträden se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda
- se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden samt
- bevaka att nämndens beslut verkställs

17 § Presidium

Nämndens presidium ska bestå av ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande.

Vice ordföranden ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

18 § Ersättare för ordföranden och vice ordföranden

Om varken ordföranden eller annan i presidiet kan delta i ett helt sammanträde eller del av sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i nämnden längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller annan i presidiet inte kan fullgöra sitt uppdrag under längre tid. Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens/övriga presidiets uppgifter.

19 § Förhinder

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare eller någon annan anställd vid aktuellt nämndkansli. Kansliet ska underrätta den ersättare som står i tur om att denne ska tjänstgöra.

20 § Ersättares tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att delta eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. Den ersättare ska kallas in som står i tur att tjänstgöra och som inte redan har kallats in.

En ledamot som inställer sig under pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare trätt i ledamotens ställe.

Ersättarna ska, om dessa inte väljs proportionellt, tjänstgöra enligt den ordning som fullmäktige har bestämt. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättare i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet.

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna och få sin mening antecknad i protokollet.

En ersättare som börjat tjänstgöra har alltid företräde till tjänstgöring framför annan ersättare.

21 § Jäv, avbruten tjänstgöring

En ledamot eller ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärenden får tjänstgöra igen sedan ärendet handlagts.

Ledamot som en gång avbrutit tjänstgöringen under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna.

22 § Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra detta skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställt för justeringen av protokollet. Motsvarande gäller vid omedelbar justering.

23 § Justering av protokollet

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt vid sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot.

24 § Utskott

Nämnden får besluta om inrättande av utskott. För det fall nämnden inrättar sådana utskott gäller vad som nedan sägs om utskott.

25 § Utskotts ordförande

Nämnden väljer för den tid nämnden bestämmer bland utskottets ledamöter en ordförande och en vice ordförande.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får nämnden utse annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

26 § Utskottens sammanträden

Utskottet sammanträder på dag och tid som utskottet bestämmer. Sammanträden ska också hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

Utskottet får handlägga ärenden bara när minst två ledamöter är närvarande.

27 § Beredning

De ärenden som ska avgöras av nämnden i dess helhet ska beredas av särskilt utskott om beredning behövs och om nämnden har inrättat ett sådant utskott. När ärendet beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

28 § Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

Nämnden ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

Nämnden ska underrätta styrelsen så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

29 § Delgivningsmottagare

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschef eller annan anställd som nämnden beslutar.

30 § Undertecknande av handlingar

Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av anställd som nämnden utser. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och förfall för denne, den ledamot som nämnden utser.

Nämnden får även uppdra åt förtroendevald eller tjänsteman att enligt av nämndens lämnade direktiv underteckna handlingar på nämndens vägnar.

Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och, i förekommande fall, kontrasigneras av den som utses därtill.

Risk- och sårbarhetsanalys för Hallsbergs
kommun, 2019-2022

7

19/KS/134

Risk- och sårbarhetsanalys för Hallsbergs kommun, 2019-2022

Ärendebeskrivning

Förslag till beslut om att anta Risk- och sårbarhetsanalys för Hallsbergs kommun, 2019-2022 .

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar att anta Risk- och sårbarhetsanalys för Hallsbergs kommun, 2019-2022.

Ärendet

För varje ny mandatperiod ska en risk- och sårbarhetsanalys för kommunen göras. Den ska gälla under hela den nya mandatperioden. Med anledning av detta har en ny risk- och sårbarhetsanalys gjorts under våren och försommaren 2019. När den är antagen av kommunstyrelsen ska den, senast 31 oktober 2019, överlämnas till länsstyrelsen i Örebro län.

Föreliggande Risk-och sårbarhetsanalys är en öppen handling. Den öppna handlingen innehåller begränsningar av information med hänvisning till offentlighets- och sekretesslag (2009:400) kap 15 § 2 (Försvarssekretess) och 18 kap, § 13 (fredstida krissituationer), MSBFS 2015:5 (Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser).

Begränsningen avser information och detaljerade beskrivningar om bl a:

- gränssättande tekniska faktorer (såsom brist på kapacitet och redundans i kritiska system)
- sårbarheter i beroendeförhållanden och kontinuitet
- detaljerade beskrivningar av övningar och hur kommunen och dess personal ska agera i en situation av kris eller svår påfrestning
- kommunens förmåga att leda och fatta beslut vid en kris
- specifik information om olika slags kritiska anläggningar, områden byggnader, exempelvis geografisk placering av beredskapsanläggningar
- Kartor och ritningar

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Förvaltningschef

Birgitta Rydén
Säkerhetssamordnare

Bilagor

Risk- och sårbarhetsanalys för Hallsbergs kommun, 2019-2022 .

Risk- och sårbarhetsanalys för Hallsbergs kommun, 2019-2022

Kontakt

E-post: kommun@hallsberg.se
Telefon: 0582-68 50 00

**HALLSBERGS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Begrepp och termer	5
3	Beskrivning av kommunen och dess geografiska område.....	7
3.1	Kommunens uppgifter	7
3.2	Kommunens organisation inklusive hel- och delägda bolag och förbundssamarbeten.....	8
3.3	Författningsstöd	9
3.4	Övergripande beskrivning av kommunens geografiska område såsom geografi, demografi, infrastruktur och näringsliv.....	10
3.4.1	Kommunens geografiska område, invånarantal och tätorter.....	10
3.4.2	Riksintressen.....	10
3.4.3	Boende och service.....	10
3.4.4	Näringslivets struktur	11
3.4.5	Frivilligorganisationer	11
4	Beskrivning av arbetsprocess och metod	11
4.1	Uppdraget	11
4.2	Syfte och mål.....	11
4.3	Arbetsprocess för risk- och sårbarhetsarbetet.....	12
4.3.1	Vilket material och underlag som använts för arbetet med den öppna risk- och sårbarhetsanalysen	13
4.3.2	Gjorda avgränsningar med motiv	13
5	Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.....	15
6	Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet.....	17
7	Identifierade och analyserade risker för kommunen och kommunens geografiska område	18
7.1	Riskidentifiering och riskanalys	18
7.2	Typhändelser	19
7.3	Identifierade typhändelser med definitioner.....	19
7.3.1	Naturolyckor och extrema väderhändelser	20
7.3.2	Andra olyckor.....	25
7.3.3	Teknisk infrastruktur och försörjningssystem	29
7.3.4	Antagonistiska hot och social oro.....	33
7.3.5	Sjukdomar.....	35
7.4	Klimatförändringar	38

7.5	Informationspåverkan	38
7.6	Säkerhetspolitiska läget	39
7.7	Inträffade händelser den senaste mandatperioden	40
7.8	Riskvärdering.....	42
7.9	Riskmatris med osäkerhetsbedömning	43
8	Översikt över identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område ...	45
9	Källförteckning.....	47

1 Sammanfattning

Det här är en öppen version av Risk- och sårbarhetsanalys (RSA) för Hallsbergs kommun under perioden 2019-2022. Den ska fungera som stöd för kommunen att vidta åtgärder för att minimera risker och bygga bort sårbarheter.

Risk- och sårbarhetsanalysens syfte och mål är att:

- kartlägga hot, risker och sårbarheter inom kommunen
- utgöra en grund i kommunens krisberedskapsarbete
- öka medvetenheten och stärka kunskapen samt ge beslutsunderlag för beslutsfattare och verksamhetsansvariga
- ge ett underlag för information om samhällets risker till allmänheten och anställda
- ge underlag för samhällsplanering

Målet är att risk- och sårbarhetsanalysen och krisberedskapsarbetet ska ligga till grund för förebyggande åtgärder, planering, utbildningar och övningar i syfte att stärka kommunens förmåga att hantera kriser och minska samhällsstörningarnas skadlighet på människors liv, hälsa egendom och miljö.

Den här öppna delen innehåller begränsningar av information med hänvisning till offentlighets- och sekretesslag (2009:400) kap 15 kap, § 2 (Försvarsekretess) och 18 kap, § 13 (fredstida krissituationer), MSBFS 2015:5 (Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser).

Begränsningen avser:

- information om gränssättande tekniska faktorer (såsom brist på kapacitet och redundans i kritiska system)
- detaljerade beskrivningar av beroendeförhållanden, exempelvis till specifika leverantörer
- detaljerade beskrivningar av övningar och hur kommunen och dess personal ska agera i en situation av kris eller svår påfrestning
- specifik information om olika slags kritiska anläggningar, exempelvis geografisk placering av beredskapsanläggningar

De resultat som denna RSA visar på är att de största sårbarheterna ligger i teknisk infrastruktur och försörjningssystem, antagonistiska hot och social oro samt naturolyckor och extrema väderhändelser.

Underlag för analysens struktur och typhändelser har processats fram under ett antal år av ett för länet kommunövergripande arbete under ledning av Länsstyrelsen i Örebro län. Själva riskmatrisen och det specifika om Hallsberg kommun är hämtat från kommunens förra RSA som gällde för åren 2015-2018, Hallsbergs kommuns översiktsplan 2016, samt från en workshop och internremittering inom kommunen, Sydnärkes utbildningsförbund, Sydnärkes kommunalförbund och Nerikes Brandkår.

2 Begrepp och termer

Civilt försvar – den verksamhet som statliga myndigheter, kommuner, landsting, privata företag och frivilligorganisationer genomför inför och vid höjd beredskap i syfte att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp. Det civila försvaret är därmed inte en organisation.¹

Förmåga – här avses krishanteringsförmåga och förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar.

Geografiskt områdesansvar – att det inom ett geografiskt område finns ett organ som ansvarar för inriktning, prioritering och samordning av tvärsektoriella åtgärder före, under och efter en kris. Detta ansvar finns på tre nivåer: lokal nivå (kommun), regional nivå (länsstyrelse) och nationell nivå (regeringen).

Hot – omfattar en aktörs kapacitet och avsikt att genomföra skadliga handlingar. Ett hot kan även bestå av en händelse eller en företeelse som i sig framkallar fara mot något eller någon utan att det i sammanhanget förekommer aktörer med kapacitet och avsikt att orsaka skada.

Höjd beredskap – är antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap. Regeringen får besluta om höjd beredskap om Sverige är i krig, krigsfara eller har varit i krig. Beslutet kan avgränsas till ett specifikt område eller verksamhet.

Klimatanpassning – Klimatanpassning kan definieras som förändringar i ekologiska, sociala eller ekonomiska system till följd av verkliga eller förväntade klimatförändringar (egen översättning). Klimatanpassning är till exempel förändringar i processer, metoder och strukturer, antingen i syfte att mildra negativa förväntade effekter eller i syfte att utnyttja nya möjligheter som uppstår till följd av klimatförändringarna.²

Klimatförändring - Med klimat menas en beskrivning av vädrets långsiktiga egenskaper mätt med statistiska mått. Klimatet kan därför bara "observeras" indirekt, genom insamling och analys av väderobservationer under en längre tid.³ Med klimatförändring menas den snabba förändring som nu sker på grund av människans påverkan.⁴

Kris – en händelse som drabbar många människor och stora delar av samhället och hotar grundläggande värden och funktioner. Kris är ett tillstånd som inte kan hanteras med normala resurser och organisation. En kris är oväntad, utanför det vanliga och vardagliga. Att lösa krisen kräver samordnade åtgärder från flera aktörer.

Krisberedskap – förmågan att genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris förebygga, motstå och hantera krissituationer.

¹ <https://www.msb.se/sv/Insats--beredskap/Totalforsvar/>
<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/forsvar/civilt-forsvar/>

² Vredin Johansson, M. och Forslund, J., 2009, Klimatanpassning i Sverige, Samhällsekonomiska värderingar av hälsoeffekter, Specialstudier nr 20, Konjunkturinstitutet, s. 16

³ <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat>

⁴ <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Klimat-och-luft/Klimat/>

Krishantering – med krishantering avses den mer omedelbara och operativa hanteringen av en händelse eller störning som inträffat i samhället.

Kritiska beroenden – beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera. Sådana beroenden karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i levererande verksamheter relativt omgående leder till nedsättningar i funktioner, som kan få till följd att en extraordinär händelse inträffar.

Risk – en sammanvägning av sannolikheten för att en händelse ska inträffa och de konsekvenser händelsen kan leda till.

Risk- och sårbarhetsanalys – en samlad analys och värdering av vilka samhällsstörningar som kan inträffa och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten.⁵

Samhällsviktig verksamhet – en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras, så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.⁶

Styrel – den planeringsprocess under vilken statliga myndigheter, länsstyrelser, kommuner, privata aktörer och elnätsföretag samarbetar för att ta fram underlag för att kunna prioritera samhällsviktiga elanvändare vid en manuell förbrukningsfrånkoppling (MFK). Syftet med styrelplaneringen är att lindra samhällskonsekvenserna som uppstår om MFK behöver tillgripas vid en eleffektbrist.⁷

Sårbarhet – de egenskaper eller förhållanden som gör ett samhälle, ett system, eller egendom mottagligt för de skadliga effekterna av en händelse.

Totalförsvaret – Den militära verksamhet (militärt försvar) och civila verksamhet (civilt försvar) som behövs för att förbereda Sverige för krig.

⁵ Länsstyrelsen i Örebro län (2017). Kontinuitetshantering – Vägledning för samhällsviktiga verksamheter, avsnittet definitioner.

⁶ Länsstyrelsen i Örebro län (2017). Kontinuitetshantering – Vägledning för samhällsviktiga verksamheter, avsnittet definitioner.

⁷ <http://www.energimyndigheten.se/trygg-energiforsorjning/el/eleffektbrist/styrel/>

3 Beskrivning av kommunen och dess geografiska område

3.1 Kommunens uppgifter

Genom speciallagstiftningen har kommuner och landsting fått ansvar för viktiga samhällsfunktioner som oftast är obligatoriska uppgifter. Kommuner och landsting kan även fatta beslut om att utföra olika frivilliga uppgifter.

Kommunernas obligatoriska uppgifter:

- Social omsorg (omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning samt individ- och familjeomsorg)
- För-, grund- och gymnasieskola
- Plan- och byggfrågor
- Miljö- och hälsoskydd
- Renhållning och avfallshantering
- Vatten och avlopp
- Räddningstjänst
- Civilt försvar
- Biblioteksverksamhet
- Bostäder

Frivilliga uppgifter:

- Fritid och kultur
- Energi
- Sysselsättning
- Näringslivsutveckling⁸

Vid kriser eller extraordinär händelse finns en krisledningsorganisation. I Hallsbergs kommun består den av förvaltningschefer och andra chefer i kommunens organisation. Vid en extraordinär händelse kan en krisledningsnämnd träda i kraft. I Hallsbergs kommun finns en Krisledningsnämnd som består av ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott.

Krisledningsnämndens ansvar är lagstadgat i Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

3 § Krisledningsnämndens ordförande bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion och beslutar i sådana fall att så skall ske.

Ordföranden får besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut skall därefter snarast anmälas till nämnden.

4 § Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen eller landstinget i den

⁸ <https://www.regeringen.se/artiklar/2015/05/indelning-och-uppgifter-i-kommuner-och-landsting/>

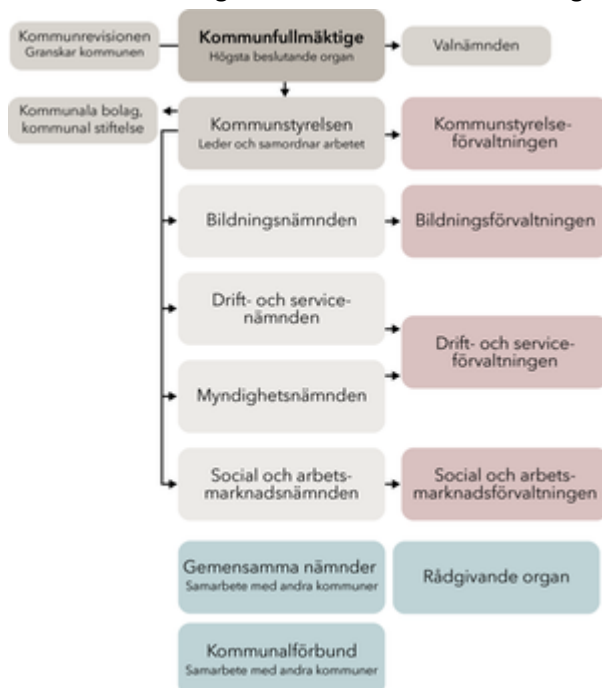
utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning.

När förhållandena medger det skall krisledningsnämnden besluta att de uppgifter som nämnden har övertagit från andra nämnder skall återgå till ordinarie nämnd.

5 § Krisledningsnämndens beslut skall anmälas vid närmast följande fullmäktigesammanträde. Fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för denna.

3.2 Kommunens organisation inklusive hel- och delägda bolag och förbundssamarbeten

Nedanstående organisationskiss visar Hallsbergs kommuns organisation.

Förbundssamarbeten

Hallsbergs kommun är medlem i:

Sydnärkes kommunalförbund

Sydnärkes utbildningsförbund

Nerikes Brandkår

Bolag och stiftelser som kommunen äger

Hallsbergs kommunhus AB

Hallsbergs bostadsaktiebolag

Hallsbergs bostadsstiftelse (Hallbo)

Bolag som kommunen är delägare i

Vätternvatten AB

Rådgivande organ

Kommunala handikapprådet, KHR

Rådet fungerar som organ för samråd och ömsesidig information mellan organisationer för personer med funktionsnedsättningar och social- och arbetsmarknadsnämnden.

Kommunala pensionärsrådet, KPR

I Hallsbergs kommun finns ett organ för ömsesidig information mellan pensionärernas organisationer och social- och arbetsmarknadsnämnden vad gäller planering för insatser för äldre.

Brottsförebyggande rådet, BRÅ

Rådet är ett organ för att samarbeta kring brottsförebyggande åtgärder inom kommunens gränser. Rådet består av representanter för kommunens verksamheter samt externa verksamheter, såsom polis, räddningstjänst och Sydnärkes utbildningsförbund.

Nämnder

Bildningsnämnden

Drift- och servicenämnden

Myndighetsnämnden

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Valnämnden

Gemensamma nämnder

Gemensam nämnd för företagshälsovård samt tolk- och översättarservice

Sydnärkes lönenämnd

Sydnärkes IT-nämnd

Sydnärkes överförmyndarnämnd

Taxe- och avgiftsnämnden

3.3 Författningsstöd

Kommunallagen (2017:725)

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrift (MSBFS 2015:5) om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser;

Epizootilag (1999:657)

Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Förordning (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Lag (2006:263) om transport av farligt gods

Förordning (2011:931) om planering för prioritering av samhällsviktiga elanvändare

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL)

Säkerhetsskyddslagen (2018:585)

3.4 Övergripande beskrivning av kommunens geografiska område såsom geografi, demografi, infrastruktur och näringsliv

3.4.1 Kommunens geografiska område, invånarantal och tätorter

Hallsbergs kommun gränsar till Askersund, Kumla, Örebro, Lekeberg och Laxå kommuner i Örebro län samt kommunerna Motala och Finspång i Östergötlands län. Hallsberg är centralort i Hallsbergs kommun. Där finns kommunens administrativa centrum. Kommunens totala areal är 670 km² varav 637 km² är land och 33km² är vatten.⁹

Hallsbergs kommun har ca 16 000 invånare¹⁰. Av dessa bor ca 50 procent i tätorten Hallsberg, ca 25 procent i de övriga tätorterna och ca 25 procent på landsbygden.¹¹ De största tätorterna är Hallsberg (ca 8 400 inv.), Pålsboda (ca 1 700 inv.), Sköllersta (ca 1 100 inv.), Östansjö (ca 850 inv), Vretstorp (ca 900 inv) och Hjortkvarn (ca 250 inv).

3.4.2 Riksintressen

Hallsbergs kommun har exceptionellt goda kommunikationer med andra regioner i landet. Främst genom att huvudorten Hallsberg är en av landets viktigaste knutpunkter för järnvägstrafik för såväl person- som godstransporter. Hallsbergs gods- och rangerbangård har stor strategisk nationell betydelse som Nordens största växlings- och tågbildningspunkt för godstransporter. Här passerar och växlas merparten av alla järnvägstransporter in eller ut ur landet. Av nationellt intresse är också de riksvägar och europavägar och högspänningsledningar som löper genom kommunen.

Utöver riksintressen för kommunikation och elförsörjning har Hallsbergs kommun tre riksintressen för kulturmiljövård; Boo-området, Drumlinområdet och Tarsta. Det finns 11 riksintressen för naturvård samt 22 st. natura 2000-områden. Det finns riksintresse för vindbruk samt riksintressen för totalförsvarets verksamhet.¹²

3.4.3 Boende och service

I huvudorten Hallsberg finns tät och storskalig bebyggelse i själva centrum. Det är ingen utpräglad stadsmiljö med slutna kvarter. Det finns en blandning av villa och flerfamiljsbebyggelse med en övervikt för villor söder om järnvägen och flerfamiljshus norr om järnvägen. I de mindre tätorterna dominerar villabebyggelse. På landsbygden är bostadskoncentrationen störst i norra kommunen längs de stora kommunikationsstråken.¹³

⁹ Hallsbergs kommun (2016). Översiktsplan för Hallsbergs kommun, s. 31.

¹⁰ 15 954 invånare. Källa: SCB, Statistikdatabasen, dat. 2019-04-04

¹¹ Hallsbergs kommun (2016). Översiktsplan för Hallsbergs kommun, s. 7.

¹² Hallsbergs kommun (2016). Översiktsplan för Hallsbergs kommun, s. 113 ff.

¹³ Hallsbergs kommun (2016). Översiktsplan för Hallsbergs kommun, s. 33.

I huvudorten Hallsberg finns flera dagligvarubutiker, ett litet utbud av sällanköpsvaror, ett flertal restauranger och ett hotell. Av övriga tätorter i kommunen har Pålsboda, Sköllersta och Vretstorp dagligvarubutiker¹⁴

I huvudorten Hallsberg finns en gymnasieskola som ägs av Sydnärkes utbildningsförbund samt flera skolor inom förskole-, låg-, mellan- och högstadienivå. I Pålsboda finns grundskola från förskoleklass till åk 9 på högstadienivå. Förskoleklass, låg- och mellanstadieskolor finns i Sköllersta, Östansjö och Vretstorp. I Hjortkvarn finns förskola.¹⁵

3.4.4 Näringslivets struktur

I förhållande till kommunens storlek har Hallsbergs kommun en andel större företag. I Hallsbergs kommun finns ca 1 500 företag, varav många är små och medelstora företagare. Det finns även större företag inom industri och logistik.

De mest tongivande företagen har koppling till Hallsberg som järnvägsknutpunkt och tillhör därmed logistiksektorn med lager och distribution¹⁶

3.4.5 Frivilligorganisationer

I Hallsbergs kommun finns samarbete genom avtal med Civilförsvarsförbundets FRG-verksamhet. FRG står för Frivillig ResursGrupp.

Det finns också ett samarbete med Röda Korset i Hallsberg och Lantbrukarnas Riksförbund.

4 Beskrivning av arbetsprocess och metod

4.1 Uppdraget

Varje kommun är skyldig, enligt *Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*, att göra en risk- och sårbarhetsanalys. Kommunen ska under det första kalenderåret vid ny mandatperiod göra en analys av vilka risker, hot och samhällsstörningar som kan inträffa samt hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Dessa risker kan vara eller leda till en extraordinär händelse. Resultatet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys som redovisas skriftligen till länsstyrelsen. Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av kommunen.

4.2 Syfte och mål

Syftet med risk- och sårbarhetsanalysen är att:

¹⁴ Hallsbergs kommun (2016). Översiktsplan för Hallsbergs kommun, s. 34.

¹⁵ Hallsbergs kommun (2016). Översiktsplan för Hallsbergs kommun, s. 34.

¹⁶ Hallsbergs kommun (2016). Översiktsplan för Hallsbergs kommun, s. 34 och 66.

- kartlägga hot, risker och sårbarheter inom kommunen
- utgöra en grund i kommunens krisberedskapsarbete
- öka medvetenheten och stärka kunskapen samt ge beslutsunderlag för beslutsfattare och verksamhetsansvariga
- ge ett underlag för information om samhällets risker till allmänheten och anställda
- ge underlag för samhällsplanering

Målet är att risk- och sårbarhetsanalysen och krisberedskapsarbetet ska ligga till grund för förebyggande åtgärder, planering, utbildningar och övningar i syfte att stärka kommunens förmåga att hantera kriser och minska samhällsstörningarnas skadlighet på människors liv, hälsa egendom och miljö.

4.3 Arbetsprocess för risk- och sårbarhetsarbetet

Denna risk- och sårbarhetsanalys har utformats i enlighet med Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:5). Länets kommuner, Region Örebro län och Länsstyrelsen i Örebro län har bedrivit ett gemensamt arbete för att likrikta och utveckla risk- och sårbarhetsanalyserna. Sedan 2014 finns ett länsgemensamt enhetligt stöd för redovisning av risk- och sårbarhetsanalyser.

Sammanställningen av Hallsbergs kommuns öppna risk- och sårbarhetsanalys är i huvudsak baserad på internt arbete med risk- och krishantering i form av workshops och internremitteringar som genomförts. Sydnärkes utbildningsförbund, Sydnärkes kommunalförbund och Nerikes brandkår har erbjudits möjlighet att yttra sig över innehållet genom remissförfarande. Den tidigare risk och sårbarhetsanalysen för åren 2015-2018 har använts som underlag. Den matris som avslutar kapitel 7 innehåller bedömning av sannolikheter och konsekvenser för 32 olika typfall. Matrisen innehåller också markering av osäkerhetsbedömning av de olika typfallen. Sannolikheter, konsekvenser och osäkerhetsbedömningar är just bedömningar. Bedömningarna har gjorts dels med stöd i den förra risk- och sårbarhetsanalysen, dels med kompetens hos kommunens medarbetare. De typfall som är beskrivna i kapitel 7 har utformats gemensamt av länets 12 kommuner, region Örebro län och länsstyrelsen i Örebro län. Därefter har överväganden i Hallsbergs kommun gjorts med beaktande av frågorna som ställts till varje typfall: Har det hänt tidigare? Varför hände det? Vad blev konsekvenserna? Finns det risk att det händer igen? De här frågorna ställs i relation till klimatförändringar och till den inrikes- och säkerhetspolitiska bedömningen, t.ex. hotbilden för terrorattentat och påverkansfaktorer från andra stater.

Den osäkerhetsmarkering som är gjord för varje typfall baseras på den allmänna kompetensen och expertisen för varje typfall. De bedömningar som är gjorda i riskmatrisen visar på tre typfall som har hög osäkerhetsfaktor. Dessa är händelse på annan plats med konsekvenser för Hallsbergs kommun, kärnteknisk olycka samt solstorm. Vad avser stolstorm är forskarna eniga om att förekomst och

omfattning av konsekvenser av solstormar endast är spekulationer. Vi vet att det har förekommit två enorma solstormar, den ena år 1859 i USA och den andra år 1989 i Kanada. Sverige drabbades märkbart av solstormen 2015 då all flygtrafik fick ställa in. När det gäller händelser på annan plats som på något sätt drabbar kommunen och dess invånare är osäkerheten stor då vi inte vet vad som kan hända och hur vi ska hantera detta. Under senare år har det varit terrorattentaten 11 september, tsunami i Thailand som varit stora oförutsedda händelser på annan plats, men som på olika sätt påverkat invånare i Hallsbergs kommun. Kärnteknisk olycka har vi också i Hallsbergs kommun varit förskonade från men skulle det hända kan konsekvenserna bli katastrofala.

Den sekretessbelagda delen innehåller detaljer kring kritiska beroenden som handlar om att identifiera beroenden som är avgörande för att samhället ska kunna fungera. Ett bortfall i eller en störning av leveranser till verksamheter kan leda till nedsättning i samhällsfunktioner vilket i sin tur kan leda till extraordinära händelser. I den sekretessbelagda delen finns också detaljer om kontinuitetsplanering som handlar om att säkerställa en rimlig lägsta driftnivå inom en verksamhet, oavsett vilken störning verksamheten utsätts för. Kontinuitetsplanering handlar om ”att skapa systematisk motståndskraft, robusthet och säkerställa organisationens leveransförmåga för att ordinarie verksamhet ska kunna bedrivas på en acceptabel nivå, oavsett störning”.¹⁷ Kontinuitetsplanering är viktigt både vad gäller det förebyggande arbetet vid grundberedskap, likväl som det är viktigt i det förebyggande arbetet inför höjd beredskap. Eftersom störningar kan inträffa både under grundberedskapen och höjd beredskap, om än i olika utsträckning är det av vikt att vara förberedd på hur störningar ska hanteras inom sin verksamhet.

Vad gäller samhällsviktiga verksamheter är det viktigt att bedriva ett systematiskt säkerhetsarbete. I ett sådant arbete inkluderas både risk- och sårbarhetsanalyser/ riskanalyser och kontinuitetsplanering. Detta ska göra verksamheterna mer robusta och därmed kunna hantera olika samhällsstörningar.¹⁸

4.3.1 Vilket material och underlag som använts för arbetet med den öppna risk- och sårbarhetsanalysen

Det material som har använts för denna RSA är risk och sårbarhetsanalysen för Hallsbergs kommun åren 2015-2018. Därutöver har material i form av rapporter, utredningar m m. använts för att beskriva de olika typhändelser som finns presenterade i kapitel 7. Det material som använts återfinns i källförteckningen längst bak i detta dokument.

¹⁷ Länsstyrelsen i Örebro län (2017). Kontinuitetsshantering - Vägledning för samhällsviktiga verksamheter, se avsnitt definitioner.

¹⁸ MSB (2013). Handlingsplan för skydd av samhällsviktig verksamhet.

4.3.2 Gjorda avgränsningar med motiv

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tagit fram en föreskrift med sju punkter som ska behandlas i kommunens risk- och sårbarhetsanalys.¹⁹ Syftet med föreskriften är att uppgifterna i risk- och sårbarhetsanalysen lätt ska kunna sammanställas med andra aktörers uppgifter och användas i hela krishanteringsperspektivet kommun/landsting länsstyrelse och regering. Avgränsningen i denna RSA är liktydig med de krav som MSBFS (2015:5) ställer. Således innehåller RSA följande områden varav de rödmarkerade återfinns i den sekretessbelagda delen:

1. Beskrivning av kommunen och dess geografiska område.
2. Beskrivning av arbetsprocess och metod.
3. Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.
4. Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet.
5. Identifierade och analyserade risker för kommunen och kommunens geografiska område.
6. Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område.
7. Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat.

¹⁹ MSBSF (2015:5) Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser

5 Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område

Redovisningen av identifierad samhällsviktig verksamhet utgår från nedanstående sektorer och funktioner:

Samhällssektor

Med samhällssektor avses i detta sammanhang de olika områden inom vilka viktiga samhällsfunktioner finns och samhällsviktig verksamhet kan identifieras.

Viktig samhällsfunktion

Viktig samhällsfunktion är ett samlingsbegrepp för de verksamheter som upprätthåller en viss funktionalitet. Varje sådan funktion ingår i en eller flera samhällssektorer och upprätthålls av en eller flera samhällsviktiga verksamheter.

Samhällsviktig verksamhet

Med samhällsviktig verksamhet avses de verksamheter, anläggningar, noder, infrastrukturer och tjänster som är av avgörande betydelse för upprätthållandet av viktiga samhällsfunktioner.

Endast verksamhet som absolut behövs för upprätthållandet av viktiga samhällsfunktioner vid allvarliga händelser eller kriser bör identifieras som samhällsviktig.

Samhällsviktig verksamhet kan vara av nationell, regional eller lokal betydelse.

Nationellt samhällsviktig verksamhet är verksamhet som vid ett bortfall eller störning i verksamheten kan leda till allvarliga nationella eller internationella konsekvenser.

Regionalt samhällsviktig verksamhet är verksamhet som vid ett bortfall eller en störning i verksamheten kan leda till allvarliga regionala konsekvenser.

Lokalt samhällsviktig verksamhet är verksamhet som vid ett bortfall eller en störning i verksamheten kan leda till allvarliga lokala konsekvenser.

Samhällssektor	Exempel på viktiga samhällsfunktioner per samhällssektor ²⁰
Energiförsörjning	Produktion av el, distribution av el, produktion och distribution av fjärrvärme, produktion och distribution av bränslen och drivmedel. Eon är den största producenten och distributören av el och fjärrvärme i Hallsbergs kommun. Vattenfall distribuerar i mindre utsträckning i Hallsbergs kommun.
Finansiella tjänster	Betalningar, tillgång till kontanter, centrala betalningssystemet, värdepappershandel.
Handel och industri	Bygg- och entreprenadverksamhet, detaljhandel, tillverkningsindustri.
Hälsa- och sjukvård samt omsorg	Akutsjukvård, läkemedels- och materieförsörjning, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre, primärvård, psykiatri, socialtjänst, smittskydd för djur och människor.
Information och kommunikation	Telefoni (mobil och fast), internet, radiokommunikation, distribution av post, produktion och distribution av dagstidningar, webbaserad information, sociala medier.
Kommunalteknisk försörjning	Dricksvattenförsörjning, avloppshantering, renhållning, väghållning. Kommunen samarbetar med Sydnärkes kommunalförbund i avfalls- och renhållningsfrågor.
Livsmedel	Distribution av livsmedel, primärproduktion av livsmedel, kontroll av livsmedel, tillverkning.
Offentlig förvaltning	Kommunens politiska ledning och tjänstepersonledning, arbetsförmedling och polis finns i tätorten Hallsberg.
Skydd och säkerhet	Närpolis med ansvar för kommunerna i Sydnärke finns i Hallsbergs tätort. Nerikes Brandkår har en räddningsstation i Byrsta. Kommunen har avtal med säkerhetsföretag för väktartjänster.
Socialförsäkringar	Offentliga trygghetssystem exempelvis a-kassa, socialförsäkringar, försörjningsstöd, pensionsutbetalning sker elektroniskt.

²⁰ Tabellen är hämtad från MSB (2014). Vägledning för samhällsviktig verksamhet Publ.nr: MSB620 - januari 2014 ISBN: 978-91-7383-392-9. Exempelen i kolumn 2 är tillagda och anpassade för Hallsbergs kommun.

Transporter	Väg och järnvägsnät som löper genom kommunen. Kollektivtrafik sker genom länstrafiken. Kommunen har kommunbilar för tjänsteresor. Hallsberg har taxiverksamhet.
--------------------	---

6 Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet

Samhället präglas av en ökad komplexitet med många beroendeförhållanden. Beroenden är inte statiska utan är föränderliga över tid på grund av ny teknik, affärslogistik, specialisering, osv. Kritiska beroenden är beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera.

Dessa beroenden karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning relativt omgående leder till nedsättningar i funktioner, som kan få till följd att en allvarlig händelse inträffar. Den drabbade verksamheten kännetecknas av att den saknar uthållighet, redundans och möjlighet att ersätta eller fungera utan den resurs som fallit bort.²¹

Kritiska beroenden kan betraktas som sårbarheter som varje verksamhet bör känna till och kunna hantera och återfinns inom följande samhällsviktiga områden:

- teknisk infrastruktur, exempelvis elförsörjning och elektronisk kommunikation
- verksamhetsnära system, exempelvis IT-system och journalsystem
- samhällsviktiga funktioner, exempelvis vård och omsorg, specialistfunktioner och nyckelfunktioner.
- information, exempelvis intern och extern kommunikation, webb och press
- transporter, varor och tjänster, exempelvis it-support, servicefunktioner, sjukvårdsmateriel och läkemedel.

Ovanstående kritiska beroenden kan av sekretesskäl endast exemplifieras i denna öppna del av risk- och sårbarhetsanalysen.

Elförsörjning: Samtliga kommunens samhällsviktiga verksamheter, invånare och näringsliv, är beroende av en fungerande elförsörjning.

Drivmedelsförsörjning: Drivmedelsförsörjningen är beroende av elförsörjning. Drivmedelsberoende samhällsviktiga verksamheter är kommunens verksamheter för vård och omsorg (exempelvis hemtjänst, leverans av varor till olika boendeformer, snöröjning, sophämtning och avfallshantering, blåljusverksamhet, pendling och skolbussar).

Vattenförsörjning: Vatten är en livsnödvändig vara och basen för att kunna utföra många verksamheter i samhället. Vattendistributionen är beroende för att ha

²¹ Socialstyrelsen (2015). Socialstyrelsens risk- och sårbarhetsanalys 2015, se också MSB (2014). Vägledning för samhällsviktig verksamhet, s. 5.

fungerande drivrutiner. Kritiska beroenden av vatten återfinns t.ex. för hushållens och olika boendeformers matlagning, hygien, tvättning och städning. Andra exempel är kommunens ansvar för vård och omsorg (inklusive tvätt för olika boendeformer) samt skolverksamhet (skolmat och hygien).

Fjärrvärme: En mycket stor del av hushållen i Hallsbergs kommun har fjärrvärme. Drivrutinerna i fjärrvärmesystemen är elberoende och beroende av matarvatten till värmepannorna.

Livsmedelsförsörjning: Livsmedelsförsörjningskedjan består till stor del av produktion, distribution, förvaring och tillagning. Kedjan är beroende av el, vatten och drivmedel för att fungera.

Transporter: Transporter av varor, djur och människor är beroende av fungerande vägar och järnvägar, el, drivmedel, fungerande kommunikationssystem och personal (förare), t e x för hemtjänstens personal.

Elektroniska kommunikationer: Elektroniska kommunikationer är beroende av elförsörjning och vatten för nedkylning av datahallar. Denna samhällsviktiga funktion måste fungera för att samhället i sig ska kunna fungera. Exempel på samhällsviktiga beroenden är finansiella system för att utbetala t.ex. pensioner, sjuk- och arbetslöshetsersättningar, löner m m.

Det ovan beskrivna visar att tekniska infrastruktur och försörjningssystem är beroende av varandra för att ett samhälle ska kunna fungera.

7 Identifierade och analyserade risker för kommunen och kommunens geografiska område

7.1 Riskidentifiering och riskanalys

Riskidentifiering

Riskidentifiering syftar till att identifiera extraordinära händelser och förhållanden inom kommunens egen verksamhet och det geografiska området som innebär ett hot eller en risk. Resultatet av riskidentifieringen bör vara riskkällor eller grovt beskrivna riskscenarier (typhändelser) och omfatta risker och hot inom följande områden.

- naturolyckor och extrema väderhändelser
- andra olyckor
- teknisk infrastruktur och försörjningssystem
- antagonistiska hot och social oro
- sjukdomar

Riskanalys

Riskanalysen utgår från ett urval av de identifierade riskerna. De utvalda riskerna utvecklas till mer utförligt beskrivna riskscenarier. Riskanalysen innehåller även en värdering av hur sannolikt det är att scenariot ska inträffa och vilka direkta konsekvenser som det medför. I de fall då sannolikhetsbedömningen är förenad

med allt för stor osäkerhet kan bedömningen utelämnas. Utgångspunkten för konsekvensbedömningen är befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet, grundläggande värden som rättssäkerhet och demokrati, samt skador på egendom och miljö.

7.2 Typhändelser

Naturolyckor och extrema väderhändelser

- 1 Värmebölja
- 2 Torka och vattenbrist
- 3 Storm
- 4 Snöoväder
- 5 Översvämning
- 6 Skyfall
- 7 Ras och skred
- 8 Skogsbrand
- 9 Åska
- 10 Solstorm

Andra olyckor

- 11 Olyckor i anläggningar med hantering av farliga ämnen
- 12 Farligt gods
- 13 Allvarlig händelse i publikt område
- 14 Stor trafikolycka (tåg/väg/flyg/båt)
- 15 Brand i särskilda objekt
- 16 Händelse på annan plats med stora konsekvenser för kommunen
- 17 Dammbrott
- 18 Kärnteknisk olycka

Teknisk infrastruktur och försörjningssystem

- 19 Störningar i dricksvattenförsörjningen och avloppssystem
- 20 Störningar i livsmedelsförsörjningen
- 21 Störningar i finansiella system
- 22 Störningar i elförsörjningen
- 23 Störningar i elektroniska kommunikationer
- 24 Störningar i värmeförsörjningen
- 25 Störningar i drivmedelsförsörjningen
- 26 Störningar i transporter

Antagonistiska hot och social oro

- 27 Hot och pågående dödligt våld
- 28 Terror/våldsbejakande extremism
- 29 Social oro
- 30 Subversiv verksamhet

Sjukdomar

- 31 Epidemi/pandemi
- 32 Epizooti och zoonos

7.3 Identifierade typhändelser med definitioner

Följande texter om typhändelser syftar till att definiera vad som menas med en viss typhändelse. I vissa fall ges en koppling till kommunens förutsättningar för

händelsen eller en kort historisk återkoppling av händelser med exempel från närtid.

7.3.1 Naturolyckor och extrema väderhändelser

Det finns olika sorters extrema väderhändelser. En del är våldsamma, till exempel ett häftigt ösregn eller en storm. Andra byggs upp genom att någon viss väderlek dominerar under en längre tid, till exempel en värmebölja eller osedvanligt kallt väder. En längre period med torka eller ihållande regn kan också leda till extrema förhållanden. En av klimatförändringarnas effekter är att det kommer bli allt vanligare med extrema väderhändelser som i sin tur kan ge ökade problem för olika samhällsviktiga verksamheter.

7.3.1.1 Värmebölja

Bedömning: Sannolikheten för en värmebölja bedöms som mycket hög med allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn bedöms som låg.

Värmebölja definieras av SMHI som en sammanhängande period då dygnets högsta temperatur överstiger 25°C minst fem dagar i sträck. Extrema och långvariga värmeböljor medför olika stora risker för olika individer beroende på deras hälsotillstånd. Det är framförallt sårbara grupper som äldre, sjuka och barn, som löper stor risk. Det kan även ge flera problematiska effekter på miljö, ekonomi och infrastruktur. Sammantaget kan det innebära sårbarhet för viktiga samhällsfunktioner som tillgång och kvalitet på vatten samt stora ekonomiska förluster i jord- och skogsbruket²². Med ett varmare klimat ökar också problemen med skadegörare, växtsjukdomar och ogräs. Historiskt sett har en värmebölja drabbat länet vartannat år och frekvensen kommer sannolikt att öka, men med begränsade konsekvenser²³. Sommaren 2014 var varm och torr och SMHI använde sitt nya system med varningsmeddelanden, flera meddelanden utfärdades för Örebro län. Sommaren 2018 var också varm och torr med flera mindre bränder i Hallsbergs kommun.

7.3.1.2 Torka och vattenbrist

Bedömning: Sannolikheten för torka och vattenbrist bedöms som hög med allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Utifrån nationella och internationella klimatscenarier framgår att torka och vattenbrist med stor sannolikhet kommer bli mer frekvent förekommande i framtiden. Under sommaren 2018 rådde torka i nästan hela Sverige. Detta berodde på en mycket låg nederbördsmängd i samband med höga temperaturer.²⁴

Torka uppstår till följd av att det under en lång tidsperiod endast fallit små nederbördsmängder. Torka är ett vitt begrepp och kan innefatta små nederbördsmängder, låg markfuktighet, låga vattennivåer i sjöar, låg grundvattennivå, etc. Torka innebär att vattenmängden minskar i naturen vilket

²² Länsstyrelsen i Örebro Län (2011). Värmebölja i Örebro län.

²³ Länsstyrelsen i Örebro Län (2011). Värmebölja i Örebro län.

²⁴ SMHI (2018). Vanliga frågor och svar om torka och vattenbrist.

kan leda till att tillgången på vatten minskar. Det kan få stora konsekvenser för människan och samhället i stort.²⁵

Som nämnts ovan kan torka leda till minskad mängd vatten i naturen. Vattenbrist kallas situationen när tillgången på livsmedlet vatten är mindre än efterfrågan. Vattenbrist kan innebära att det antingen råder brist på grundvatten eller ytvatten, men det kan också beskriva en situation där det samtidigt råder brist på båda.²⁶

Vattenbrist kan också uppstå i en situation där tillgången på grundvatten och ytvatten är god, men möjligheten att rena vattnet till livsmedelskvalitet är bristfällig. I denna rapport hanterar vi den typen av situationer under rubriken "störningar i dricksvattenförsörjning".

Exempel på vad vattenbrist kan innebära för samhället och den enskilda människan; dricksvattenbrist, utmaningar för hygien genom att det inte går att spola i toalett, duscha m. m, försämrade förutsättningar för jord- och skogsbruk samt industri och turism. I naturen i stort kan det leda till sämre levnadsförhållanden för växter och djur som lever i vattenrelaterade miljöer.

Hallsbergs kommun samarbetar med dricksvattenförsörjning med Kumla kommun genom vattenverket i Blacksta. Det finns ett antal vattentäkter och vattenskyddsområden i Hallsbergs kommun.

7.3.1.3 Storm

Bedömning: Sannolikheten för storm bedöms som medelhög med betydande konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Kraftiga stormar där träd knäcks eller rycks upp med rötterna och elledningar som slits sönder kan få allvarliga konsekvenser för länet och samhället i form av skador på infrastruktur. Detta kan leda till sekundära störningar i t.ex. i livsmedels- och drivmedelsförsörjning. Stormarna Gudrun och Per påverkade länet till en viss del. Ett stort antal abonnenter blev utan el och fast telefoni, varför konsekvenserna bedömdes som mycket allvarliga. Tågsträckan Hallsberg-Mjölby stängdes av, vilket påverkade både person- och godstrafiken. Örebro län har i förhållande till södra Sverige visat sig vara relativt förskonat för den här typen av stormar. Detta beror bland annat på länets topografiska läge som medför att de lågtryck som går in väster eller söder om Örebro passerar Norge vars höga berg bland annat får vindarna att avta något i intensitet. Dessa lågtryck kan under kalla perioder däremot föra med sig rikligt med snö, vilket Örebro län fick uppleva under vintrarna 2009/2010 och 2010/2011. Det är vanligare med stormar i södra Sverige än vad det är i norr. Sannolikheten att inre Götaland ska drabbas av byvindar på 30 m/s är ungefär en gång på tre år medan ett liknande scenario i inre Norrland uppstår en till två gånger på hundra år. Örebro län ligger i en brytpunkt mellan

²⁵ SMHI (2018). Vanliga frågor och svar om torka och vattenbrist.

²⁶ SMHI (2018). Vanliga frågor och svar om torka och vattenbrist.

dessa två men trots det så liknar det mer de norrländska förhållandena. För att Örebro län ska drabbas av stormbyar krävs det att lågtrycken kommer in via mellersta Norrland vilket de gjorde vid stormen Dagmar julhelgen 2011.²⁷

7.3.1.4 Snöoväder

Bedömning: Sannolikheten för snöoväder bedöms som medelhög med betydande konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Snöoväder kännetecknas av ihållande nederbörd i form av snö som medför stora snömängder på marken. Det bildar problem med att hinna få bort snömassorna, trafikstörningar och minskad framkomlighet på vägar. Ett snöoväder innebär ofta kraftiga vindar, som gör att mängden snö samlas på vissa punkter. Snön som lägger sig på tak på byggnader kan orsaka kollaps på grund av stor tyngd. Elavbrott är en vanlig konsekvens av ett snöoväder.

Snömängderna som kom över södra och mellersta Sverige under vintern 2009–2010 är enligt SMHI historiskt återkommande ungefär vart tionde år. Mycket snö kan leda till störningar i samhällsviktig verksamhet eftersom de påverkar framkomligheten på järn- och riksväg vilket i sin tur kan leda till att transporter och leveranser påverkas negativt. Elförsörjning, och ibland vattenförsörjning påverkas, och tak kan kollapsa. Elförsörjningen i kommunen har blivit säkrare under de senaste 15 åren genom att ledningar grävts ned och att kabelgatorna för luftledningarna röjts i syfte att hindra snö tyngda träd att falla ned på ledningar.

7.3.1.5 Översvämning

Bedömning: Sannolikheten för översvämning bedöms som hög med mycket allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Översvämningar uppstår ofta efter perioder då riklig nederbörd eller snösmältning och isproppar får sjöar och vattendrag att svämma över. Avrinningsområden, topografi och geologi är aspekter som är avgörande i hur översvämningen utvecklas. Översvämningar kan även orsakas av brustna dammar och fördämningar eller vid kraftiga skyfall. Vid höga flöden orsakas på kort tid stora ekonomiska och strukturella skador. Genom störningar i vattenreningen påverkas även förutsättningarna för sanitet och hygien vilket skapar grogrunder för smittspridning. Klimatförändringarna förväntas öka frekvensen på översvämningar i ett framtida klimat²⁸.

Länsstyrelsen i Örebro län har 2015 tagit fram en kartering som visar så kallade lågpunktsområden. Kartanalysen, som är översiktlig, visar på flera områden inom Hallsbergs tätort som erfarenhetsmässigt riskerar att svämmas över. Under de senaste 25 åren har minst fyra kraftiga skyfall lett till översvämning i tätorten Hallsberg med omnejd²⁹

²⁷ Länsstyrelsen i Örebro län (2012) Stormar i Örebro län.

²⁸ Länsstyrelsen i Örebro län (2011). Översvämningar Örebro län.

²⁹ Hallsbergs kommun (2016). Översiktsplan för Hallsbergs kommun, s. 43.

7.3.1.6 Skyfall

Bedömning: Sannolikheten för skyfall bedöms som hög med mycket allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Enligt Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) är definitionen av ett skyfall, 50 mm nederbörd på en timme eller minst 1 mm nederbörd per minut.³⁰

En trolig följd av klimatförändringar är att korttidsnederbörd och däribland skyfall kommer få en tätare återkomsttid. Det går ännu inte att göra några prognoser på mängderna eller var skyfallen kommer öka i störst utsträckning.³¹

Konsekvenserna av ett skyfall får stor påverkan i urbana områden på grund av utbredd infrastruktur och byggnadstäthet. Många samhällsviktiga verksamheter återfinns också i urbana områden, skadeverkningar på sådan verksamhet kan få stora konsekvenser både ekonomiskt för samhället i stort, men också för att befolkningen drabbats.³²

Den senaste mycket allvarliga översvämningen i Hallsbergs kommun inträffade i början av september 2015 och var ett resultat av ett så kallat hundraårsregn. Det blev stora konsekvenser för boende i villaområden, vägkommunikationer samt ledningsnät och avloppsreningsverk. Vissa åtgärder för att begränsa skadeverkningarna av ett liknande skyfall i framtiden har vidtagits.

7.3.1.7 Ras och skred

Bedömning: Sannolikheten för ras och skred bedöms som låg med begränsade konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Ras har inträffat i länet i samband med höga flöden i vattendrag och sannolikheten är medelhög. Ras och skred är plötsliga och snabba processer som kan få allvarliga konsekvenser och inträffade ras har hotat bebyggelse och raserat vägar, järnvägar, broar och elledningar. Klimatanalys för Örebro län visar på en ökning av nederbörden vilket påverkar jordars stabilitet negativt, vilket i sin tur ökar faran för ras och skred.

Enligt undersökningar av Statens geotekniska institut kommer säkerheten och jordslänters stabilitet försämrats med 5–30 procent i och med ett förändrat klimat. De flesta ras och skred inträffar under vår och höst då trycket i markens porer är högt till följd av till exempel intensiv nederbörd och snösmältning.

En GIS-analys över potentiella ras- och skredområden som genomfördes av länsstyrelsen i Örebro län år 2013 visar att det i Hallsbergs kommun finns förhållandevis få områden med risk för ras, men däremot fler skredriskområden.³³

³⁰ Olsson & Josefsson (2015). Skyfallsuppdraget.

³¹ Olsson & Josefsson (2015). Skyfallsuppdraget.

³² Olsson och Josefsson (2015). Skyfallsuppdraget.

³³ Hallsbergs kommun (2016). Översiktsplan för Hallsbergs kommun, s. 41.

7.3.1.8 Skogsbrand

Bedömning: Sannolikheten för skogsbränder bedöms som medelhög med allvarliga konsekvenser, Osäkerhetsfaktorn är låg.

En brand kan uppstå på grund av mänsklig aktivitet, till exempel oaktsamhet vid grillning, gräseldning och rökning. En brand kan också uppstå på grund av naturfenomen och felaktig teknik. Vid bränder är det ofta brandröken som är det största hotet mot människor och djur³⁴. När luftfuktigheten och temperaturerna når vissa nivåer skapas förutsättningar för väldigt snabba brandförlopp och med klimatförändringar kan det väntas bli ännu vanligare.

Skogsbränder kan drabba kommunens med stora ekonomiska bortfall som följd. Ingen av kommunens tätorter, förutom Hjortkvarn, ligger i nära anslutning till skogsområden, men vägar och järnvägar kan tillfälligt blockeras av brand, brandrök eller nedfallna träd och stolpar.

Sommaren 2018 inträffade flera mindre gräs- och skogsbränder i Hallsbergs kommun pga. den svåra torkan. En rapport från MSB visar att det var 1,8 miljoner kvadratmeter skog i Örebro län som brann sommaren 2018. Av dessa brann 82 466 kvadratmeter skog i Hallsbergs kommun.³⁵

7.3.1.9 Åska

Bedömning: Sannolikheten för åska som orsakar skador på samhällsviktig infrastruktur bedöms som hög. Konsekvenserna för samhällets funktionalitet är betydande. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Ungefär 2000 åskväder pågår ständigt runt jordklotet. Eftersom åska gynnas av hög temperatur och fuktig luft är frekvensen högst i tropiska områden. I Sverige kan åska uppträda närsomhelst på året men de flesta åskdagarna inträffar i perioden juni–augusti. Åska är vanligare vid kusterna (Västkusten 25–30 åskdagar/år) och södra eller mellersta Sverige och mindre vanligt i Norrland och fjällområdena (Lapplandsfjällen 1–3 åskdagar/år). Örebro län ligger i ett område som i genomsnitt har runt 20 åskdagar per år. Åska är ett begränsat väderfenomen som normalt inte innebär någon omfattande åverkan eller skador på samhällsviktig infrastruktur, men dagens elektronik är ofta åskkänslig³⁶. Eventuellt kan klimatförändringarna också medföra gynnsammare förutsättningar för bland annat åska i framtiden³⁷.

7.3.1.10 Solstorm

Bedömning: Sannolikheten för solstorm som orsakar skador på samhällsviktig infrastruktur bedöms som låg. Konsekvenserna av en stor solstorm kan vara katastrofala för samhällets funktionalitet. Osäkerhetsfaktorn är hög.

³⁴ Räddningsverket (2004). Riskhantering i översiktsplaner, en vägledning för kommuner och länsstyrelser.

³⁵ Nerikes Allehanda 25 juni 2015. Sammanställning av Nyhetsbyrån Siren.

³⁶ SMHI (2010). Åska i Sverige 2002–2009 Meteorologi 141.

³⁷ Länsstyrelsen i Örebro län (2011) Stormar i Örebro län.

Solstormar kan vara små eller stora. Den mest kraftiga solstormen ägde rum i USA år 1859, den så kallade Carringtonstormen. 1989 orsakade en våldsam solstorm att ett elnät i Quebec i Kanada slogs ut. Då stannade tunnelbanan, skolor låstes och folk var inspärrade i hissar. Sex miljoner människor drabbades av elavbrott. Den senaste märkbara solstormen i Sverige ägde rum i november 2015. Konsekvenserna av denna solstorm blev att satelliter och andra kommunikationssystem för flygverksamheten drabbades.

Majoriteten av de solstormar som drabbar jorden är hanterbara i sett till styrka och de konsekvenser som följer. Men samhällets sårbarhet för solstormar ökar i takt med att utvecklingen går framåt och att beroendet av exempelvis el och elektronik blir större³⁸

I händelse av en extrem solstorm skulle system för elektronisk kommunikation, distribution av el, värme, vatten och livsmedel drabbas av omfattande störningar och avbrott. Konsekvenser kan också inbegripa att blåljusaktörerna blir överbelastade på grund av positionerings- och kommunikationssvårigheter och således inte har möjlighet att ta hand om alla inkomna larm. Trygghetslarm kan sluta att fungera då enheterna inte längre har tillgång till sin position eller kommunikation. De värst drabbade är redan sjuka, äldre och små barn med ett större beroende av värme, vatten och livsmedel. Även övriga människor i samhället riskerar att påverkas negativt då grundläggande behov inte kan tillgodoses.³⁹

Risken för stora solstormar går inte att bedöma, det finns för lite statistiskt underlag. Vi vet dock att det förekommer mindre solstormar i begränsad omfattning och att Hallsbergs kommun varit förskonade från dessa.

7.3.2 Andra olyckor

I vårt samhälle inträffar ständigt små och stora olyckshändelser som drabbar vårt land, våra kommuner och våra medborgare. Svåra och större olyckor är sådana olyckor som drabbar flera individer. Beroende på vilka typer av olyckor och var dessa sker i samhället kan verksamheter som är samhällsviktiga påverkas i större eller mindre omfattning. En del händelser går att förutse och till viss del förebygga och samtidigt ha en beredskap för att begränsa konsekvenserna vid en eventuell olycka. Olyckshändelser av större karaktär där exempelvis farligt gods och många människor är inblandade kan innebära stora utmaningar för samhället att hantera.

7.3.2.1 Olyckor i anläggningar med hantering av farliga ämnen

Bedömning: Sannolikheten för att anläggningar i Hallsbergs kommun kan skada människor, miljö och egendom genom brand, kemikalieutsläpp och explosioner

³⁸ <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/naturolyckor-och-klimat/solstormar/>

³⁹ MSB (2019). Faktablad 1318 Extrema solstormar Konsekvenser för samhällsviktig verksamhet, januari 2019

bedöms som medelhög. Konsekvenserna kan bli mycket allvarliga. Osäkerhetsfaktorn bedöms som låg.

Till farliga anläggningar brukar räknas alla anläggningar som genom sin verksamhet kan orsaka brand, kemikalieutsläpp och explosioner, och som genom sina farliga egenskaper kan skada människor, miljö och egendom.⁴⁰

I Hallsbergs kommun finns det anläggningar med hantering av farliga ämnen. I angränsande kommunen Kumla finns Fortum Waste Solution (FWS). Vid brand i FWS finns risk för att giftig rök sprider sig till boende i Hallsbergs kommun. Detta skedde i juni 2018 då giftig rök spred sig åt Sköllerstahället i Hallsbergs kommun.

7.3.2.2 Farligt gods

Bedömning: Sannolikheten för farligt gods-olycka är hög. Konsekvenserna är allvarliga. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Miljontals ton av farligt gods transporteras varje år på vägar och järnvägar i Sverige, och även med båt och flyg. Farligt gods är ämnen och föremål som på grund av sina kemiska eller fysikaliska egenskaper kan orsaka skador på liv, hälsa, miljö eller egendom vid transport. Farligt gods kan till exempel ha explosiva, brandfarliga, giftiga, radioaktiva eller frätande egenskaper⁴¹.

Rangerbangården i Hallsberg tar hand om och rangerar transporter med farligt gods dygnet runt, året runt. Väg E 20 är den väg i Hallsbergs kommun där det transporteras mest farligt gods. Den löper utanför tätorter. Väg 51 är en rekommenderad väg för farligt gods. Den löper nära Sköllersta och genom Pålsboda, Svennevad och Hjortkvarn. Väg 51 är olycksdrabbad och har förbättrats vid flera tillfällen men är fortfarande smal och olycksdrabbad. En ny väg mellan Svennevad och "Kvarntorpskorset" är under uppbyggnad och beräknas öka säkerheten för farligt gods-transporter.

Ett flertal farligt-gods incidenter inträffar varje år på rangerbangården. Konsekvenserna för människors liv och hälsa har varit begränsade, hittills.

7.3.2.3 Allvarlig händelse i publikt område

Bedömning: Sannolikheten för allvarlig händelse i publikt område är medelhög med allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

En allvarlig olycka eller en katastrof i ett publikt område och samband med ett större evenemang kan få stora konsekvenser för kommunen. En av utmaningarna med att samla väldigt många människor på en begränsad yta är att även en liten initial händelse kan leda till en serie av omständigheter som snabbt får allvarliga konsekvenser. Det kan t.ex. bli hög belastning inom vård- och omsorgsverksamheten och stort behov av information till allmänheten. Inga publika evenemang är riskfria och olyckor och katastrofer sker så gott som årligen.

⁴⁰ <https://www.msb.se/sv/Om-MSB/Nyheter-och-press/Nyheter/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2015/Nya-regler-om-atgarder-for-att-forebygga-och-begransa-foljderna-av-allvarliga-kemikalieolyckor/>.

⁴¹ MSB (2009). Transport av farligt gods – väg och järnväg 2009-2010.

Kraven på den som arrangerar ett sådant evenemang att ta till förebyggande säkerhetsåtgärder är därför höga, men olyckor kan ändå inträffa. Inom kommunen finns ett antal platser där många personer samlas för större evenemang. Några av objekten ligger i anslutning till stora vägar och järnväg, och skulle kunna påverkas av en t ex. en farligt-godsolycka.

Objekt	Verksamhet
Område perrong och järnvägsstation	Resecentrum
Alléområdet	Idrottsanläggning, bad, gymnasieskola
Stora torget och västra Storgatan i Hallsberg	Marknadsplats (julmarknad, vår- och höstmarknad)
Bergööska huset	Öppet för visning för allmänheten samt galleri
De mindre tätorternas gymnastiksal, folkets hus, folkets park, idrottsplatser e dyl.	Evenemang av olika slag

7.3.2.4 Stor trafikolycka (tåg/båt/flyg/väg)

Bedömning: Sannolikheten för att en stor trafikolycka ska hända bedöms som hög med mycket allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn bedöms som låg.

Med stora olyckor avses olyckor med ett högt antal skadade eller avlidna, normalt ses det inte som händelser med stora konsekvenser för samhällsviktig verksamhet. Det som är avgörande beror på olyckans art, inblandade individer samt geografiskt område. Utöver skadeläge och dödsfall kan de anses ha konsekvenser för samhällsviktig verksamhet när omfattningarna på miljö eller infrastruktur är signifikanta. Stora trafikolyckor, tågolyckor, flygolyckor samt båtolyckor är alla exempel som kräver att kommunerna håller en viss beredskap. För Hallsbergs kommun är det främst vägtrafik- och tågolyckor som kan inträffa.

Örebro flygplats ligger inte långt från gränsen till Hallsbergs kommun.

Flygtrafikens största riskmoment ligger vid start eller landning av ett flygplan.

Skulle det ske en olycka vid dessa moment kan olycksområdet hamna inom Hallsbergs kommuns gränser, i närheten av Vretstorp eller Östansjö.

Sannolikheten för att detta ska hända är mycket liten.

För Hallsbergs kommun är den största risken för "Stor trafikolycka" att det sker tågolyckor i eller nära tätorterna, att det sker bussolyckor med skolbarn och att det sker farligt gods-olyckor.

7.3.2.5 Brand i särskilda objekt

Bedömning: Sannolikheten för brand bedöms som medelhög med mycket allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn bedöms som låg.

De flesta bränder som inträffar kan hanteras av räddningstjänsten och får begränsad påverkan på samhällsviktiga funktioner. Dock kan brand i vissa särskilda objekt få stora konsekvenser för samhällsviktiga funktioner och människors möjlighet till vardagsliv. I Hallsbergs kommun finns särskilda objekt och boendelokaler som är känsliga för brand.

Några exempel kan vara brand i äldreboende och boende för funktionshindrade, samhällsviktiga anläggningar såsom värmeverk, ställverk, viktiga ledningsnät eller

uppställningsgarage för bussar. Men även bränder i anläggningar med hantering av farliga ämnen, lager och andra knutpunkter kan få påverkan för människor i form av spridning av farlig rök eller att viktiga platser på annat sätt blir otillgängliga.

7.3.2.6 Händelse på annan plats med stora konsekvenser för kommunen

Bedömning: Sannolikheten för händelse på annan plats med stora konsekvenser för Hallsbergs kommun är hög. Konsekvenserna bedöms som betydande.

Osäkerhetsfaktorn är hög.

Erfarenheter från händelser som Estonia 1994, tsunamin i Sydostasien 2004, terrorattacken i Stockholm 2017, och i viss mån även vulkanutbrottet på Island 2010, har visat att en händelse på en plats kan få konsekvenser inom andra geografiska områden. Sådana händelser kan drabba vissa kommundelar eller arbetsplatser särskilt hårt eller påverka ex. nyckelpersoner eller transporter i sådan utsträckning att det får effekt på samhällsfunktioner. Behovet av beredskap för psykosocialt omhändertagande av anhöriga och hemvändande drabbade kan också bli påtagligt.

7.3.2.7 Dammbrott

Bedömning: Sannolikheten för dammbrott i Hallsbergs kommun bedöms som låg med betydande konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är medelhög.

Dammbrott kan inträffa till följd av bristfälligt underhåll av en damm men det kan också inträffa på grund av till exempel elfel, underdimensionering eller genom dominoeffekter om dammar uppströms brister. Höga dammar med stora magasin utgör den största risken och finns det bebyggelse nedströms kan skadorna och konsekvenserna bli mycket allvarliga.

Svenska kraftnät ska enligt förordningen med instruktion för affärsverket främja dammsäkerheten i landet. "Nytt regelverk för dammsäkerhet gäller från den 1 juli 2014. Som stöd för implementeringen har Svenska kraftnät under 2016 genomfört vägledningsinsatser, anpassat rutiner och mallar för årlig dammsäkerhetsrapport till det nya regelverket, uppdaterat vägledning om konsekvensutredning och klassificering samt lämnat bidrag till länsstyrelsernas arbete med dammsäkerhetsklassificering och inventering av dammar"⁴².

Dammar säkerhetsklassificeras sedan 2014 i tre olika klasser utifrån konsekvenser i händelse av dammhaveri. Det finns tre dammsäkerhetsklasser: A, B och C, där A motsvarar de allvarligaste konsekvenserna från samhällelig synpunkt i händelse av dammhaveri. Säkerhetsklassificeringen innebär att du ansvarar för att genomföra egenkontroll enligt ett säkerhetsledningssystem.⁴³

⁴² Affärsverket svenska kraftnät (2016). Dammsäkerhetsutvecklingen i Sverige. Rapport 2016/2236, 2016-12-21, s.5.

⁴³ <https://www.lansstyrelsen.se/orebro/lantbruk-och-landsbygd/miljo/vatten/vattenverksamhet/dammar-och-vattenkraftverk.html>

I Örebro län finns hundratals dammar som byggts för kvarnar, sågar, hyttor, gruvor, flottning, elproduktion, slussar, vattenuttag och ibland för att skapa vattenspeglar. De dammar som används idag, används framför allt för att producera el men det finns även aktiva gruvdammar. En stor del av dammarna som inte längre används står kvar, men saknar skötsel och underhåll. En damm som brister kan få stora konsekvenser för människor, natur, vägar, byggnader och hela samhällen.⁴⁴ Några senare exempel på dammbrott redovisas nedan.⁴⁵

År 1973 överströmmades en liten damm med ca 2,5 m höjd i Sysseleback, Värmland, vilket medförde att ca 12 000 m³ vatten frigjordes. De materiella skadorna blev ringa medan en person omkom.

I samband med den extremt höga nederbörden i Dalarna och Hälsingland hösten 1985 steg vattenytan över dammen vid Noppikoski till följd av att en utskovslucka inte kunde öppnas. Ett parti av dammen spolades bort och cirka 1 miljon m³ vatten strömmade ut. Ingen människa skadades vid dammbrottet.

Vid 13-tiden på söndagen den 7 november 2010 uppmärksammade två kanotister att någonting var på gång att hända med dammen vid Hästberga och ringde räddningstjänsten. Under tiden som kanotisterna pratade med räddningstjänsten rämnade dammen. Raset berodde på konstruktionsfel samt bristande underhåll.

7.3.2.8 Kärnteknisk olycka

Bedömning: Sannolikheten för kärnteknisk olycka som påverkar Hallsbergs kommun bedöms som mycket låg men med katastrofala konsekvenser.

Osäkerhetsfaktorn bedöms som hög.

Örebro län har ingen kärnkraftsanläggning, men konsekvenserna av en olycka någon annanstans skulle kunna bli katastrofala. Radioaktiva och nukleära ämnen transporteras genom länet och används i viss verksamhet, bland annat vid sjukhus i länet. Enligt Strålsäkerhetsmyndigheten är problemen i beredskapen för händelser med radioaktiva ämnen i synnerhet antagonistiska händelser och att räddningstjänsten i allmänhet inte har någon praktisk erfarenhet från "vardagsolyckor", eftersom olyckor med radioaktiva ämnen inträffar ytterst sällan⁴⁶. Dessutom har län som Örebro län inte samma kunskap om kärntekniska olyckor som kärnkraftsläna, vilket utgör en sårbarhet.

7.3.3 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem

Fungerande teknisk infrastruktur och försörjningssystem är viktiga inte bara för samhällsviktig verksamhet och samhällets krisberedskap, utan också för den enskilde individen. För att samhället ska kunna fungera behövs tillgång till bl. a el, mat, vatten, värme och telekommunikationer.

⁴⁴ <https://www.lansstyrelsen.se/orebro/lantbruk-och-landsbygd/miljo/vatten/vattenverksamhet/dammar-och-vattenkraftverk.html>

⁴⁵ <https://vattenkraft.info/?page=21>

⁴⁶ Strålsäkerhetsmyndigheten (2010). Risk- och sårbarhetsanalys.

MSB har tagit fram förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjningen av dricksvatten, livsmedel och värme⁴⁷. Att just dricksvatten, livsmedel och värme är grundläggande vid en kris i det moderna samhället blev skrämmande tydligt då Japan drabbades både av en tsunami och en kärnkraftsolycka våren 2011⁴⁸. Resultatmålen handlar bland annat om miniminivåer för tillgång till dricksvatten, planering för att upprätthålla livsmedelsförsörjningen och tillgång till uppvärmda utrymmen vid störningar i värmeförsörjningen⁴⁹.

Under detta avsnitt "Teknisk infrastruktur och försörjningssystem" redovisas, av säkerhetsskäl, inte de sårbarheter som är kopplade till varje typhändelse. De sårbarheterna redovisas i detalj i den sekretessbelagda delen.

7.3.3.1 Störningar i dricksvattenförsörjningen och avloppssystem

Bedömning: Sannolikheten för störningar i dricksvattenförsörjningen i Hallsbergs kommun bedöms som hög med mycket allvarliga konsekvenser.

Osäkerhetsfaktorn är låg.

För människors överlevnad behöver vi tillgång till vatten i tillräcklig mängd och av godtagbar kvalitet för dryck, till matlagning och personlig hygien osv. I ett krisläge tillhör dricksvatten ett av de nödvändigaste behoven för den enskilda individen och befolkningen som helhet. En större störning skulle få allvarliga konsekvenser. Klimatförändringarnas konsekvenser för dricksvattenförsörjningen kan enligt klimat- och sårbarhetsutredningen bli avsevärda.⁵⁰ Kvaliteten på råvattnet i vattentäkter kan påverkas negativt av stigande temperaturer och större variationer i nederbörd och flöden⁵¹. Även risken för skador på vattenledningar, avloppssystem och föroreningar av dricksvattnet ökar på grund av ökad risk för översvämningar, ras och skred⁵².

Hallsbergs kommun har en råvattentäkt och ett antal vattenreservoarer. Det finns också grundvattenbrunnar. Vattenbrunnarna används inte för att leverera dricksvatten utan används till bevattning, ishallen och att hålla balans i huvudorten Hallsbergs grundvattennivå. Brunnarna utreds för att eventuellt kunna användas som reservvatten vid krisläge. Vattenledningar ligger ofta i riskzonen för att bli påverkade av eller gå sönder vid grävningar för olika typer av markarbeten.

⁴⁷ MSB (2011). Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjning av dricksvatten, livsmedel och värme.

⁴⁸ MSB (2011). Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjning av dricksvatten, livsmedel och värme.

⁴⁹ MSB (2011). Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjning av dricksvatten, livsmedel och värme.

⁵⁰ Klimat- och sårbarhetsutredningen (SOU 2007:60).

⁵¹ MSB (2012). Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, s.22.

⁵² MSB (2012). Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, s.22.

7.3.3.2 Störningar i livsmedelsförsörjningen

Bedömning: Sannolikheten för störningar i livsmedelsförsörjningen i Hallsbergs kommun bedöms som medelhög med betydande konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Livsmedelsförsörjningens system är komplext och livsmedelsflödet innehåller ofta många olika steg från råvara till färdig mat hos konsumenten.

Livsmedelsförsörjningen består av flera verksamheter som livsmedelsproduktion, lager, dagligvaruhandel, restauranger och storkök. Beroendet av fungerande tele- och datakommunikationer har successivt ökat i och med den tekniska utvecklingen inom livsmedelssektorn⁵³. Livsmedelsförsörjningen är starkt beroende av transporter i alla verksamheter. Konceptet "just in time" används inom livsmedelsförsörjningen och innebär att lagerhållningen är liten och sker till stor del på vägarna. Transporter behövs för att förflytta produkter i livsmedelskedjan och elförsörjningen är viktig för att hålla igång de flesta verksamheter⁵⁴.

Det är troligt att en större störning i livsmedelsförsörjningen är en följd effekt av en annan typhändelse. Exempel på sådan skulle kunna vara värmebölja, störningar i drivmedelsförsörjningen och/eller transportsektorn.

7.3.3.3 Störningar i finansiella system

Bedömning: Sannolikheten för störningar i finansiella system bedöms som medelhög med allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

I huvudsak kan betalningar ske med kontanter, betalkort, via girering (bankgiro, postgiro och plusgiro) swish eller internetbank. Vid ett omfattande elavbrott kan det bli problem för banker att genomföra överföringar. En störning i de finansiella systemen kan också leda till sociala konsekvenser och oro i samhället.

7.3.3.4 Störningar i elförsörjningen

Bedömning: Sannolikheten för störningar i elförsörjningen i Hallsbergs kommun bedöms som medelhög med mycket allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Elförsörjningen innefattar produktion, distribution och slutanvändning av el som i sin tur består av tre systemnivåer med stamnät, regionnät och lokala nät⁵⁵. Lokalnäten utsätts ofta för avbrott i samband med väderrelaterade händelser medan region- och stamnäten inte är lika känsliga, särskilt inte stamnäten⁵⁶. Ungefär 40 procent av avbrotten i elförsörjningen beror på väderrelaterade problem⁵⁷. Även om de stora leverantörerna har grävt ner många elledningar under de senaste åren och därmed skapat större robusthet i näten i länet, är sannolikheten för en störning i elförsörjningen medelhög och risken för avgrävda kablar ökar istället. I dagens elberoende samhälle är vi sårbara utan el och ett elbortfall får mycket allvarliga konsekvenser även för den enskilda människan. Hur

⁵³ Livsmedelsverket (2011). Livsmedelsförsörjning i ett krisperspektiv.

⁵⁴ KBM (2010). Falla en – faller då alla?

⁵⁵ MSB (2010). Olyckor och kriser 2009/2010.

⁵⁶ MSB, (2010). Olyckor och kriser 2009/2010.

⁵⁷ SMHI (2012). Klimatanpassningsportalen.

allvarliga konsekvenserna blir är bland annat beroende av hur långvarig störningen är, hur stort område som berörs, samt av årstid och väderlek. Konsekvenserna av ett omfattande elavbrott beror också på vilken reservkraft med tillgång till bränsle och andra reservåtgärder som kan användas.

7.3.3.5 Störningar i elektroniska kommunikationer

Bedömning: Sannolikheten för störningar i elektroniska kommunikationer i Hallsbergs kommun bedöms som medelhög med mycket allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Elektroniska kommunikationsnät och tjänster spelar en allt viktigare roll i vårt samhälle, i vardagen såväl som vid extraordinära händelser. Varje dag bidrar elektronisk kommunikation till olika former av finansiella tjänster, hälso- och sjukvård, arbete för samhällets skydd och säkerhet, transporter, energiförsörjning och flera andra samhällssektorer.

Andra delar av samhället är också beroende av elektronisk kommunikation, från enskilda medborgare till företag och andra organisationer. I vissa fall kan medborgares liv och hälsa direkt påverkas av störningar och avbrott i elektronisk kommunikation.

Andra utvecklingsmöjligheter, som en minskning av antalet oberoende nätinfrastukturer genom konsolidering och följderna av klimatförändringar, kan öka flera risknivåer. Med nya användningsområden, från e-hälsa till fjärrövervakning och kontroll av tekniska system, kan sårbarheter få allt större negativ påverkan, både för den enskilde individen som samhället i stort. Om samhällsviktiga användare i framtiden kommer att utnyttja mobila kommunikationsnät för verksamhetskritisk kommunikation kommer också riskbildningen att påverkas. Ytterligare en riskfaktor är bristande säkerhetsanalyser i samband med trenden med ökande användning av molntjänster.

7.3.3.6 Störningar i värmeförsörjningen

Bedömning: Sannolikheten för störningar i värmeförsörjningen i Hallsbergs kommun bedöms som medelhög med allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Uppvärmningen är inte bara en komfortfråga utan även viktig för vår hälsa, vatten, avlopp och byggnader. Nästan alla uppvärmningsformer är beroende av en fungerande elförsörjning, i synnerhet fjärrvärmens. När uppvärmningen av hus och lokaler slutar fungera, behöver det inte vara ovanligt kallt för att samhället snabbt ska hamna i en krissituation. Fjärrvärmens är den huvudsakliga formen för att värmeförsörja befolkningen. Fjärrvärmesystemen är starkt beroende av transporter för en ständig tillgång till bränsle, eftersom det är svårt att lagra så stora volymer som krävs. Detta är särskilt kritiskt för de anläggningar som drivs med bio- och avfallsbränslen, med tanke på att det rör sig om stora volymer som ska fraktas.

7.3.3.7 Störningar i drivmedelsförsörjningen

Bedömning: Sannolikheten för störningar i drivmedelsförsörjningen i Hallsbergs kommun bedöms som medelhög med allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Dagens samhälle är beroende av fungerande drivmedelsförsörjning i form av drivmedel för fordon, bränsle för uppvärmning av fastigheter, som energikälla i industriprocesser och för att driva reservkraft. Förutom transportsektorn är polis, räddningstjänst, bevakning, avfallshantering, akutsjukvård och äldreomsorg beroende av drivmedel till sina fordon. Många samhällsviktiga verksamheter är försedda med reservkraftverk och vid ett elavbrott behöver dessa drivas med huvudsakligen dieselloja men också bensen. Den totala förbrukningen för landets samtliga reservkraftverk motsvarar den mängd diesel som normalt konsumeras i landet.

De flesta samhällsviktiga verksamheterna har bara diesel för några dagars drift och inga kommuner i länet har idag egna lager av bränsle utöver detta. Vatten-, avlopps- och fjärrvärmesystemen skulle drabbas vid en drivmedelsbrist på grund av de indirekta transportberoendena. Vid en drivmedelsbrist skulle samhällsviktiga verksamheter kunna drabbas hårt.

7.3.3.8 Störningar i transporter

Bedömning: Sannolikheten för störningar i transporter bedöms som hög med betydande konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är medelhög.

Örebro län är med sitt geografiska läge ett nordiskt logistik- och transportcentrum och sannolikheten för störningar i transportsystemet bedöms som hög. Viktiga vägtransporter på de stora genomgående vägarna i länet är av betydelse för hela landet och konsekvenserna av en störning skulle bli allvarlig. I princip är all samhällsviktig verksamhet beroende av transporter.

Hallsberg är mittpunkten i vid bemärkelse för landets infrastruktur som kraftförsörjning, data- och telekommunikationer, landsvägstransporter och järnvägstransporter⁵⁸. Kombiterminalen i Hallsberg anges i den nationella planen för transportinfrastruktur som en nationell logistiknod⁵⁹. Hallsbergs rangerbangård trafikeras av ca 350 person- och godståg per dygn och 500 000 järnvägsvagnar rangeras per år⁶⁰.

I Svevias tidning "På väg" publicerades en sammanställning över Sveriges 55 farligaste vägsträckor. Trafikverket har tagit fram sträckorna baserat på hur olycksdrabbade de är, hur trafikerade de är och vägstandarden⁶¹. För Örebro län finns två vägar med, Örebro 51 Kvarntorp–Örebro och Örebro 50 Lindesberg–

⁵⁸ Hallsbergs kommun (2010). Fördjupning av Hallsbergs Översiktsplan 2010–2020 s.60.

⁵⁹ Regionförbundet (2011). Regional översiktlig planering, Rumsligt perspektiv på utvecklingsstrategi för Örebroregionen, s.28.

⁶⁰ Hallsbergs kommun (2010) Fördjupning av Hallsbergs Översiktsplan 2010–2020 s.60.

⁶¹ Svevia (2011) På väg nr 4, 2011.

länsgräns Dalarna⁶². Klimatförändringarnas konsekvenser för vägnätet, kommer enligt klimat- och sårbarhetsutredningen, att bli betydande⁶³. Höga flöden, översvämningar och skyfall innebär ökad risk för översvämningar av vägar, tunnlar och broar, och vägbankar riskerar att spolras bort⁶⁴.

7.3.4 Antagonistiska hot och social oro

Ett av de skyddsvärden som regeringen har pekat ut är demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. Risker som misstro mot politiska institutioner, sociala risker, informationspåverkan, propaganda och antagonistiska hot kan få effekt på det skyddsvärda.

7.3.4.1 Hot och pågående dödligt våld

Bedömning: Sannolikheten för hot och pågående dödligt våld bedöms som medelhög med mycket allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn bedöms som medelhög.

Inom flera verksamheter är våld och hot om våld ofta förekommande, det kan rikta sig mot personal eller förekomma mellan individer. Det är viktigt att våldsutsatta arbetsplatser arbetar systematiskt och löpande med denna typ av problem, eftersom de utgör ett hot mot demokratin. Hittills har antalet allvarliga incidenter i Örebro län varit få. Attentat mot verksamheter kan inträffa med personskador eller dödsfall bland personal eller brukare som följd.

Pågående dödligt våld är en fråga som aktualiserats i Sverige under de senaste åren. Pågående dödligt våld är ett samlingsbegrepp som försöker beskriva grova våldsyttningar i publika eller folkrika miljöer som skolor, arbetsplatser, köpcentrum eller biografier. Flera grova våldsfall har ägt rum i olika länder runt om i världen, vilket leder till stor uppmärksamhet och oro för att något liknande skulle kunna inträffa i Sverige.⁶⁵

Under början av 2000talet inträffade flera våldsdåd som närmast kan beskrivas som en personlig våldsakt utan uppenbara avsikter. Det går inte att utesluta att ett sådant dåd skulle kunna inträffa i Hallsbergs kommun. Den typen av händelse skulle ställa stora krav på kommunens krishanteringsförmåga och förmåga till psykosocialt omhändertagande.

Våldsyttningar som innebär pågående dödligt våld är mycket allvarliga fenomen som är väldigt svåra att upptäcka i förväg. Trots att gärningsmännen ofta i förväg signalerat till sin omgivning att de planerar att begå en våldshandling är det svårt att sortera ut dess signaler från signaler som leder till andra typer av utlopp och psykisk ohälsa.

⁶² Svevia (2011) På väg nr 4, 2011.

⁶³ MSB (2012). Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, s. 18.

⁶⁴ MSB (2012). Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, s. 18

⁶⁵ MSB (2018). Vägledning – samverkan vid pågående dödligt våld i publik miljö.

7.3.4.2 Terrorism och våldsbejakande extremism

Bedömning: Sannolikheten för terrorism och våldsbejakande extremism i Hallsbergs kommun bedöms som medelhög med allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är låg.

Under perioden 2015–2017 inträffade ett flertal större terrordåd runtom i Europa. Attackerna, som både var i form av koordinerade attacker med bomber och eldhandvapen och enklare attacker utförda av ensamma personer i olika former av fordon, orsakade ett stort antal döda och skadade. Sverige drabbades senast 2017 av ett terrorattentat i Stockholm med flera döda och skadade som följd. Utifrån den form en stor del av dessa attacker har haft, d.v.s. enklare attacker med fordon och knivar, kommer det troligen vara svårt att hindra att nya attacker genomförs.

Ansvar för terrorismbekämpning ligger i Sverige i första hand på Säkerhetspolisen. Det kommer dock att vara Polismyndigheten, sjukvården och de kommunala räddningstjänsterna som kommer att möta de omedelbara effekterna av ett attentat.

7.3.4.3 Social oro

Bedömning: Sannolikheten för social oro bedöms som mycket hög med allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är medelhög.

Det finns olika risker som kan orsaka instabilitet i samhället.⁶⁶ Ökat utanförskap och segregering är exempel på sociala risker som har sitt ursprung i bristande sociala och socioekonomiska förhållanden. Även ökad främlingsfientlighet och minskad social sammanhållning är faktorer som kan leda till social oro med allvarliga konsekvenser.⁶⁷ Under de senaste åren har våldsamma situationer med upplopp, raketer, bensinbomber, bilbränder och stenkastning mot räddningstjänst och polis där olika ungdomsgrupper varit inblandade, uppstått i utsatta storstadsområden i Sverige. Oftast inträffar de i socioekonomiskt utsatta storstadsområden och inte sällan utlöses de av en händelse där ungdomsgrupperna känt sig provocerade av polis eller myndigheter.

Otryggheten kan påverka samhällets värderingar, förtroendet för myndigheter minskar och samhället kan behöva vidta fler åtgärder. Upplopp kopplade till bostadsområden ställer höga krav på ansvariga myndigheter och erfarenheter visar att vissa strategier kraftigt kan trappa upp våldet istället för tvärtom. Denna typ av fenomen är mycket allvarliga och stör redan samhällsviktiga verksamheter som till exempel räddningstjänst och akutsjukvård, som kan behöva invänta poliseskort för att kunna göra en insats, vilket skapar fördröjningar.

6 mars 2017 inträffade ett ungdomsupplopp med stenkastning i Hallsbergs tätort. 11 personer anhölls som misstänkta för våldsamt upplopp.

⁶⁶ MSB (2011). Ett första steg mot en nationell riskbedömning.

⁶⁷ MSB (2011). Ett första steg mot en nationell riskbedömning.

7.3.4.4 Subversiv verksamhet

Bedömning: Sannolikheten för subversiv verksamhet i Hallsbergs kommun bedöms som medelhög med allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är medelhög.

I grunden syftar subversiv verksamhet på aktioner som underminerar eller omstörtar den rådande samhällsordningen. Subversiv verksamhet är därmed de handlingar som råder utanför de juridiska och socialt accepterade samhälleliga strukturerna. Exempel på subversiv verksamhet är organiserad brottslighet, korrupktion, sabotage och intrångsförsök. Begreppet kopplas också till spionage eller otillåtet handlande från främmande makt.

Detta ska inte förväxlas med terrorism/ våldsbejakande extremism som istället har som grund att bland annat injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller en befolkningsgrupp. Så är inte fallet vad gäller subversiv verksamhet.

7.3.5 Sjukdomar

Ett framtida förändrat klimat kommer att ställa högre krav på samhällets samlade förmåga att förhindra och hantera störningar⁶⁸. Infektionssjukdomar kan öka, då risken för ras och skred kan frilägga kemisk-toxiska deponier och sprida smittämnen som förorenar vattentäkter och badvatten⁶⁹. Ett varmare klimat med ökad nederbörd kan resultera i flera utbrott av vattenrelaterade sjukdomar⁷⁰.

7.3.5.1 Epidemi/pandemi

Bedömning: Sannolikheten för epidemi/pandemi är låg. Konsekvenserna är mycket allvarliga. Osäkerhetsfaktorn är låg.

En epidemi är en smittsam sjukdom med stor spridning inom ett begränsat geografiskt område, på en enskild ort, i ett enskilt område, i flera områden eller i en eller flera nationer. En pandemi är en världsomfattande smittsam sjukdom som sprider sig genom befolkningsgrupper över ett stort område, till exempel en kontinent, eller i hela världen. En epidemi/pandemi kan få stor påverkan på samhället som helhet när ett stort antal människor insjuknar. Hälso- och sjukvården samt den kommunala omsorgen kan utsättas för stor belastning under en längre tid. Ett stort antal arbetsplatser kan drabbas av personalbortfall som kan ge problem i många verksamheter. Stora delar av landet kan drabbas samtidigt, liksom stora delar av vår omvärld. Om nyckelpersoner som arbetar inom samhällsviktig verksamhet blir smittade kan det påverka verksamheten och samhället negativt. Det kan även bli brist på medicin och utrustning.

7.3.5.2 Epizooti och zoonos

Bedömning: Sannolikheten för Epizooti och Zoonos är hög med mycket allvarliga konsekvenser. Osäkerhetsfaktorn är medelhög.

⁶⁸ Energimyndigheten (2009). Energimyndighetens slutrapportering, Extrema väderhändelser och klimatförändringens effekter på energisystemet

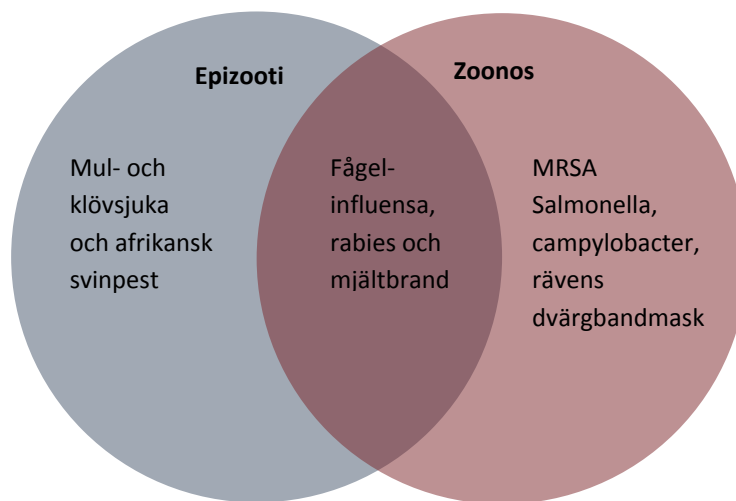
⁶⁹ FOI (2009). Att använda geografisk information vid väderkriser för att bistå sårbara grupper i ett förändrat klimat.

⁷⁰ FOI (2009). Att använda geografisk information vid väderkriser för att bistå sårbara grupper i ett förändrat klimat.

Epizooti är ett samlingsnamn för allmänfarliga djursjukdomar. Det är sjukdomar som kan utgöra ett hot mot människors eller djurs hälsa eller som kan medföra stora ekonomiska förluster för samhälle⁷¹. Exempel på epizootier är mul- och klövsjuka och afrikansk svinpest. Vid misstanke om epizooti finns lagstadgat i epizootilagen hur man ska agera och anmälan ska göras till en veterinär.

Zoonoser är sjukdomar eller smittämnen som på ett naturligt sätt kan smitta mellan djur och människor.⁷² MRSA⁷³ Salmonella, campylobacter och rävens dvärgbandmask är exempel på zoonoser.

Vissa epizootier är även zoonoser, till exempel fågelinfluensa, rabies och mjältbrand.

I ett förändrat klimat och med människor som reser allt mer finns en ökad risk för sjukdomar orsakade av bakterier, virus och parasiter⁷⁴. Allt fler transporterar och importerar sällskapsdjur som kan medföra sjukdomar som smittar mellan människor och djur och som ännu inte är etablerade i Sverige⁷⁵. Jordbruksverket har det övergripande ansvaret för djurhälsan och för att bekämpa smittsamma djursjukdomar⁷⁶. Vissa beslut i denna hantering kan delegeras till länsstyrelserna⁷⁷. Länsstyrelsen ansvarar för det förebyggande smittskyddet när det gäller djur i länet och samordnar bekämpningen av vissa allvarliga smittsamma sjukdomar.

I juli 2011 konstaterades mjältbrand i ett naturreservat/natura 2000-område i Örebro län. Ett intensivt arbete pågick för att begränsa och bekämpa mjältbrandssmittan i området vid Kvismarens naturreservat på Närkeslätten. Konsekvenserna var begränsade men ett tjugotal nötkreatur dog, åtgärder vidtogs

⁷¹ <https://www.sva.se/djurhalsa/epizootier>.

⁷² <https://www.sva.se/djurhalsa/zoonoser>.

⁷³ Förkortningen står för: MeticillinResistent Staphylococcus Aureus.

⁷⁴ MSB (2010). MSB:s statistik och analys olyckor och kriser 2009/2010 s.63.

⁷⁵ MSB (2010). MSB:s statistik och analys olyckor och kriser 2009/2010 s.63.

⁷⁶ Epizootilag (1999:657).

⁷⁷ Epizootilag (1999:657).

för att undvika att fler djur skulle bli smittade och området spärrades även av för allmänheten. Inga människor blev smittade.

Våren 2019 identifierades några fall av hästinfluensa i Örebro län. Hästinfluensa är en sjukdom som periodvis orsakar stora problem för hästnäringen. Det förekommer utbrott i delar av Europa med ojämna intervall, men den finns alltid i omlopp. Våren 2019 konstaterades att hästar som kommit från Irland och eller Nordirland till Sverige har haft hästinfluensa när de kommit fram.⁷⁸

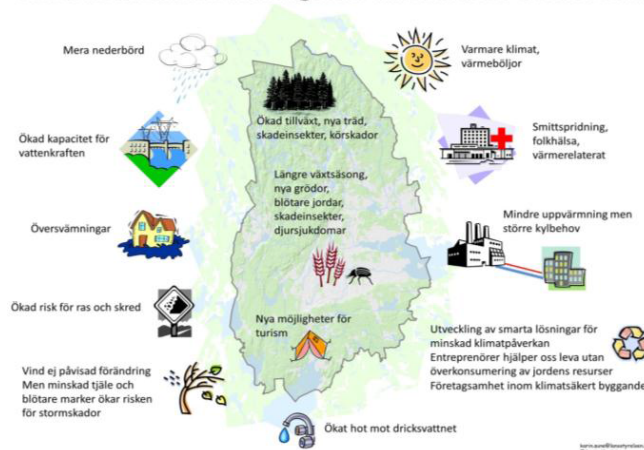
7.4 Klimatförändringar

Klimatförändringarna kan komma att förstärka de hot och risker som vi står inför idag då det medför ökad frekvens och risk för extrema väderhändelser och naturolyckor. Klimatförändringarna kan också öka risken för störningar i länets samhällsviktiga verksamheter. För

Örebro län beräknas årsmedeltemperaturen öka med knappt tre grader till slutet av seklet, ett årsmedelvärde med 18 dagar i följd med dygnstemperatur över 20 grader, vegetationsperioden öka med 40–75 dagar och årsmedel-nederbörden öka med 15-20 procent i jämförelse med perioden 1961-1990.⁷⁹

Generellt är det risken för ras, skred, översvämningar samt förändringar för vissa näringar som påverkar Hallsbergs kommun vad gäller klimatpåverkan. Ras och skred kan uppkomma genom att marken undermineras p.g.a. erosion, vanligen i anslutning till sjöar och vattendrag. Den andra betydande faktorn är markens beskaffenhet, där det övre jordlagret kan glida på ett lösare lerlager ett stycke ner i marken. I kombination med markens lutning kan det utgöra större eller mindre risker. En GIS-analys över potentiella ras- och skredområden som genomfördes av länsstyrelsen i Örebro län 2013 visar för Hallsbergs kommun del förhållandevis få risker för ras men däremot flera skredriskområden. Områden med förhöjda risker för ras och skred ligger bl. a längs med E20 från Vretstorp i nordöstlig riktning samt längs med Hjortkvarnsån som flyter genom Hjortkvarns tätort. Även längs med mindre vattendrag runt om i kommunen, exempelvis de som ligger söder om järnvägsspåren i Hallsbergs tätort, finns risker för ras och skred.⁸⁰

Vad kan klimatförändringarna innebära för Örebro län?

⁷⁸http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/sjukdomarochsmittskydd/smittsamma_djursjukdomar/hastinfluensa.4.2cae75f91693c3cf653deb6c.html

⁷⁹ SMHI (2015). Klimatologi nr 18. Framtidsklimat i Örebro län – enligt RCP-scenarier.

⁸⁰ Hallsbergs kommun (2016). Översiktsplan för Hallsbergs kommun, s. 43.

Utvecklingen av Hallsbergs tätort har medfört att tidigare naturmarker som åkerjord och skog har omvandlats och bebyggt. En ändrad markanvändning med ökad andel hårdgjorda ytor och ändrad fastighetsstruktur bidrar till att öka översvämningsriskerna, då naturliga vattenvägar skärs av eller kulverteras.⁸¹

7.5 Informationspåverkan

Informationspåverkan, eller kognitiva påverkansaktiviteter genomförs i syfte att påverka målgruppers uppfattningar, beteenden och beslutsfattande. Vilseledning, desinformation och propaganda i informationsmiljön är exempel på informationspåverkan. Informationspåverkan genomförs både enskilt och som en del i en större påverkansoperation. Sammantaget utgör allt detta ett hot mot demokratin.

Syftet med otillåten informationspåverkan är:

- Att undergräva förtroende för demokratin och samhällets funktionalitet
- Att underminera sammanhållningen inom ett land
- Att påverka valresultatet till främmande makts fördel
- Att påverka politiker och tjänstemän

Målet är att skada vår försvarsvilja och fysiska och mentala motståndskraft.

7.6 Säkerhetspolitiska läget

Den försvarspolitiska inriktningen för perioden 2016-2020 utgår från den förändrade säkerhetspolitiska situationen i Europa. Försvaret går från ett insatsförsvar till ett försvar med tydligare inriktning mot ett nationellt försvar. Den försämrade säkerhetspolitiska situationen innebär förändrade krav på den svenska försvarsförmågan. I propositionen Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016-2020 redovisar regeringen en inriktning för att stärka den svenska försvarsförmågan och öka den operativa förmågan i krigsförbanden.⁸²

Försvarsberedningen lämnade sin slutrapport 14 maj 2019. I den framgår följande. Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Det kan inte heller uteslutas att militära maktmedel eller hot om sådana kan komma att användas mot Sverige. Sverige blir oundvikligen påverkat om en säkerhetspolitisk kris eller väpnad konflikt uppstår i vårt närområde. Totalförsvaret ska utformas och dimensioneras för att kunna möta väpnat angrepp mot Sverige inklusive krigshandlingar på svenskt territorium. Ett beslutsamt och uthålligt motstånd ska uppbådas. Genom att tydliggöra att ett angrepp mot Sverige medför höga kostnader för en angripare, är totalförsvaret tillsammans med politiska, diplomatiska och ekonomiska medel och andra säkerhetspolitiska instrument krigsavhållande för den som skulle vilja angripa Sverige eller utöva påtryckningar med militära maktmedel. Totalförsvaret måste därför ytterst ha en trovärdig krigföringsförmåga med ett militärt och civilt försvar. Det uppnås genom att

⁸¹ Hallsbergs kommun (2016). Översiktsplan för Hallsbergs kommun, s. 43.

⁸² Proposition 2014/15:109. Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016-2020.

totalförsvaret har en sådan styrka, sammansättning, ledning, beredskap och uthållighet att det avhåller från försök att anfälla, besätta eller på annat sätt utnyttja vårt land. Ett starkt svenskt totalförsvaret med både motståndskraft och värnkraft är krigsavhållande och därmed förebyggande och ytterst fredsbevarande.⁸³

Regeringen delar Försvarsberedningens bedömning att planeringen för det civila försvaret bör genomföras med utgångspunkt i en helhetssyn där hotskalan omfattar såväl fredstida krissituationer som höjd beredskap. Helhetssynen gäller också vilka aktörer som bör delta i planeringen. Planeringen bör därför ske i samverkan mellan statliga myndigheter, kommuner, landsting, frivilligorganisationer och näringslivet.

Årsrapporterna från Militära underrättelse- och säkerhetstjänst, MUST,⁸⁴ Försvarets radioanstalt, FRA⁸⁵ och Säkerhetspolisen, SÄPO,⁸⁶ beskriver att underrättelseverksamheten i Sverige intensifierats under de senaste åren.

Enligt den nationella säkerhetsstrategin är samhällets säkerhet, totalförsvaret och krisberedskap allas angelägenhet.⁸⁷

7.7 Inträffade händelser den senaste mandatperioden

Här listas den senaste mandatperiodens inträffade händelser. De händelser som listas är de som kan betraktas som händelser utöver det vanliga och som kan ha krävt insatser från krisgrupper eller krisledningsnämnden.

Den 5 september föll stora mängder regn i norra Götaland och södra Svealand. Det var ett så kallat hundraårsregn. De stora regnmängderna ledde till omfattande översvämningar bland annat i tätorten Hallsberg. Många bostadshus fick evakueras, skolor hölls stängda och det blev störningar i tågtrafiken, vägar, ledningsnät och avloppsreningsverk. Krisledningsorganisationen aktiverades.

Den 6 mars 2017 inträffade ett ungdomsupplopp i Hallsbergs tätort. Det råder delade meningar om vad som orsakade upploppet så det får stå osagt i detta dokument. 11 personer anhölls som misstänkta för våldsamt upplopp, av polis. Händelseutvecklingen ledde till stenkastning mot polis, människor och skolbyggnader. Kommunen (skola och socialtjänst) och Sydnärkes utbildningsförbund samverkade med polisen. Kommunen genomförde kartläggning av ungdomarna som också drogtestades.

Den 2 april 2018 skadades överföringsledningen mellan vattenverket i Blacksta och reservoaren i Tarsta. Skadan inträffade i samband med att den nya riksvägen byggs

⁸³ DS 2019:8. Värnkraft – Inriktningen av säkerhetspolitiken och utformningen av det militära försvaret 2021-2025. Sammanfattningsutgåva.

⁸⁴ Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (2017). Årsöversikt 2017.

⁸⁵ Försvarets radioanstalt (2017). Årsrapport 2017.

⁸⁶ Säkerhetspolisen (2017). Årsboken 2017.

⁸⁷ Regeringskansliet, Statsrådsberedningen (2017). Nationell säkerhetsstrategi.

av NCC på uppdrag av Trafikverket. Ledningen försörjer orterna Pålsboda, Sköllersta och Svennevad med dricksvatten. Entreprenören Skanska fick lägga om ledningen akut, ett arbete som var planerat att genomföras vid ett senare tillfälle. Arbetet försvårades eftersom befintliga ledningar är tillverkade av material som innehåller asbest. Arbetet med inkoppling av nytt vattenledningsrör under nya riksvägen skedde den 2 maj med mycket gott resultat. Försiktighetsåtgärder beslutades med rekommendation om kokning av dricksvattnet innan förtäring. Av de dricksvattenprover som togs i samband med omläggningen blev samtliga godkända. Kommunens krisgrupp organiserades och en tillfällig reparation genomfördes under de närmsta dygnen.

Sommaren 2018 var onormalt varm onormalt länge med uteblivet regn. Hallsbergs kommun klarade sig relativt bra vad avser vatten och bete för djur. Räddningstjänsten hanterade ett 60-tal mindre skogs- och gräsbränder i Hallsbergs kommun under sommaren. FRG - Hallsberg (Frivilliga ResursGruppen inom Civilförsvarsförbundet, område Hallsberg) lånade ut resurser i form av personal från Hallsberg till olika bränder i Sverige.

Den 15 juni 2018 uppstod en brand i Fortum Waste Solution. Branden uppstår rent geografiskt i Kumla kommun. Röken sprider sig dock in på Hallsbergs kommuns geografiska område, i riktning mot Sköllersta. VMA sänds ut. Hallsbergs kommun samverkar med Kumla kommun om likalydande kommunikationstexter på Kumla och Hallsbergs kommuns hemsidor.

Den 17 februari 2019 kör en buss med ungdomar i diket i Hjortkvarn. Ingen olycka med omkomna passagerare utan endast lindriga fysiska skador. Kommunen behövde inte sättas i stabsläge då skadorna var lindriga och ungdomarna i bussen hämtades snabbt upp av ersättningsbuss. Bussen var på väg från Norrköping till Sälen. Efter olyckan kördes ungdomarna tillbaka till Norrköping. Hallsbergs kommun kontaktades av länsstyrelsens TIB för information om händelsen. Inga åtgärder från kommunens sida behövde vidtas.

Den 30 maj 2019 var det åter en brand i Fortum Waste Solution. Branden uppstår rent geografiskt i Kumla kommun. Röken sprider sig dock in på Hallsbergs kommuns geografiska område, i riktning mot Sköllersta. VMA sänds ut. Inga åtgärder från kommunen behövde vidtas.

7.8 Riskvärdering

Sannolikhet

5 nivåer

Mycket hög sannolikhet (1 gång per år)

Hög sannolikhet (1 gång per 10 år)

Medelhög sannolikhet (1 gång per 50 år)

Låg sannolikhet (1 gång per 100 år)

Mycket låg sannolikhet (1 gång per 1 000 år)

Konsekvens

Utgångspunkter för konsekvensbedömningen är

- befolkningens liv och hälsa
- samhällets funktionalitet
- grundläggande värden som rättssäkerhet och demokrati
- skador på egendom och miljö.

Konsekvens människa/befolkningens liv och hälsa

(Drabbade istället för skadade)

Katastrofala: 25–29 döda och/eller 25–99 drabbade

Mycket allvarliga: 10 döda och/eller 25 drabbade

Allvarliga: 5 döda och/eller 15 drabbade

Betydande: 1 döda och/eller 10 drabbade

Begränsade: 0 döda och/eller 5 drabbade

Konsekvens samhällets funktionalitet

Samhällets funktionalitet är det som samhällsviktig verksamhet producerar.

Konsekvenser som påverkar samhällets funktionalitet är en händelse där ett eller flera av nedanstående kriterier är uppfyllda eller kommer uppfyllas om händelsen pågår under en längre tid.

Händelsen innebär:

- störningar på ett helt samhällsfunktionsområde
- flera olika samhällsfunktioner
- påverkar möjligheten för befolkningen att genomföra sina vardagsrutiner
- säkerställa förutsättningar för liv och hälsa

Katastrofala: Övervägande del av befolkningen

Mycket allvarliga: Mer än hälften av befolkningen

Allvarliga: Påverkar upp till hälften av befolkningen

Betydande: En liten del av befolkningen

Begränsade: En mycket liten del av befolkningen

Konsekvens grundläggande värden och principer

Katastrofala: anarki, statskupp, terroraktioner.

Mycket allvarliga: civil olydnad, upplopp, grov vandalism, sabotage, organiserad brottslighet.

Allvarliga: gängkriminalitet, hatbrott, aktioner och konflikter med personskador, konkreta hot mot demokratin.

Betydande: kränkande skrivelser i media, störande av politiska sammanträden.

Begränsade: förtal, missnöjesyttringar i medier.

Konsekvens ekonomi/miljö/skador på egendom och miljö

Katastrofala: >50 miljoner SEK
 Mycket allvarliga: 10–50 miljoner SEK
 Allvarliga: 1 – 10 miljoner SEK
 Betydande: 100 000 – 1 miljon SEK
 Begränsade: <100 000 SEK

7.9 Riskmatris med osäkerhetsbedömning

Nedan visas matrisen som används vid värderingen av olika risker/ typhändelser. Typhändelserna identifieras med en siffra som markeras in i matrisen. (MSB:s förklaring, motivering till bedömningen)

Hög: Det finns ytterst lite statistik, data och erfarenhet att stödja sig på i frågan och möjligheten för fel är överhängande. Alternativt att experter är oeniga.

Medel: Det finns tillgång till viss statistik och data. Experter anser att bedömningen som är gjord är den rimligaste, men det finns ett klart utrymme för att den skulle vara felaktig.

Låg: Stor erfarenhet, god tillgång på statistik och datakällor talar för bedömningen. Det finns ändå möjlighet att bedömningen är felaktig, men det är inte troligt. Experter är eniga om att bedömningen är korrekt.

Matris 1: Riskvärdering med osäkerhetsmarkering

Mycket hög sannolikhet (1gång/år)			1, 29		
Hög sannolikhet (1gång/10 år)		9, 16	2, 12	5, 6, 14, 19, 32	
Medelhög sannolikhet (1 gång/50 år)		3, 4, 20, 26	8, 13, 21, 24, 28, 30	11, 15, 22, 23, 25, 27	
Låg sannolikhet (1 gång/100 år)	7	17		31	10 rödmarkerad
Mycket låg sannolikhet (1gång/1 000 år)					18
	Begränsade	Betydande	Allvarliga	Mycket allvarliga	Katastrofala

Röd färg= Hög osäkerhetsfaktor

Blå färg = medelhög osäkerhetsfaktor

Svart färg = låg osäkerhetsfaktor

Naturolyckor och extrema väderhändelser

- 1 Värmebölja
- 2 Torka och vattenbrist
- 3 Storm
- 4 Snöoväder
- 5 Översvämning
- 6 Skyfall
- 7 Ras och skred
- 8 Skogsbrand
- 9 Åska
- 10 Solstorm

Andra olyckor

- 11 Olyckor i anläggningar med hantering av farliga ämnen
- 12 Farligt gods
- 13 Allvarlig händelse i publikt område
- 14 Stor trafikolycka (tåg/väg/flyg/båt)
- 15 Brand i särskilda objekt
- 16 Händelse på annan plats med stora konsekvenser för kommunen
- 17 Dammbrott
- 18 Kärnteknisk olycka

Teknisk infrastruktur och försörjningssystem

- 19 Störningar i dricksvattenförsörjningen och avloppssystem
- 20 Störningar i livsmedelsförsörjningen
- 21 Störningar i finansiella system
- 22 Störningar i elförsörjningen
- 23 Störningar i elektroniska kommunikationer
- 24 Störningar i värmeförsörjningen
- 25 Störningar i drivmedelsförsörjningen
- 26 Störningar i transporter

Antagonistiska hot och social oro

- 27 Hot och pågående dödligt våld
- 28 Terror/våldsbejakande extremism
- 29 Social oro
- 30 Subversiv verksamhet

Sjukdomar

- 31 Epidemi/pandemi
- 32 Epizooti och zoonos

8 Översikt över identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område

Riskmatrisen visar att de flesta typhändelser hamnar inom fälten för medelhög och hög sannolikhet med allvarliga eller mycket allvarliga konsekvenser. De flesta osäkerhetsfaktorerna är låga inom dessa områden.

De största sårbarheterna ligger i

- naturolyckor och extrema väderhändelser
- teknisk infrastruktur och försörjningssystem
- antagonistiska hot och social oro

Naturolyckor och extrema väderhändelser är typfall som kan ses som orsak till störningar i samhället. I detta fall finns ingen mänsklig hand som utövar påverkan på den tekniska infrastrukturen och försörjningssystemen. När det gäller naturolyckor och extrema väderhändelser är den största sårbarheten ofta brist på förvarning (när händer det?), tidsutdräkt (hur länge varar det?) och oplanerade/oförutsägbara konsekvenser (vilka blir konsekvenserna?).

Arbete för att säkra upp teknisk infrastruktur och försörjningssystem så att motståndskraft mot olika typer av händelser kan skapas, vare sig det är väder, sabotage eller olyckor som är orsak, behöver göras. Störningar i teknisk infrastruktur och försörjningssystem påverkar hela samhället. Den infrastruktur och de system som används inom Hallsbergs kommun geografiska område kommer att granskas i särskild ordning i syfte att bygga bort sårbarheter.

Antagonistiska hot och social oro är något som Hallsbergs kommun varit förskonad från i någon större omfattning. Inom kommunens verksamhet behövs dock en medvetenhet om att det är något som kan hända här också. Detta är särskilt viktigt för skolans del då det förekommer s.k. skolskjutningar och annat dödligt våld i skolor även i Sverige. Vad avser antagonistiska hot och sociala risker behöver kommunen utveckla förmåga att tolka signaler, förmedla signaler till relevanta aktörer, skapa former för att reagera, agera och stävja.

En annan typ av händelser är stora olyckor och bränder. Dessa händelser orsakar konsekvenser för individer, materiella skador samt skador/förtroendeskada på samhällets trygghet och funktionalitet. Stora olyckor och bränder samt explosioner e dyl. är framförallt "blåljusverksamhet". Kommunen behöver utvecklas för att kunna ta hand om det kommunikations- och informationsflöde som oftast krävs efter dylika händelser. Kommunen behöver också utvecklas när det gäller stöd till omfattande utrymningar.

Vad avser olyckor och bränder behöver samverkansstrukturer byggas upp och övas mellan kommunen och blåljusverksamheten.

På ett generellt plan är kommunen inte starkare än den svagaste länken, den som orsakar sårbarhet för att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet och nå målen, för att kunna:

- Värna människors liv och hälsa
- Värna samhällets funktionalitet
- Värna förmågan att upprätthålla grundläggande värden såsom demokrati, rättssäkerhet samt mänskliga fri- och rättigheter
- Värna miljö och ekonomiska värden
- Värna nationell suveränitet

Det övergripande målet för arbetet med krisberedskap under perioden 2019-2022 i Hallsbergs kommun, är att utveckla förmåga, att vid extraordinära händelser och vid höjd beredskap, upprätthålla samhällsviktiga verksamheter, ha hög ledningskapacitet, säkra system och tillräckliga resurser, på kort och lång sikt, i samverkan med andra.⁸⁸

⁸⁸ Det här målet ligger som ett förslag till Kommunfullmäktige i Hallsbergs kommun i dokumentet ”Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap 2019-2022 och civilt försvar 2018-2020”. Hög ledningskapacitet kan sägas motsvara krigsduglighet (KDU) 5. Det innebär minst 95 procent personaluppfyllnad. Personal är utbildad och samövad. Det finns kompletta lokaler och stödsystem som är driftsatta och robusta. Styrdokument är kompletta, detaljerade och aktuella.

9 Källförteckning

Svensk författningssamling

Epizootilag (1999:657).

Förordning (2011:931) om planering för prioritering av samhällsviktiga elanvändare

Kommunallagen (2017:725)

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Lagen (SFS 1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,

Lag (2006:263) om transport av farligt gods

MSBFS (2015:5) Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrift om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser.

Offentlighets och sekretesslagen (2009:400)

Säkerhetsskyddslagen (2018:585)

Rapporter och dokument från myndigheter, kommuner och landsting m fl.

Affärsverket Svenska kraftnät, (2016). Dammsäkerhetsutvecklingen i Sverige. En rapport från Affärsverket svenska kraftnät, 2016/2236, 2016-12-21.

BRÅ. (2009). Grövre våld i skolan 2009:6. BRÅ.

DS 2019:8. Värnkraft – Inriktningen av säkerhetspolitiken och utformningen av det militära försvaret 2021-2025. Sammanfattningsutgåva.

Energikontor sydost. (2006). Ökad energiberedskap – åtgärder på elanvändarsidan. Energikontor sydost.

Energimyndigheten. (2009). Extrema väderhändelser och klimatförändringens effekter på energisystemet. Energimyndigheten.

FOI. (2009). Att använda geografisk information vid väderkriser för att bistå sårbara grupper i ett förändrat klimat. FOI.

Försvarets radioanstalt 2017. Årsrapport 2017

Hallsbergs kommun (2010). Fördjupning av Hallsbergs Översiktsplan 2010–2020 Hallsberg.

Hallsbergs kommun (2016). Översiktsplan för Hallsbergs kommun, antagen KF 2016-11-28.

Jordbruksverket (2012). Vässa växtskyddet för framtidens klimat. Jordbruksverket. Rapport 2012:10

KBM (2008). Kommunernas tekniska försörjning har inte tillräcklig robusthet för att klara allvarliga kriser. KBM.

KBM (2010). Faller en – faller då alla? KBM.

Livsmedelsverket (2011). Livsmedelsförsörjning i ett krisperspektiv. Livsmedelsverket.

Länsstyrelsen i Örebro Län. (2011). Värmeböljor i Örebro län. Publ.nr 2011:13

Länsstyrelsen i Örebro Län. (2011). Översvämningar i Örebro län. Publ. nr 2011:18

Länsstyrelsen i Örebro län (2012) Stormar i Örebro län. Publ.nr 2012:7

Länsstyrelsen i Örebro län (2017) Kontinuitetshantering - vägledning för samhällsviktiga verksamheter. Publikationsnummer 2017:14.

Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten 2017, Årsöversikt 2017

MSB (2009). Transport av farligt gods – väg och järnväg 2009–2010. MSB.

MSB (2010). MSB:s statistik och analys, Olyckor och kriser 2009/2010. MSB.

MSB (2010). Redovisning av regeringsuppdrag att analysera och utvärdera hur krisberedskapen fungerat under perioder med stora snömängder vintern 2010. Stockholm: MSB.

MSB (2011). Ett första steg mot en nationell riskbedömning, MSB.

MSB (2011). Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjning av dricksvatten, livsmedel och värme. MSB.

MSB (2012). Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap. MSB.

MSB (2012). Risker, förmågor och sårbarheter 2012. MSB.

MSB (2013). Handlingsplan för samhällsviktig verksamhet. Publ. nr: MSB 597-december 2013.

MSB (2014). Vägledning för samhällsviktig verksamhet. Publ.nr: MSB620 - januari 2014 ISBN: 978-91-7383-392-9.

MSB (2018) Vägledning – samverkan vid pågående dödligt våld i publik miljö.

MSB (2019). Faktablad 1318: Extrema solstormar - Konsekvenser för samhällsviktig verksamhet, januari 2019

Nerikes Allehanda 25 juni 2015. Sammanställning av Nyhetsbyrån Siren.

Nerikes Brandkår (2012). Utryckningsstatistik 2001–2012. Nerikes brandkår.

Olsson, J., & Josefsson, W (2015). Skyfallsuppdraget - ett regeringsuppdrag till SMHI. Norrköping: SMHI.

Regeringskansliet, Statsrådsberedningen (2017). Nationell säkerhetsstrategi.

Regionförbundet (2011). Regional översiktlig planering, Rumsligt perspektiv på utvecklingsstrategi för Örebroregionen. Regionförbundet.

Regionförbundet (2011). Regional översiktlig planering, Rumsligt perspektiv på utvecklingsstrategi för Örebroregionen. Regionförbundet.

Revisionsrapport 2008, Granskning av säkerhetsarbete Örebro läns landsting/USÖ.

Räddningsverket (2004). Riskhantering i översiktsplaner – En vägledning för kommuner och länsstyrelser. R16-264, Räddningsverket.

Räddningsverket (2006). Kartläggning av farligt gods transporter september 2006. Räddningsverket.

Socialstyrelsen (2015) Socialstyrelsens risk- och sårbarhetsanalys 2015 Artikelnummer 2015-11-4.

SOU 2007:60. Klimat- och sårbarhetsutredningen.

Statens energimyndighet (2015) Risk- och sårbarhetsanalys över energiförsörjningen i Sverige år 2015, ER 2015:22.

Strålsäkerhetsmyndigheten. (2010). Risk- och sårbarhetsanalys 2010. Strålsäkerhetsmyndigheten.

Säkerhetspolisen 2017, Årsboken 2017.

Vredin Johansson, M. och Forslund, J., 2009, Klimatanpassning i Sverige, Samhällsekonomiska värderingar av hälsoeffekter, Specialstudier nr 20, Konjunkturinstitutet.

SMHI. (2010). Åska i Sverige 2002–2009 Meteorologi 141, 2010. SMHI.

SMHI (2015). Klimatologi nr 18. Framtidsklimat i Örebro län – enligt RCP-scenarier.

Svevia. (2011). På väg nr 4.

Internetkällor

<https://www.lansstyrelsen.se/orebro/lantbruk-och-landsbygd/miljo/vatten/vattenverksamhet/dammar-och-vattenkraftverk.html>

<http://www.energimyndigheten.se/trygg-energiforsorjning/el/eleffektbrist/styrel/>

[https://www.msb.se/sv/Insats--beredskap/Totalforsvar/.](https://www.msb.se/sv/Insats--beredskap/Totalforsvar/)

[https://www.regeringen.se/regeringens-politik/forsvar/civilt-forsvar/.](https://www.regeringen.se/regeringens-politik/forsvar/civilt-forsvar/)

<https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat>.

<https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Klimat-och-luft/Klimat/>

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/naturolyckor-och-klimat/solstormar/>

[https://www.regeringen.se/artiklar/2015/05/indelning-och-uppgifter-i-kommuner-och-landsting/.](https://www.regeringen.se/artiklar/2015/05/indelning-och-uppgifter-i-kommuner-och-landsting/)

<https://www.msb.se/sv/Om-MSB/Nyheter-och-press/Nyheter/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2015/Nya-regler-om-atgarder-for-att-forebygga-och-begransa-foljderna-av-allvarliga-kemikalieolyckor/>.

<https://www.sva.se/djurhalsa/epizootier>.

<https://www.sva.se/djurhalsa/zoonoser>.

<http://www.jordbruksverket.se/formedier/nyheter/nyheter2011/bekampningav-mjaltbrandpagar.5.6920cb9813122f26a5e80001864.html>.

MSB (2014). Bränder under vintermånaderna december till mars. Hämtat från msb.se: <http://ida.msb.se/ida2#page=a0008>.

Regeringen.se (04 06 2014). <http://www.regeringen.se/sb/d/1906/a/152464>. Hämtat från regeringen.se: www.regeringen.se

Regeringen.se (28 05 2015). Regeringen.se. Hämtat från <http://www.regeringen.se/sb/d/505/a/3038>: www.regeringen.se.

SCB, statistikdatabasen, dat 2019-04-04.

SMHI (2018) Vanliga frågor och svar om torka och vattenbrist. Hämtad: <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/hydrologi/vanliga-fragor-och-svar-om-vattenbrist-1.122762>.

SMHI (2010). Klimatdata vintersäsongen 2009–2010 i siffror. Hämtat från smhi.se: <http://www.smhi.se/klimatdata/vintersasongen-2009-2010-i-siffror-1.9643>.

SMHI. (2012). SMHI.se klimatanpassningsportalen. Hämtat från Klimatanpassningsportalen: <http://www.smhi.se/klimatanpassningsportalen/sapaverkassamhallet/paverkanssektorer/telekommunikation-1.5914>.

SMHI. (u.d.). SMHI extremt väder. Hämtat från smhi.se: <http://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/extremt-vader-1.5779>.

Statens haverikommission. (2007). Rapport RO 2007:1 olycka med långfärdsbuss (...). Stockholm: SHK.

SVT. (2011). SVT Rapport 2011 Supercell med åska drabbade Örebro. Hämtat från svt.se: http://svt.se/2.22620/1.2448270/supercell_med_aska_drabbade_orebro.

<https://vattenkraft.info/?page=21>

<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/sjukdomarochsmittskydd/smittsammadjursjukdomar/hastinfluensa.4.2cae75f91693c3cf653deb6c.html>

Årsredovisning 2018 Hallsbergs bostads AB

8

19/KS/120

Årsredovisning 2018 Hallsbergs bostads AB

Ärendebeskrivning

Hallsbergs bostads AB har inkommit med årsredovisning för år 2018.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisningen och bevilja ansvarsfrihet för styrelsen samt för de enskilda ledamöterna i densamma.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Maria Almquist
Kommunsekreterare

Bilagor

Årsredovisning 2018 Hallsbergs bostads AB

Årsredovisning

2018-01-01--2018-12-31

Hallsbergs bostads AB

Fastställelseintyg

Undertecknad verkställande direktör i Hallsbergs Bostads AB intygar att resultaträkningen och balansräkningen i årsredovisningen har fastställts på årsstämman den 22/5 2019. Årsstämman beslutade att godkänna styrelsens förslag till hur vinsten ska disponeras.

Lena Fagerlund

Verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelsen (Andreas Svahn, Torbjörn Appelqvist och Liselotte Öhlund) och verkställande direktören (Lena Fagerlund) för Hallsbergs bostads AB avger härmed årsredovisningen för verksamhetsåret 2018-01-01--2018-12-31. Föregående års siffror inom parentes.

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Under 2017 beslöt Hallsbergs kommun att ombilda Hallsbergs Fastigheter 1 AB till ett bostadsbolag med namnändring till Hallsbergs bostads AB. Bostadsbolaget startade sin verksamhet första april 2018 då samtliga fastigheter av bostadskaraktär inklusive omsorgsboenden övergick från kommunens ägande till bolagets. Syftet med bolagets verksamhet är att vara en affärsmässig aktör för bostadsförsörjning genom att förvalta, underhålla, förvärva, exploatera, bygga och försälja mark och byggnader inom Hallsbergs kommun. Fastigheterna ska vara attraktiva och prisvärda samt främja lokalförsörjningen i kommunen.

Bolaget ska

- Huvudsakligen äga och förvalta fastigheter i vilka lägenheter upplåts med hyresrätt.
- Medverka till att utveckla Hallsbergs kommun genom att erbjuda bra bostäder och livsmiljöer.
- Ta ansvar och verka för att en rimlig mängd hyresrätter finns inom Hallsbergs kommun, med en balanserad geografisk spridning och väl anpassat till efterfrågan och demografisk utveckling.
- Motverka segregation och främja gemenskap och trygghet i de olika bostadsområdena.
- Verka för att kunna erbjuda hyresbostäder till olika målgrupper.
- Fördelningen av lägenheter ska följa likabehandlingsprincipen i kommunallagen och en aktuell bostadskö ska finnas som grund för fördelning av lägenheter.
- Utveckla och aktivt arbeta med fastighetsbeståndet, innefattande att sälja av lämpliga delar för att skapa möjligheter att investera och reinvestera i övriga delar av beståndet.
- Fastighetsbeståndet ska ha en god och väl sammansatt åldersbalans.
- Vara en aktiv part i Hallsbergs kommun i syfte att öka kvaliteten på marknaden.

Bolaget kan äga och förvalta industrilokaler och andra kommersiella lokaler som upplåts med hyresrätt till näringsidkare. Miljöarbetet ska bedrivas med långsiktigt hållbarhets perspektiv och aktivt följa utvecklingen på miljöområdet.

Bolaget är ett allmännyttigt kommunalt bostadsaktiebolag och anslutet till SABO, Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag.

Ägarstruktur

Bolaget ägs av Hallsbergs kommun. Kommunen äger samtliga aktier.

Personal

Företaget har inga anställda. VD-uppdraget ingår i kommundirektörens tjänst. Drift och förvaltning av fastigheter samt övrig administration sköts på uppdrag av Hallsbergs kommun. Hantering av bostadskö sköts av Hallsbergs bostadsstiftelse, Hallbo.

Väsentliga händelser under och efter verksamhetsåret

Fastigheter köptes av Hallsbergs kommun och bolaget startade sin verksamhet.

Initialt upprättades rutiner och system utvecklades för att svara upp mot bolagets behov. Efter genomförd upphandling har byggandet av två punkthus med totalt 48 lägenheter påbörjats. Husen är belägna på norr och är granne med en nybyggd förskola. Lägenheterna beräknas var klara för inflyttning våren 2020.

Kommunfullmäktige fattade beslut om ett nytt ägardirektiv under året.

Resultat

Rörelseresultatet för 2018 uppgick till 509 404 kr (-13 981 kr). Finansnettot uppgick -845 159 kr (0 kr), vilket ger ett resultat efter finansiella poster på -335 755 kr (-13 981 kr).

Finansiell ställning

De likvida medlen uppgick till 21 131 012 kr (34 744 kr) vid årets slut.

Flerårsöversikt, tkr

	2018	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	16 339 822	0	0	0	0
Rörelseresultat	509 404	-13 981	-10 900	-6 000	-14 650
Resultat efter finansiella poster	-335 755	-13 981	-10 900	-6 011	-14 595
Likvida medel	21 131 012	34 744	49 725	53 985	51 383
Soliditet, procent	4%	72%	79%	83%	76%

Investeringar

Nybyggnation i Kv Lien pågår. Två punkthus om 48 st lägenheter, inflyttningsklart kvartal 2, 2020

Resultatdisposition

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel:

Överkursfond		9 900 000
Balanserat resultat	-	24 881
Årets resultat	-	335 755
kronor		9 539 364

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att

i ny räkning överförs		9 539 364
kronor		9 539 364

R

Resultaträkning

Belopp i kr

	Not	2018	2017
Nettoomsättning	2	16 339 822	-
		16 339 822	-
<i>Rörelsekostnader:</i>			
Övriga externa kostnader	3	-11 267 742	-13 981
Avskrivningar	4	-4 562 677	-
Summa rörelsekostnader		-15 830 418	-13 981
Rörelseresultat		509 404	-13 981
<i>Finansiella poster:</i>			
Övriga ränteintäkter		-	-
Räntekostnader och likn resultatposter	5	-845 159	-
Summa finansiella poster		-845 159	-
Resultat efter finansiella poster		-335 755	-13 981
<i>Skatter:</i>			
Skatt på årets resultat		-	-
Årets resultat		-335 755	-13 981

kr

Balansräkning

Belopp i kr

	Not	2018	2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader	6	204 494 852	
Pågående nyanläggningar	7	3 391 809	
Summa anläggningstillgångar		207 886 661	
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Fordringar från koncernföretag		21 131 012	34 744
Summa kortfristiga fordringar		21 131 012	34 744
Summa omsättningstillgångar		229 017 673	34 744
SUMMA TILLGÅNGAR		229 017 673	34 744

Balansräkning

Belopp i kr

	Not	2018	2017
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		-100 000	-50 000
Summa bundet kapital		-100 000	-50 000
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		24 881	10 900
Överkursfond		-9 900 000	
Årets resultat		335 755	13 981
Summa fritt kapital		-9 539 364	24 881
Summa eget kapital		-9 639 364	-25 119
Långfristiga skulder			
Skuld till kreditinstitut	8	-214 535 535	-
Summa långfristiga skulder		-214 535 535	
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		-2 525 092	
Kortfristiga skulder		-259	
Upplupna kostnader, förutbetalda intäkter		-2 317 423	-9 625
Summa kortfristiga skulder		-4 842 774	-9 625
Summa skulder		-219 378 309	-9 625
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		-229 017 673	-34 744

Eget kapital

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital		
	Aktie-kapital	Över-kurs-fond	Övrigt fritt eget kapital	Summa eget kapital
Eget kapital				
2017-12-31	50 000		-24 881	25 119
Årets resultat			-335 755	-335 755
Nyemission	50 000	9 900 000		9 950 000
Eget kapital				
2018-12-31	100 000	9 900 000	-360 636	9 639 364

Kassaflödesanalys

Belopp i kr

	Not	2018	2017
Den löpande redovisningen			
Årets resultat		-335 755	-13 981
Justering för av- och nedskrivningar		4 562 676	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital			
		4 226 921	-13 981
Ökning (+) minskning (-) kortfristiga skulder		4 833 149	-1 000
Kassaflöde från den löpande redovisningen			
		9 060 070	-14 981
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar		-212 449 337	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten			
		-212 449 337	0
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån		214 535 535	0
Kvittningsemission		9 950 000	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			
		224 485 535	0
Årets kassaflöde			
		21 096 268	-14 981
Likvida medel från årets början		34 744	49 725
Likvida medel från årets slut		21 131 012	34 744

↑

Not 1 Tilläggsupplysningar

Värderingsprinciper

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 *Årsredovisning och koncernredovisning* (K3)

Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med förra året.

Intäkter

Hallsbergs bostads AB's intäkter består av bostadshyror. De faktureras månaden innan intäkter bokförs. Således finns det inga fordringar utan en kortfristig skuld.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår uppgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten.

Uppgifter för löpande reparationer och underhåll redovisas som kostnader.

I samband med fastighetsförvärv bedöms om fastigheten väntas ge upphov till framtida kostnader för rivning och återställande av platsen. I sådana fall görs en avsättning och anskaffningsvärdet ökas med samma belopp.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Avskrivningarna ingår i resultaträkningens poster rörelsekostnader, försäljningskostnader

och Administrationskostnader. Koncernens mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av. Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Följande avskrivningstider tillämpas

Hyresfastighet, befintliga

Platta, stomme	40 år
Fasad, yttertak, fönster	25 år
Ventilation, övrig bygg	15 år
Markanläggning	15 år
Övrig byggnation	10 år

Hyresfastigheter, nyproduktion

Stomme, grund	100 år
Stomkomplettering	100 år
Fasad	50 år
Yttertak	40 år
Fönster, dörrar	50 år
Ventilation, inkl styr	25 år
Hissar, ledningssystem	50 år
Värme, sanitet	25 år
EI	50 år
Övrig bygg	50 år

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader (upplupet anskaffningsvärde). Skiljer sig det redovisade beloppet som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentet effektivränta.

Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Kortfristiga leverantörsskulder redovisas till anskaffningsvärde.

Likvida medel

Moderföretaget har medel på koncernkonto hos koncernens finansbolag. Dessa klassificeras som fordran i balansräkningen och som likvida medel i kassaflödesanalysen.

Upplysningar om närstående

Hallsbergs kommun (2120001926)

Säte i Hallsberg

✍

RESULTATRÄKNING

Not 2: Verksamhetens intäkter

	2018	2017
Blockhyror	7 448 669	
Bostadshyror	8 681 439	
Garagehyror	209 715	
Summa	16 339 822	-

Not 3: Verksamhetens kostnader

Förvaltningskostnader	- 3 103 245	
Verksamhetskostnader	- 6 043 527	
Fastighetsskatt		
Övriga kostnader	- 2 120 969	- 13 981
Summa	- 11 267 741	- 13 981

Not:4 Avskrivningar

Planenliga avskrivningar på materiella anläggningstillgångar	- 4 562 677	
Nedskrivning		
Summa	- 4 562 677	-

Not:5 Finansiella kostnader

Räntekostnader långfristiga lån	- 690 061	
Räntekostnader, inkassoavgift	- 177	
Bankkostnader	- 5 331	
Borgensavgift	- 149 590	
Summa	- 845 159	-

R

BALANSRÄKNING

Not:6 Materiella anläggningstillgångar	2018	2017
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Ingående bokfört värde		-
Nyanskaffningar	209 057 527	
Försäljning mm		
Nedskrivning		
Årets avskrivningar	- 4 562 676	
Reavinst		-
Omklassificeringar		-
Summa	204 494 851	-
Not:7 Pågående anläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde		-
Under året nedlagda kostnader	3 391 810	
Under året genomförda omklassificeringar		
Summa	3 391 810	
Bokfört värde per fastighetskategori:		
Markreserv	4 615 535	
Hysesbostad	103 782 636	
Omsorgsbostäder	96 096 680	
Pågående byggnadsarbeten (0 år)	3 391 810	
Summa	207 886 661	-
Not:8 Fordringar hos koncernföretag		
Ingående anskaffningsvärde	34 744	
Tillkommande fordringar	21 096 268	
Amortering, avgående fordringar		
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden		
Summa	21 131 012	
Not:9 Långfristiga skulder		
Långfristiga lån	- 214 535 535	-
Övriga långfristiga skulder		-
Summa	- 214 535 535	-

Av långfristiga skulder förfaller 214 535 535 kr till betalning efter mer än fem år.

Hallsberg 2019-

Anderas Svahn

Torbjörn Appelqvist

Siv Lunander

Anders Lycketeg

Liselotte Öhlund

Lena Fagerlund
Verkställande
direktör

Min revisionsberättelse har angivits 2019- 05-29

Peter Söderman
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Hallsbergs bostads AB, org.nr 556875-3114

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Hallsbergs bostads AB för år 2018.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Hallsbergs bostads ABs finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Hallsbergs bostads AB.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Hallsbergs bostads AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av mitt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Hallsbergs bostads AB för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisornas ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Hallsbergs bostads AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisornas ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av mitt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornasansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Västerås den 29 maj 2019

Peter Söderman
Auktoriserad revisor

Taxa för kommunens arbete enligt lag
(2018:2088) om tobak och liknande produkter

9

19/KS/135

Taxa för kommunens arbete enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Ärendebeskrivning

Den 1 juli träder en ny tobakslag ikraft som kräver försäljningstillstånd för den som detaljhandlar med tobaksvaror och liknande produkter.

Kommunerna får ta ut avgift för sin handläggning och sin tillsyn enligt den nya lagen.

Övergångsregler säger att den som idag detaljhandlar med dessa produkter senast den 1 november måste ansöka om ett försäljningstillstånd hos kommunen. Föreslagen taxa lyder som följer:

Ansöknings- och prövningsavgifter

Ansökan permanent tillstånd: 7000kr

Väsentligt ändrade ägarförhållanden: 5000kr

Ansökan tillfälligt tillstånd: 2000kr

Ansökan om säsongstillstånd: 5000kr

Tillsynsavgifter

Årlig tillsynsavgift permanent tillstånd: 5000kr

Extra tillsynsavgift vid återbesök: 2000kr

Tillsynsavgift för institutioner per besök: 1500kr

Tillsynsavgift för elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare: 2000kr

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår till Kommunstyrelsen att Kommunfullmäktige beslutar anta föreslagen taxa i riktlinjerna.

Ärendet

Den 1 juli 2019 träder en ny tobakslag ikraft. Genom lagen upphävs tobakslagen(1993:581) och lagen(2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

Den nya lagen innebär bl.a. att den som detaljhandlar med tobaksvaror och liknande produkter ska ha tillstånd för detta.

I nu gällande tobakslag gäller att butikerna/försäljningsställena anmäler försäljning av tobaksvaror till kommunen utan någon prövning. Kommunerna har i nya lagen getts ansvaret att pröva ansökningar om tillstånd och att utöva tillsyn.

Med det nya ansvaret har också kommunen fått möjlighet att ta ut avgifter för sin handläggning och sin tillsyn. I förarbetena till lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter görs jämförelsen med reglerna och avgifterna som rör serveringstillstånd som kommunerna haft ansvar för sedan 1996.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund

Kommundirektör

Patrik Ehrenström Germer

Alkohol- och tobakshandläggare

Riktlinjer och taxa för kommunens arbete enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Kontakt

E-post: kommun@hallsberg.se

Telefon: 0582-68 53 04

**HALLSBERGS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1	Riktlinjer för kommunens ansvar enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter	3
1.1	Lagens syfte	3
2	Tillsyn.....	7
2.1	Kontrollköp.....	8
3	Avgifter	9
3.1	Ansökningsavgifter	9
3.2	Sammanställning Taxor	11

1 Riktlinjer för kommunens ansvar enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Den 1 juli 2019 träder en ny tobakslag i kraft. Genom lagen upphävs tobakslagen(1993:581) och lagen(2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

Den nya lagen innebär bland annat att den som säljer tobaksvaror och liknande produkter ska ha tillstånd för detta.

I nu gällande tobakslag gäller att butikerna anmäler försäljningen av tobaksprodukter till kommunen utan prövning av kommunen.

Enligt övergångsregler gäller att butiker som före lagens ikraftträdande anmält försäljning av tobaksvaror till kommunen, enligt nu gällande lag, får fortsätta att sälja tobaksvaror fram till 1 november 2019. Efter 1 november gäller att en ansökan måste komma in för fortsatt försäljning. Försäljningen får fortsätta enligt den förra lagstiftningen till dess att kommunen fattat beslut i ärendet.

Lagen om tobak och liknande produkter (SFS 2018:2088) innehåller bestämmelser om tobak, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, örtprodukter för rökning och om användningen av njutningsmedel som till användningssättet motsvarar rökning men som inte innehåller tobak.

I detta dokument berörs inte de delar i lagstiftningen som rör rökförbud.

Lagen ska inte tillämpas på produkter som är klassificerade som narkotika enligt narkotikastrafflagen (1968:64) eller som hälsofarliga varor enligt lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor.

Ifråga om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ska lagen inte tillämpas på läkemedel eller medicintekniska produkter som omfattas av läkemedelslagen (2015:315) eller lagen (1993:584) om medicintekniska produkter.

Ifråga om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare gäller även produktsäkerhetslagen (2004:451).

Förtydliganden:

Elektronisk cigarett: en produkt som kan användas för konsumtion av nikotinånga via ett munstycke, innehållandes en tank eller en patron.

Påfyllningsbehållare: behållare som innehåller vätska med nikotin och som kan användas för att fylla på en elektronisk cigarett.

Örtprodukter för rökning: produkter som är baserade på växter, örter eller frukter som inte innehåller tobak och som kan förbrukas via förbränning.

Detaljhandel: försäljning till konsumenter.

Part/handel: försäljning till detaljhandlare, inte till konsumenter.

Försäljningsställe: en viss lokal eller ett avgränsat utrymme för detaljhandel.

1.1 Lagens syfte

Den nya lagen är ett led i den strikta reglering som rör framför allt tobaksrökning enligt förarbeten till lagen (prop.2017/18:156). Rökningen har stadigt minskat och

regeringen vill se ett fortsatt minskat tobaksbruk där rökningen är starkt reducerad och inte längre ska utgöra ett stort folkhälsoproblem. Regeringen har också ställt sig bakom målet att nå ett rökfritt Sverige 2025. Regeringens avsikt med lagförslaget var att den nya lagen ska bidra till att uppnå de uppsatta tobakspolitiska målen.

Lagen ska syfta till att begränsa hälsorisker och olägenheter som kan kopplas till bruk av tobak och andra produkter som regleras i lagen, e-cigarett, örtprodukter för rökning och njutningsmedel som till användandet liknar rökning men som inte innehåller tobak. Som i lagen benämns som liknande produkter.

Regeringen vill enligt förarbetena avnormalisera rökningen, framförallt för att skydda barn och unga.

Allmänna krav

Kommunerna har givits ansvaret för att pröva ansökningar om tillstånd som en följd av att kommunerna under många år haft tillsynsansvaret gentemot detaljhandeln.

Genom lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter har regeringen givit kommunerna rätt att ta ut avgift för sin tillståndsprövning och för sin tillsyn (8 kap. 1-2§§). I förarbeten till lagen görs jämförelsen med reglerna och avgifterna som rör serveringstillstånd som kommunerna sedan 1996 ansvarat för.

Avgifterna kommunerna får ta ut ska täcka personalkostnader och OH-kostnader och följa självkostnadsprincipen i kommunallagen. Kostnaderna ska täcka alla delar i kommunernas prövning och tillsyn.

Idag har Hallsbergs kommun ansvaret för handläggningen i Sydnärkekommunerna Askersund, Hallsberg, Kumla, Lekeberg och Laxå som rör serveringstillstånd och tillsyn av detaljhandel av tobak.

Verksamheten har under alla år från starten 1995 varit självfinansierad genom kommunernas avgifter för handläggning och tillsyn i dessa delar.

Tillstånd enligt nya tobakslagen

Endast den som har tillstånd får bedriva detaljhandel eller partihandel med tobaksvaror.

Tillstånd krävs inte för detaljhandel- eller partihandlare som varken har säte eller fast driftställe (butik) för näringsverksamhet i Sverige.

Ett tillstånd kan gälla viss tid eller tills vidare. Om den som ansöker om tillstånd avser att bedriva detaljhandel från ett försäljningsställe (butik), ska tillståndet avse viss lokal.

Ett tillstånd får beviljas endast den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheter i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i den nya tobakslagen. En ansökan måste vara skriftlig. Tillstånd för detaljhandel meddelas av den kommun där försäljningsstället

(butik) är beläget. Om försäljningsställe saknas meddelas tillstånd av den kommun där företaget har sitt säte eller, om företaget saknar säte inom landet, av den kommun där företaget har ett fast driftställe/försäljningsställe.

Tillstånd för partihandel meddelas av den kommun där företaget har sitt säte eller, om företaget saknar säte inom landet, av den kommun där företaget har ett fast driftställe (t.ex. en företagsadress).

Kommunens prövningar

Vid prövning av en ansökan om tillstånd för detaljhandel med tobaksprodukter får kommunen inhämta yttrande från Polismyndigheten. Myndigheten ska yttra sig om sökandens allmänna lämplighet för verksamheten och ska i sina yttranden redovisa de omständigheter som ligger till grund för deras bedömning i det enskilda ärendet. Är sökanden aktuell eller har varit aktuell i Polismyndighetens register med brott som kan vara av betydelse för kommunens bedömning ska detta redovisas i yttrandet.

Även yttrande från Skatteverket och Kronofogdemyndigheten kan begäras in. Dock kan kravet också ställas på sökanden att han inkommer med uppgifter från dessa myndigheter.

En ansökan om tillstånd för partihandel får dock inte bifallas utan att kommunen inhämtat yttrande från Polismyndigheten och Tullverket.

Kommunens lämplighetsprövning ska avse dels sökandens vandel - ekonomisk skötsamhet och eventuell tidigare brottslig belastning, dels sökandens ekonomiska förhållanden i övrigt.

När en sökande belastas med en dem eller misstanke om brott ska bedömning göras i varje enskilt fall utifrån brottets art, svårighetsgrad och om det påverkar hans möjlighet att bedriva detaljhandel med tobak och liknande produkter. Särskilt allvarligt är brott som har anknytning till butiksrörelsen, ekonomisk brottslighet eller tobaksrelaterad brottslighet.

För att kvalificera sig efter att brott begåtts eller att man varit ekonomiskt misskötsam ska man visa att man har levt laglydigt och ekonomiskt skötsamt under en viss tid. Den så kallade karenstiden kan variera med hänsyn till brottets art.

Vid en ansökan om tillstånd kan kommunen begära in en finansieringsplan och uppgifter om finansieringen av verksamheten, för att motverka att försäljningsställen finansieras med illegala medel. Kommunen kan också kontrollera att sökanden inte är ekonomiskt beroende av eller ekonomiskt underkastad någon som är olämplig att bedriva försäljning av tobak och liknande produkter. Ett sådant beroende kan begränsa en sökandens möjligheter att själv styra sin verksamhet.

Egenkontroll och uppgiftslämnande

Den som bedriver tillståndspliktig försäljning av tobaksvaror ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och ansvara för att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram samt se till att personalen får den information de behöver för att sköta försäljningen av tobaksprodukter i enlighet med lagstiftningen. Till ansökan om tillstånd ska ett egenkontrollprogram bifogas. En ansökan kan avslås om egenkontrollprogrammet saknas eller om det inte har en lämplig utformning.

Även andra handlingar som behövs för kommunens tillsyn ska presenteras om kommunen begär det (t.ex. bolagsbevis, ritningar och andra handlingar) som kommunen bedömer krävs för att kunna utöva sin tillsyn.

Under löpande tillstånd ska butiksinnehavaren utan dröjsmål anmäla uppgifter om ändrade förhållanden till kommunen som rör butiken eller ägarförhållanden.

Tillstånd vidförändringar av verksamheten

Om den som har ett tillstånd överlåter rörelsen får även lagret av tobaksvaror ingå i överlåtelsen om köparen har erhållit ett tillstånd.

Ett tillstånd upphör att gälla utan beslut av kommunen om tillståndshavaren försätts i konkurs. Om konkursboet vill driva verksamheten vidare ska en ny ansökan göras hos kommunen. En sådan ansökan behandlas med förtur.

Ett konkursbo, eller ett dödsbo, får utan krav på tillstånd sälja tobaksvarorna till annan näringsidkare som innehar tillstånd. Ingen försäljning till konsument är tillåten i sådant fall. När en verksamhet avvecklas till följd av att tillståndet återkallats av kommunen gäller samma förfarande.

Partihandlarens kontrollskyldighet

Partihandlare får endast sälja tillståndspliktiga varor till den som innehar tillstånd. Säljaren/partihandlaren ska förvissa sig om att köparen (butiken) har ett giltigt tillstånd.

Försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare

En näringsidkare får som tidigare inte bedriva detaljhandel av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare utan att först ha anmält försäljningen till kommunen. Kommunen ska handlägga anmälningarna och utöva tillsyn över dessa produkter.

Åldersgränser

Tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare får inte säljas eller på annat sätt lämnas ut till den som inte fyllt 18 år. Den som lämnar ut varan ska

förvissa sig om att kunden är 18 år.

Om det finns anledning att tro att varan ska lämnas vidare till någon som inte är 18 år, får den inte lämnas ut (säljas).

2 Tillsyn

Förpackningar till tobaksvaror och örtprodukter för rökning som ska säljas till konsument ska vara försedda med hälsovarningar (texter och illustrationer) som upplyser om hälsorisker med rökning (kap.3 lagen 2018:2088).

Förpackningar till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ska vara försedda med hälsovarningar och ett informationsblad.

Tillverkaren och importören ansvarar att förpackningarna förses med hälsovarningar enligt föreskrifter. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hälsovarningar. Om varan saknar hälsovarning (eller informationsblad) enligt föreskrifterna får varan inte säljas till konsument. Avseende tobaksvaror får heller inte varan säljas till detaljhandlare om hälsovarning enligt föreskrifter saknas.

Kommunen ska utöva tillsyn över detaljhandeln av tobak och liknande produkter. Kommunen utövar tillsyn över att lagen och anslutande föreskrifter följs när det gäller hälsovarningar, produktpresentation och identitets- och säkerhetsmärkning på produkterna på försäljningsstället.

Kommunen utövar också tillsyn över marknadsföringen på eller i anslutning till försäljningsstället. Viss marknadsföring avseende tobaksvaror får förekomma inomhus som inte är påträngande och som inte kan ses utifrån. För elektroniska cigaretter gäller att ingen marknadsföring är tillåten.

Kommunen utövar också tillsynen över rökfria miljöer. Det ansvaret vilar inte på tillståndsenheten utan på andra avdelningar inom kommunen.

Folkhälsomyndigheten ansvarar för tillsynsvägledning för kommunerna avseende kraven på hälsovarningar (varningstexter och illustrationer) på produkterna.

Länsstyrelserna ska utöva tillsyn över kommunernas verksamhet och även biträda kommunerna med information och råd m.m.

Kommunen får återkalla ett tillstånd om:

- tillståndet inte längre nyttjas.
- tillståndshavaren inte uppfyller de krav som gällde för tillståndets meddelande.
- det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på försäljningsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren ingripit.
- tillståndshavaren har meddelats en varning utan att bristerna rättats till.

Istället för en återkallelse kan kommunen meddela en varning, om varning bedöms såsom en tillräcklig åtgärd. En varning får också meddelas vid allvarliga eller återkommande brister.

Vid tillsyn över detaljhandel av elektroniska cigaretter kan kommunen vid brister meddela ett försäljningsförbud eller varning, om varning bedöms såsom en tillräcklig åtgärd. Ett förbud får meddelas för en tid av högst sex månader.

Vid tillsynen har kommunen rätt till upplysningar som bedöms behövas vid tillsynen samt rätt till tillträde till alla butikens tillhörande lokaler.

Polismyndigheten som också är en tillsynsmyndighet ska på begäran av kommunen vara behjälplig vid kommunens tillsyn. Kommunen och polisen ska i sina roller som tillsynsmyndighet underrätta varandra om förhållanden som kan vara av betydelse för tillsynen.

Kommunen ska skicka kopia på de beslut man tar enligt denna lag till Folkhälsomyndigheten, Polismyndigheten och Länsstyrelsen.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet säljer tobaksvaror utan tillstånd kan dömas för olovlig tobaksförsäljning till böter eller fängelse i högst två år. Om brottet är grovt kan man dömas till lägst sex månader och högst sex års fängelse. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet säljer tobaksvaror som saknar korrekta hälsovarningar kan dömas till olovlig tobakshantering till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsamhet säljer tobaksvaror eller elektroniska cigaretter, eller påfyllningsbehållare, till den som inte fyllt 18 år.

Kommunen planerar sin tillsyn i en tillsynsplan som antas för varje år. Dock ska målet vara att varje försäljningsställe ska få minst ett besök per år. Kommunen skriver och expedierar ett tillsynsprotokoll för varje genomförd tillsyn.

Upptäcker kommunen brister vid tillsynen planeras ytterligare ett tillsynsbesök in för återbesök. Kvarstår bristerna vid återbesöket kommer ett nytt återbesök göras och kommunen kommer då att debitera försäljningsstället 2000 kr för det extra återbesöket.

Är bristerna av allvarigare art eller inte åtgärdade vid återbesök två kan kommunen meddela en varning eller återkalla tillståndet.

Tillståndet kan också återkallas om det framkommer uppgifter eller brister hos en tillståndshavare som är av sådant slag att de skulle utgöra hinder mot att meddela tillstånd.

Detsamma gäller om bristerna funnits redan vid meddelandet av tillståndet, men uppdagats senare.

2.1 Kontrollköp

Kommunen får använda sig av kontrollköp för att påminna handlarna om deras skyldighet att förvissa sig om åldern på den som köper tobaksvaror m.m.

Kontrollköp betraktas inte som ett tillsynsbesök. Vid kontrollköp får endast anlitade personer som fyllt 18 år. Efter genomfört kontrollköp ska kommunen snarast underrätta detaljhandlaren om resultatet. Resultatet av kontrollköpet får inte användas för administrativa åtgärder av kommunen, såsom varning eller återkallelse.

3 Avgifter

Kommunen får ta ut en avgift för prövningen av en ansökan enligt lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Kommunen får också ta ut avgift för sin tillsyn enligt samma lag. Avgifternas storlek beslutas av kommunfullmäktige.

De nya kraven på kommunerna i och med tillståndsplikten kommer medföra ökade kostnader för kommunens tobakshandläggning. Dels vad avser den ökade omfattningen av tillsynen enligt nya lagen, dels vad avser den omfattande prövningen kommunen ska göra för att utröna sökandens personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt i ärendet. Nedan finns samlade avgifterna för handläggning och tillsyn enligt riktlinjerna. Avgifterna är beräknade efter hur mycket arbetstid som avsätts på varje enskilt ärende.

Kommunala avgifter enligt självkostnadsprincipen behöver inte motsvara kostnaden i varje enskilt ärende utan kan beräknas efter schablon. Avgifterna kan variera mellan kommunerna i landet beroende på att de faktiska kostnaderna är olika och att också ambitionsnivån kan vara olika mellan kommuner. Ambitionsnivån regleras i kommunernas riktlinjer och i tillsynsplaner mm.

3.1 Ansökningsavgifter

Ansökan om permanent tillstånd

Ansökan för att erhålla ett permanent försäljningstillstånd kräver ett omfattande remissförfarande. Polis, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten ska yttra sig i ärendet. Remisshandlingar ska skickas ut till dessa myndigheter, bevakas och remissyttranden ska bedömas och arbetas in i utredningen/beslutsunderlaget. Det tänkta försäljningsstället ska besökas och tid med sökanden ska avsättas. Finansieringen av en köpeskilling ska eventuellt bedömas. Den totala handläggningstiden från diarietillförelse till meddelande av beslut är ca 2 månader. Effektiv arbetstid bedöms vara 8-10 tim.

En motsvarande ansökan för partihandelstillstånd kräver samma förfarande och samma arbetsinsats och ska därför belastas med samma avgift. Avgift 7 000 kr.

Anmälan om väsentligt ändrade ägarförhållanden

Anmälan om ändrade uppgifter enligt 5 kap. 7 § ska göras utan dröjsmål till kommunen. Det kan t.ex. avse en ändring av försäljningsställets storlek eller ändring av bolagsman eller styrelse. Avser ändringen bolagsman eller styrelse ska kommunen öppna ett tillsynsärende och utreda förändringen i bolaget. En sådan anmälan som avser väsentligt ändrade ägarförhållanden eller om ett bolag med tillstånd säljs eller en delägare byts ut eller kommer till liknar i många delar en nyansökan och det är därför motiverat med en extra avgift. De nya delägarna ska prövas, vandelsprövas och finansieringen ska prövas. Avgift 5 000 kr.

Ansökan om tillfälligt tillstånd

Ansökan för tillfälliga tillstånd för detaljhandel kan avse försäljning några dagar under t.ex. en mäsas eller under en festival. En sådan ansökan som avser en kortare period eller under några få dagar kräver oftast endast en remiss till polisen och arbetstiden beräknas vara ca en dag. Tillsynsavgift tas inte ut för denna typ av tillstånd. Avgift 2 000 kr.

Ansökan om säsongstillstånd

Ansökan för säsongstillstånd kräver en liknande arbetsinsats som en nyansökan men inte lika mycket tillsyn. Heller kräver säsongstillstånd inget administrativt arbete under övriga året. Det är rimligt att en sådan ansökan debiteras med en avgift motsvarande den årliga tillsynsavgiften som gäller för ett permanent tillstånd (5000 kr) för att inga konkurrensfördelar ska följa av ett säsongstillstånd. Tillsynsavgift tas inte ut för denna typ av tillstånd. Avgift 5 000 kr.

3.2 Tillsynsavgifter

Årlig tillsynsavgift

Kommunens tillsyn består av flera delar. En administrativ del, inre tillsyn, och en kontroll på försäljningsstället, yttre tillsyn. Delar av den information som i olika sammanhang ges till tillståndshavare kan betraktas som förebyggande tillsyn. Den inre tillsynen består i planering av tillsyn, kontakter med andra myndigheter, efterarbete som rapportskrivning och kommunicering, utarbetande av beslutsunderlag och underhåll av register. Det är rimligt att tillståndshavare bidrar till denna del av kommunens arbete och inte endast den del som direkt rör försäljningsstället i form av den yttre tillsynen.

Den tillsynsavgift som tas ut ska bidra till alla delar i tillsynen. Med beräkningen att kommunen gör minst ett tillsynsbesök per per försäljningsställe samt arbetar med förebyggande tillsyn och inre tillsyn ska avgiften per butik och år vara 5 000 kr.

Extra tillsynsavgift vid återbesök.

Om kommunen upptäcker brister i försäljningsstället vid tillsynen uppmanas tillståndshavaren att åtgärda bristerna. Kommunen gör då inom 14 dagar ytterligare tillsyn i försäljningsstället för att utröna om bristerna åtgärdats, ett återbesök. Kvarstår bristerna krävs ytterligare ett återbesök som debiteras med 2 000kr. Att det extra återbesöket debiteras gynnar efterlevnaden av lagstiftningen samtidigt som kommunen kan ta ut en avgift för sina extra kostnader som ett tredje besök innebär.

Alternativet torde vara att alla tillståndshavare skulle bidra med höjd avgift för dessa extra återbesök.

Tillsynsavgift för institutioner

Institutioner (vårdinrättningar, anstalter, företagscafeterior) som inte kräver tillsyn i större omfattning besöks på uppkommen anledning varför tillsynsavgiften bestäms till 1500 kr/besök.

Tillsynsavgift för elektroniska cigaretter

Avgift för tillsyn av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare kan kräva flera återbesök varför avgiften bör motsvara extra tillsynsavgift vid återbesök. För elektroniska cigaretter gäller anmälningsplikt till kommunen. Inget tillstånd krävs för att sälja denna typ av produkter till allmänheten. Dock har dessa produkter strängare marknadsföringskrav. Avgift 2000 kr.

3.2 Sammanställning Taxor.

Ansöknings- och prövningsavgifter

Ansökan permanent tillstånd 7 000 kr

Väsentligt ändrade ägarförhållanden 5 000 kr

Ansökan tillfälligt tillstånd 2 000 kr

Ansökan om säsongstillstånd 5 000 kr

Tillsynsavgifter

Årlig tillsynsavgift permanent tillstånd 5 000 kr

Extra tillsynsavgift vid återbesök 2 000 kr

Tillsynsavgift för institutioner

per besök 1 500 kr

Tillsynsavgift för elektroniska

cigaretter och påfyllningsbehållare 2 000 kr

Sammanträdeskalender 2020

10

19/KS/136

Sammanträdeskalender 2020

Ärendebeskrivning

Sammanträdeskalender år 2020 med inlämning- och utskicksdatum för kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår till kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar att anta sammanträdeskalendern för år 2020.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Maria Almquist
Kommunsekreterare

Bilagor

Sammanträdeskalender 2020

Sammanträdeskalender 2020 med inlämning- och utskicksdatum

Gäller för kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU), kommunstyrelsen (KS) och kommunfullmäktige (KF)

Senast inlämning av material till KSAU	Kallelse skickas till KSAU	KSAU sammanträde	Kallelse skickas till KS	KS sammanträde	Kallelse skickas till KF	KF sammanträde
Måndagar	Torsdagar	Måndagar 13:15	Torsdagar	Tisdagar 8:30	Torsdagar	Måndagar 18:30
6 jan	9 jan	13 jan	16 jan	21 jan	30 jan	10 feb
17 feb	20 feb	24 feb	27 feb	3 mars	12 mars	23 mars
30 mars	2 april	6 april	16 april	21 april	23 april	4 maj
11 maj	14 maj	18 maj	20 maj (ons)	26 maj	4 juni	15 juni
17 aug	20 aug	24 aug	27 aug	1 sep	10 sep	21 sep
14 sep	17 sep	21 sep	24 sep	29 sep	8 okt	19 okt
26 okt	29 okt	2 nov	5 nov	10 nov	12 nov	23 nov
16 nov	19 nov	23 nov	26 nov	1 dec	3 dec	14 dec

Strategiska investeringar, Köksinventarier till tillagningskök Knuten

11

19/KS/14

Strategiska investeringar, Köksinventarier till tillagningskök Knuten

Ärendebeskrivning

Ett tillagningskök planeras byggas i Knuten för att avlasta Sydnärkes Utbildningsförbunds tillagningskök. Byggnationen planeras ske i Hallbos regi och kostnaderna kommer att läggas på hyran. Kommunen ansvarar och äger den maskinpark som behövs och kostnaderna för detta uppskattas till 2 mkr

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att godkänna investering av köksinventarier till tillagningsköket på Knuten som beräknas kosta 2 mkr.

Ärendet

I samband med den ombyggnation som planeras ske på Knuten för att göra det mottagningskök som finns idag till ett tillagningskök, behöver ny maskinpark köpas in. I köket beräknas upp till ca 600 portioner kunna tillagas, och skall avlasta Sydnerikes utbildningsförbundets kök som idag har överproduktion på ett antal hundra portioner.

Kostnaden för maskinparken beräknas kosta ca 2 mkr.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Ulrika F Lindberg
Lokalstrateg

Bilagor

Strategiska investeringar, Stocksätterskolan
etapp 3

12

19/KS/14

Strategiska investeringar, Stocksätterskolan etapp 3

Ärendebeskrivning

Stocksätterskolan genomgick 2016/2017 en ombyggnation på delar av skolan för att anpassa lokalen utefter dagens arbetssätt och läroplan. En del kvarstår dock då förskolan Stocksätter haft sin verksamhet där. I och med att förskoleverksamheten nu flyttar till den nybyggda förskolan Äppellunden från hösten, frigörs plats för skolan som just nu är mycket trångbodda på grund av ökat elevunderlag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att godkänna ombyggnation, etapp 3 på Stocksätterskolan som beräknas kosta 10 mkr inklusive inventarietkostnaden.

Ärendet

I och med att förskolan flyttar till nybyggda förskolan Äppellunden, frigörs plats till skolan som just nu är mycket trångbodda på grund av ökat elevunderlag. Med en ombyggnad möjliggör vi för att alla elever skall få en god skolmiljö utan provisoriska klassrum samt att ta emot fler elever i framtiden.

Den del som varit förskola, anpassas för att passa skolans verksamhet för år F-2, samt att öppna upp receptionsdelen mot skolan. Den totala ytan som berörs av ombyggnationen är ca 960 m² och projektet beräknas kosta 10 mkr.

En dialog har skett med förvaltningen för att prioritera vad som bör göras. Bland annat kommer dörrar och liknande att återanvändas om så är möjligt. I projektkostnaden återställs rum till klassrum där det skapas fyra fullgodgjorda klassrum samt två mindre rum och grupprum. Kostnaden inkluderar en anpassning av ventilation för 1 400 000 kr, belysning enligt standard med övriga delar av skolan, samt draging av el för att sörja för smartboards i klassrummen. Entrén till expeditionen öppnas upp med glaspartier och man breddar ingången så att den blir tillgänglig, öppen och välkomnande för allmänheten. Kostnaden för receptionsdelen beräknas till 900 000 kr.

I projektkostnaden omfattas även inventarietkostnad på 900 tkr varav bildningsförvaltningen svarar för 300 000 kr i sin investeringsbudget, samt att fastighetsavdelningen lägger till 150 000 kr av sitt underhåll till projektet.

Hyreshöjningen för Stocksätterskolan beräknas bli ca 600 000 kr efter ombyggnationen med förutsättning att projektet håller den budget som är beräknad. Det innebär en ökning på ca 158 kronor per kvadratmeter på skolan och helhet. Efter hyresökning kommer kvadratmeterpriset på skolan ligga på 696 kr, vilket är en förhållandevis låg summa jämfört med övriga skolor i kommunen som har ett genomsnittskvadratpris på 816 kr.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Ulrika F Lindberg
Lokalstrateg

Bilagor

Strategiska investeringar, Förskolan Gullvivan

13

19/KS/14

Strategiska investeringar, Förskolan Gullvivan

Ärendebeskrivning

Barnantalet växer och håller en jämn takt uppåt i Pålsboda. Under de två år som gått har två provisoriska förskolor skapats i skolans lokaler. Statistiken påvisar att så fortsatt kommer att vara under en några år framåt. Dessa lokaler är idag inte är anpassade för små barn och dess verksamhet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att besluta godkänna investeringen på Förskolan Gullvivan som beräknas kosta 900 tkr.

Ärendet

Med enkla medel bedöms att lokalerna kan anpassas så att förskolan under några år kan ha en lokal med godtagbar standard samt skapa en tillfredställande arbetsmiljö för personalen och dess verksamhet. Några av de åtgärder som planeras genomföras är att skapa skötrum till avdelningarna med godtagbar standard. Staket vid utgångar sätts upp för att säkra upp vid utgående, en ny entrédörr till förskolegården behöver öppnas upp, viss ventilation behöver ses över.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Ulrika F Lindberg
Lokalstrateg

Bilagor

Nytt vård- och omsorgsboende

14

19/KS/146

Nytt vård- och omsorgsboende

Ärendebeskrivning

Utifrån avsiktsförklaringen mellan Region Örebro län, Länsgården Fastigheter AB och Hallsbergs kommun har arbetet med att planera för ett nytt vård- och omsorgsboende genomförts. Efter att en upphandling genomförts avseende totalentreprenör för byggnationen ska erforderliga beslut tas för igångsättning såsom projektavtal och entreprenörskontrakt.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om att entreprenörskontrakt och överlåtelseavtal tecknas samt att projektavtal med Länsgården Fastigheter AB tecknas.

Ärendet

För att möta framtidens behov av äldreboende tecknades i december 2016 en avsiktsförklaring mellan Region Örebro län, Länsgården och Hallsbergs kommun. Kommunens nuvarande boende Kullängen är inte ändamålsenligt utifrån dagens behov av vård och omsorg. Ett nytt boende kan möta framtida krav på säkerhet och funktionalitet och även möta ett ökat behov av antal platser. Avsiktsförklaringen innebär ett nytt boende med fortsatt lokalisering i anslutning till vårdcentralen för skapa möjlighet för utveckling av en nära och effektiv hälso- och sjukvård samt äldreomsorg. Ett center för hälsa, vård och omsorg bidrar till att stärka hyresgästers omsorg och förutsättningen för ökad självständighet men även till en ökad effektivitet för invånare och verksamheter. Det finns många fördelar med att samlokalisera flera platser på vård- och omsorgsboende med regionens verksamhet vilket överensstämmer med kommunens och regionens ambitioner att utveckla en för invånarna nära, kvalitativ och effektiv hälso- och sjukvård.

Länsgården Fastigheter AB bygger ett nytt vård- och omsorgsboende som hyrs av Hallsbergs kommun. Det nya boendet ska kunna möta framtidens krav på innehåll, utformning och teknik. Med ett utökat samarbete mellan Regionen och den kommunala hälso- och sjukvården kan nya möjligheter tillvaratas i lokalplanering.

Efter tecknandet av avsiktsförklaringen har projekt- och samverkansgrupper träffats regelbundet för fortsatt planering. Kommunstyrelsen har beslutat om ett lokalprogram som i grund beskriver de krav kommunen har på fastigheten så att byggnaden utformas på bästa sätt utifrån behov, framtida arbetssätt och svarar upp mot lagstiftningar. Utifrån lokalprogrammet har en ändamålsenlig och effektiv fastighet ritats. Byggnaden omfattar totalt 128 lägenhet med 16 avdelningar och 8 lägenheter per avdelning.

Hösten 2018 upprättades ett samverkans- och ombudsavtal i syfte att reglera fortsatt ansvarsfördelning. Avtalet avser samverkan kring planering av byggprojektet och ansvar i upphandlingsförfarandet. En upphandling har genomförts och efter utvärdering har en byggtreprenör utsetts.

Nästa steg är nu att fatta beslut om att teckna projektavtal med Länsgården och entreprenörskontrakt och avtalsöverlåtelse av kontraktet till Länsgården och därmed kan byggstart verkställas. Genom avtalsöverlåtelsen övergår ansvaret för projektet i dess helhet till Länsgården som byggherre. Projektavtalet förbinder Hallsbergs kommun att, när byggnationen är färdigställd, teckna hyresavtal med Länsgården Fastigheter AB. Hyran baseras på den totala projektkostnaden som inte kan fastställas i nuläget utan först när byggnaden är färdigställd. För närvarande finns en indikativ

hyresnivå. Länsgården kommer att ansöka om stöd enligt SFS 2016:848 statligt stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre. Om stödet beviljas reduceras den totala projektkostnaden i motsvarande mån.

Kommunens arbete fortsätter med att utreda och utforma arbetssätt och val av teknik för hur en kvalitativ och effektiv omsorg ska bedrivas i det nya boendet vilket kommer att påverka den slutliga driftkostnaden.

Fakta:

Alla beräkningar är gjorda i 2021 års intäkts- och kostnadsnivå, vilket innebär att en årlig uppräknings med 2,5 procent på lönekostnaderna och 2,0 procent på övriga kostnader har inräknats.

Det nya vård- och omsorgsboendet omfattar 128 platser. Av dessa är 37 en utökning och 91 en ersättning av platser på nuvarande Kullängen, Regnbågen och Nytorngatan 20.

Entreprenadkontraktet för byggnationen omfattar kontraktssumman 234,2 mnkr medan totalkostnaden för projektet beräknas till 325 mnkr.

Hyreskostnaden baseras på totala projektkostnaden vilken fastställs efter att entreprenaden har färdigställts. Den totala årshyran beräknas för närvarande till 21,9 mnkr. Från detta kan cirka 2,8 mnkr i moms dras bort. Nettohyran blir då 19,1 mnkr. Lägenhetsytan med bostadskomplement är 7 252 kvm och verksamhetslokalerna är 3 025 kvm. Total boendeyta uppgår då till 10 277 kvm. Nettokostnad per kvm blir då 1 860 kr.

De ökade hyreskostnaderna uppgår preliminärt till 12,7 mnkr medan de ökade hyresintäkterna för lägenheterna uppgår till 4,2 mnkr. Detta innebär en nettoökning för hyrorna på 8,5 mnkr.

Exklusive hyran blir driftskostnadsökningen för 37 nya platser 20,9 mnkr. Detta är i samma nivå som nuvarande driftskostnader på Kullängen, Regnbågen och Nytorngatan 20.

Den kalkylerade årliga kostnadsökningen totalt (hyra och drift) beräknas för närvarande till 29,4 mkr.

Finansieringen av det nya vård- och omsorgsboende behöver ske genom ett flertal olika åtgärder. En avgörande faktor är det effektiviseringsarbete som behöver genomföras och har påbörjats i planeringen inför kommande års budgetarbete.

Den slutliga bemanningen kommer att utredas och utvecklas i samband med planering av arbetssätt och nyttjandet av ny teckning vilken är en pågående utveckling och därmed en osäkerhet i en bedömning av driftkostnader. Driftkostnaden kan även variera beroende på utvecklingen av framtida beläggning och omvårdnadsbehov. Det nya boendet öppnar upp för ett mer flexibelt nyttande utifrån aktuell efterfrågan och behov.

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGENLena Fagerlund
KommundirektörUlrika Lindberg
Lokalstrateg

Firmatecknare för bankgiro

15

19/KS/137

Firmatecknare för bankgiro

Ärendebeskrivning

Firmatecknare för bankgiro

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar att firmateckning för bankgiro sker enligt följande:

1. Lena Axelsson, Yvonne Berglund, Roger Edström, Ann-Charlotte Korff, Marie Hellgren, två i förening, liksom de förtroendevalda politikerna Magnus Andersson, Siw Lunander, Veronica Wallgren, Conny Larsson samt Torbjörn Appelqvist, två i förening, får på kommunens vägnar utfärda anvisningar på bankgiro, samt kvittera u teller överlåta checkar och postväxlar som är ställda till kommunen eller något av dess förvaltningsorgan.
2. Tidigare beslut från 2019-01-22 om rätt att teckna firma enligt 1. upphör att gälla från och med den dag då detta beslut vunnit laga kraft.

Ärendet

På grund av personalförändringar, uppdateras rätten att teckna kommunen firma för bankgiro.

Kommunstyrelseförvaltningen

Marie Hellgren
Ekonomichef

Roger Edström
Ekonom

Bilagor

Firmatecknare i samband med
fastighetsförvärv, avtal, borgensförbindelser,
låneförbindelser, fullmakt m.m.

16

19/KS/144

Firmatecknare i samband med fastighetsförvärv, avtal, borgensförbindelser, låneförbindelser, fullmakt m.m.

Ärendebeskrivning

Firmatecknare i samband med fastighetsförvärv, avtal, borgensförbindelser, låneförbindelser, fullmakt m.m.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Magnus Andersson, eller vid förhinder för honom Siw Lunander, Veronica Wallgren, Conny Larsson eller Torbjörn Appelqvist, i samtliga fall med kontrasignering av antingen Lena Fagerlund, Marie Hellgren, Clas-Göran Classon eller Marianne Christiansen, får i Hallsbergs kommuns namn med bindande verkan underteckna köpehandlingar, kontrakt, låne- och borgensförbindelser, fullmakter, avtal och liknande handlingar, såvida inte kommunstyrelsen i det enskilda fallet beslutar annat.
2. Som ett undantag från 1 gäller i de fall där kommunstyrelsen har delegerat beslutanderätten till en tjänsteperson eller då det ingår i dennes tjänst att fatta bindande beslut, att tjänsteperson ensam får underteckna avtal, kontrakt, lånehandlingar och liknande handlingar.
3. Tidigare beslut om rätt att teckna firma enligt ovan, upphör att gälla omedelbart.

Ärendet

På grund av personalförändringar, uppdateras rätten att teckna kommunens firma för avtal och liknande handlingar.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Roger Edström
Ekonom

Bilagor

Förslag till försäljning av fastighet Ålsta skola

17

19/KS/150

Förslag till försäljning av fastighet

Ärendebeskrivning

Hallsbergs kommun har sedan flera år tillbaka bedrivit ett aktivt arbete med att avyttra fastigheter där ingen kommunal verksamhet bedrivs eller som inte fyller någon funktion i den kommunala fastighetsförvaltningen. Ålsta skola är en av de fastigheter som länge varit under utredning inom kommunen. I fastigheten bedrivs ingen kommunal verksamhet varvid den faller under det beslut som talar om avyttring. I huset finns idag två hyreslägenheter vilka är uthyrda till trogna hyresgäster. Undervåningen nyttjas sedan länge av Ålsta bordtennisklubb, detta sker dock utan vare sig något avtal eller ersättning. Tillika nyttjas lokalen av Ålsta byalag som använder lokalen som sin samlingspunkt. Under våren 2019 har Fastighetsavdelningen bedrivit en aktiv dialog med berörda parter som nyttjar Ålsta Skola för att undersöka och diskutera förutsättningarna för en eventuell försäljning.

Förslag till beslut

Att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att utlysa Ålsta skola till öppen försäljning samt att uppdra åt fastighetsavdelningen och fritidsavdelningen att vara föreningarna behjälpliga i arbetet att finna andra lokaler för deras verksamheter.

Ärendet

Ålsta skola byggdes 1902-1904 för att fungera som skola, detta gjorde den fram till 1950-talet då skolverksamheten flyttades till kyrkskolan. Hallsbergs kommun har varit lagfaren ägare sedan 1916. Fastigheten är totalt 7222 kvadratmeter stor och utgörs i huvudsak av trädgårdstomt vilken i dess norra del är tämligen igenvuxen. Huset är byggt i två våningar med källare. Det består av en hög granitstensgrund, trästomme och träpanel samt bandtäckt plåttak. Fönstren är i huvudsak kopplade 2-glas. Alla installationer så som el och vatten/avlopp är av äldre standard.

Husets samtliga delar lider av kraftigt eftersatt underhåll.

De två hyreslägenheter som finns på husets ovanvåning håller en ålderdomlig standard men fungerar för sitt ändamål.

I källaren ryms en enkel tvättstuga samt pannrum och förråd. Huset har enskilt vatten och avlopp, uppvärmning sker via el-panna.

På tomten finns även ett mindre uthus av enklare karaktär, detta är fallfärdigt och bör rivas.

Fastigheten har ett bokfört värde till 234 350 kronor per 31/12 2018.

Huset genererar hyresintäkter på 127 000:- från de två hyresrätterna. Husets kostnader 2018 uppgick till 120 000 kronor, alltså vad som kan tyckas vara ett överskott om 7 000 kronor. Det finns dock ett bedömt eftersatt underhåll om cirka 3 500 000 kronor enbart för att säkra husets konstruktion och klimatskal (tak, väggar, fönster och grund).

Under våren har Fastighetsavdelningen och Fritidsavdelningen haft flera möten tillsammans med berörda representanter för bordtennisklubben, byalaget samt boende i huset. Den sammantagna bilden är att föreningarna önskar att kommunen fortsätter att äga skolan och att de får ett hyreskontrakt. Byalaget poängterar att deras existens står och faller med skolan som samlingslokal. Man använder lokalerna som samlingslokal ett antal gånger varje år då man har möten. Inom bordtennisklubben råder delade meningar om huruvida man skulle kunna tänka sig att

flytta ut ur huset och finna en annan lokalisering för sin verksamhet. Vissa ser fördelar med ny lokal, andra inte.

Generellt finns en förståelse för att kommunen behöver agera i frågan. Att fortsätta som kommunen gjort de senaste 30 åren är inget alternativ för någon part. Det krävs krafttag för att rädda huset, och detta inom kort.

Fastighetsavdelningen bedömer att huset torde vara tämligen attraktivt på den öppna marknaden trots sitt eftersatta skick. Vid en försäljning kan även andra faktorer utöver priset vägas in i den totala bedömningen.

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Roberth Huss
Fastighetschef

Delegationsbeslut 2019

19

19/KS/8

Delegationsbeslut

Beslutet gäller: Tecknande av lokalt kollektivavtal med fackliga parter,
Krislägesavtal

Beslutet är taget enligt: 4.3.1 och 4.3.2 i kommunstyrelsens delegationsordning

Beslutet togs av: Maria Neander Karebo, Personalchef

Beslutet togs: 2019-06-28

Diarienummer: 19/KS/3-40

Anmälan av delegationsbeslut

Beslutet gäller: Svar samråd detaljplan Norrortorp 5:3 och del av Norrortorp 5:1 i Kumla kommun

Beslutet är taget enligt: 1:1 i kommunstyrelsens delegationsordning

Beslutet togs av: Magnus Andersson, kommunstyrelsens ordförande

Beslutet togs: 2019-08-19

Diarienummer: 18/KS/172

Meddelanden till kommunstyrelsen 2019

20

19/KS/82

Meddelanden till kommunstyrelsen 2019-09-03

19/KS/106-1	Protokoll Sydnärkes lönenämnd 2019-05-15
19/KS/61-3	Protokoll Sydnärkes kommunalförbund 2019-05-17
19/KS/64-2	Protokoll Sydnärkes IT-nämnd 2019-05-23
19/KS/62-3	Protokoll Sydnärkes överförmyndarnämnd 2019-06-13
19/KS/61-4	Protokoll Sydnärkes kommunalförbund 2019-06-14
19/KS/123-1	Protokoll Gemensam nämnd för företagshälsovård samt tolk- och översättarservice
19/KS/65-2	Protokoll Regionala samverkansrådet 2019-06-14
19/KS/143-1	Delårsrapport samt prognos helår 2019 för Sydnärkes Överförmyndarnämnd
19/KS/62-4	Protokoll Sydnärkes överförmyndarnämnd 2019-08-22